

దక్కన్

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక

ల్యూండ్

- ❖ తెలంగాణలో ఉన్నత విద్య
- ❖ ఏపీలో ప్రజాజీవన విధ్వంసం

- ❖ భూసేకరణ అర్దినెన్న
- ❖ విద్యారంగంలో సవాళ్ళు

I go to Ogs to learn life

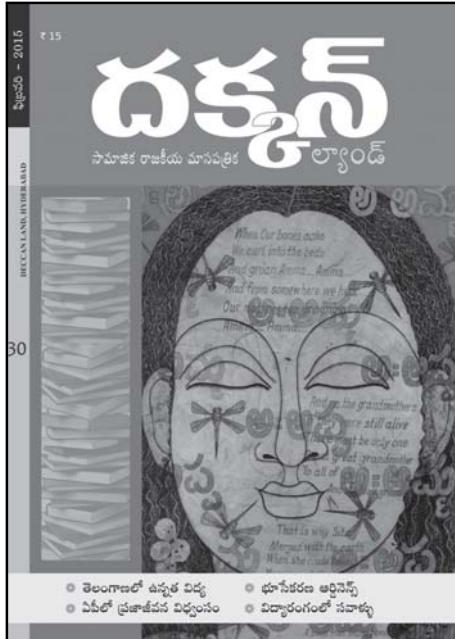

Oxford Grammar School

13th Street , Himayatnagar, Hyderabad

CBSE & SSC

**040-2763 6214
99590 20512**

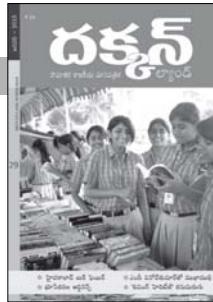
అక్షరాలు... ఆలోచనలు...

తలనిండా ఎన్నో ఆలోచనలు... మరెన్నో అక్షరాలు...
ఈ అక్షరాలు వెన్నెల్లో ఆడుకునే అందమైన ఆడపిల్లలు
కాదు. క్రమజీవి స్నేధంతో రూపుదాఖిన అక్షరాలు.
తల్లి పేగు బంధానికి ప్రతి రూపాలు.
మహిళా జైతన్యం ప్రబోధించే జైతన్య వీచికలు.
అరకొర వసతుల హస్తస్తలో
ఉజ్వల భవితను వెతుక్కునే ఆలోచనలు...

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్సు

సజీవ వారసత్వాన్ని కాపాడుకోవాలి

పోలవరం ప్రాజెక్టు కడితే సజీవ వారసత్వం (లివింగ్ హెరిటేజ్) కనుమరుగు కావడం భాయం. అది కడితే కలిగే ప్రయోజనాల కన్నా కూడా వాటిల్లే నష్టాలే ఎక్కువ. ఆర్థికపరమైన నష్టాలను ఏదో విధంగా పూడ్చుకోగలిగిన పర్యావరణ పరమైన, సజీవ వారసత్వపరమైన నష్టాలను మాత్రం ఏనాటికే భర్తి చేసుకోలేము. రేపటి నాడు ఇతర గ్రహాలకు వెళ్లి జీవించినా మన మూలాలు మాత్రం భూమి పైనే ఉంటాయి. భూమి సర్వొశనం చేసుకుని ఇతర గ్రహాలకు వెళ్లితే మనకంటూ ఒక చరిత్ర ఏమీ మిగలదు. పోలవరం ప్రాజెక్టుతో ఇప్పుడు జరుగుతున్న దుష్పరిణామం అదే. ఎంతో అమూల్యమైన పర్యావరణాన్ని, లివింగ్ హెరిటేజ్ ను మనం కోల్పోతాము. ఎన్ని వేల కోట్లు ధారపోసిన తిరిగి దానిని తెచ్చుకోలేము. ఇప్పటికేనా పోలవరం నిర్మాణాన్ని ఆపేసి ముంపు మండలాలను తిరిగి తెలంగాణలో కలపాలి.

- ఎం. రమేష్, భమ్మం

ఇలాంటి పండుగలు మరెన్నో రావాలి

పైదరాబాదులో ఇటీవల జరిగిన ఒక ఫైలీర్ పుస్తక ప్రియుల దాహార్తి తీర్చింది. కేంద్ర ప్రభుత్వంతో పాటు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం కూడా ఇలాంటి పుస్తక ప్రదర్శనలను ఇతోధికంగా ప్రోత్సహించాలి. రాజధానిలోనే కాకుండా జిల్లా, మండల స్థాయిలో ఈ తరఫో ప్రదర్శనలు విరివిగా జరిగేలా తగు చర్చలు తీసుకోవాలి. రకరకాల కారణాల వల్ల పుస్తకాల రేట్లు పెరుగుతున్నాయి. రేట్లు తగ్గి మార్గాలను ప్రచురణకర్తలు అన్వేషించాలి. విద్యార్థులు చిన్నతనం నుంచే పుస్తకాలు చదివేలా ఉపాధ్యాయులు ప్రోత్సహించాలి. పారశాలల్లో ఇందుకు సంబంధించి ప్రత్యేక కార్యకలాపాలు చేపట్టాలి.

- కె. సునీత, అదిలాబాద్

మన నీళ్ళు మనకే దక్కాలంటే

నదులు ఎంత దగ్గర ఉన్నా, ఎంతో దూరం మన ప్రాంతంలోనే ప్రవహించినా, మన నీళ్ళు మనకే దక్కాలంటే ఎన్ని భగీరథ ప్రయత్నాలు చేయాలో ఇప్పుడిప్పుడే అర్థమాతోంది. భాగోళిక పరిస్థితులు అననుకూలంగా ఉంటే ఎన్ని తీవ్రతలో తెలుస్తోంది. గోదావరి నదిపై ప్రాజెక్టు కట్టేందుకు స్థల ఎంపిక ఎంత కష్టమో అర్థమయింది. ఎన్నో సాంకేతిక అంశాలు చక్కగా అర్థమయ్యేలా చర్చ కార్యక్రమాలు నిర్వహించిన తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ వారికి అభినందనలు. “కాంతనపల్లి ఉత్తమం” అంటూ ప్రచరించిన వ్యాసం మాకెన్నో కొత్త విషయాలు తెలియజేసింది. ఆయా ప్రాంతాల ప్రజలు తమ ప్రాంతంలోనే ప్రాజెక్టు కట్టాలనే విషయంలో పట్టుదలకు పోకుండా ఆర్థిక ప్రయోజనాలను, కష్టనష్టాలను, ఇతర అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకుని అధికారులు తగు నిర్ణయం సహకరించాలి.

- వి. యాచగిరి, నగ్గించ

మీ తేభలను E-mail: deccanlandindia@gmail.com కు పంపించవచ్చు.

దక్కన్ ల్యాండ్

‘నా తెలంగాణ నేల...’ స్పందన

తెలంగాణ స్వరాప్ప పోరుని మన అరవై ఏండ్ గోడుని, నేను నా చిన్నతనం నుండి గమనిస్తూ ఉన్నాను. తెలంగాణ చరిత్రని అధ్యయనం చేసి ‘నా తెలంగాణ నేల గ్రహణం వీడిఎన్ వేళ సుదీర్ఘ కవిత రాసాను. తెలంగాణ చరిత్రని ప్రతిచించించే నా పుస్తక అవిష్కరణ కార్బూక్మం ఎలా ఎవరితో అని లోతుగా ఆలోచించి టి.ఆర్.సి. వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు వేదకుమార్ గారి సంస్థలో చేస్తే భాగుంటుందని నిర్ణయించుకున్నాము. దీనికి ప్రధాన కారణం గత కొన్ని సంపత్తురాలుగా వేదకుమార్ గారు తెలంగాణ చారిత్రక వారసత్వ సంపద పరిరక్షణనకై చేస్తున్న అలుపెరుగని ఉద్యమమే. మన చరిత్ర వారసత్వానికి సంబంధించిన ప్రతి అంశం పురాతన కట్టడాలు, కొండలు, కోనలు, లోయలు, గుట్టలు, జలపాతాలు, చెట్లు పుట్ట పరిరక్షకై వారు చేస్తున్న ఉద్యమం ఎనలేనిది. ఇంతటి బృహత్తుక్కాన్ని చేపట్టిన టి.ఆర్.సి. సంస్థలో పుస్తకాపిష్టరుణ జరుపుకోవడం నిజంగా అర్థపూర్ణగా భావిస్తున్నాము. ఈ రోజు తెలంగాణ రాష్ట్రానికి టి.ఆర్.సి. సంస్థ చేస్తున్న సేవలు చిరస్తరణీయమైనవి. టి.ఆర్.సి.లో ప్రతి శనివారం జరుగుతున్న చర్చ కార్యక్రమాలు ఎంతో చారిత్రక, రాజకీయ, సాంస్కృతిక వారసత్వ ప్రాధాన్యత కలిగి ఉంటాయి. అందరికీ యా చర్చ కార్యక్రమాలు ఎంతో ఉపయోగకరమైనవి. నూటా యాబైకి పైగై జరిగిన అన్ని చర్చ కార్యక్రమాలకి శ్రీమతి వేదకుమార్గారు అల్పాహిరం స్వయంగా కమ్మగా పండి పంపించడం పట్ల ధన్యవాదాలు తెలియజేస్తున్నాము.

ఈ రోజు వేదకుమార్ గారు తెలంగాణ చారిత్రక వారసత్వ సంపద పరిరక్షకులుగా కషిపిస్తున్నారు. వీరి ప్రయాణం, వారు చేపట్టే ప్రతి కార్యక్రమం విజయవంతం అవ్వాలని కోరుకుంటున్నాము. అల్లం నారాయణ గారు, ప్రెస్ అకాడమీ షైర్కోర్, జూలారి గౌరీశంకర్గారు, తెలంగాణ రచయిత నేడిక, కవి యాకూబ్గారు, కవిసంగముం వ్యవస్థాపక అధ్యక్షులు ముఖ్య అతిథులుగా వ్యవహరించి వారి విలువైన సమయం వెచ్చించి పుస్తక సమీక్షలో కొనసాగిన కార్యక్రమం వేదకుమార్ గారి గొప్ప పర్యవేక్షణకు ఒక మచ్చుతునక మాత్రమే. మరొక్క సారి వేదకుమార్ గారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకుంటున్నాము.

శుభాకాంక్షలతో...

- డాక్టర్ కె.బి. సంధ్యావిష్వవ్

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంఖ్య: 3 సంచిక: 6 పేజీలు: 60

ఫిబ్రవరి - 2015

సంపాదకులు

యం. వేదకుమార్

అనిశ్చియేట్ ఎడిటర్

ఎన్. వంశి మోహన్

సెల్: 9848902520

లే అవుట్ & కంపోజింగ్
చరిత జంప్రైషన్స్

ముఖాచిత్రం
శ్రీతి సంయుక్త పెయింబింగ్

వాణిజ్య ప్రకటనలు

9030626288

ముద్రణ:

DECCAN PRESS

ఆజామాబాద్, హైదరాబాద్ - 500 020.

కార్యాలయ చిరునామా

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490,
St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.

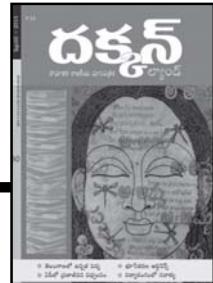
Mobile: 9030626288
Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website : www.deccanland.com

వార్షిక చందా

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక చందాదారులుగా
చేరదల్చుకున్న వారు పై చిరునామాక రూ. 150
ఎం.బి. పంపించవచ్చు. లేదా దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట
డీడీ పంపవచ్చు. చిరునామా, ఫోన్ నెంబర్
విపరాలు స్ట్రాంగా తెలియజేయగలరు.

లోపలి పేజీల్లో...

సంసులు నిజాలు భాచిన అసర్ నివేదిక	కె. ప్రభాకర్	9
తెలంగాణ విపోర స్థలాలు	ద్వారపంచ్ సత్యనారాయణ	12
ప్రజా జీవన విధ్వంసం	మానవ వాక్యాల వేదిక	18
తెలంగాణలో ఉన్నత విధ్య	దక్కన్ స్యాన్	20
భూసేకరణ ఆర్థికాన్స్	తెలంగాణ ప్రజా ప్రంట్	26
విషువలయంలో మెతుకుసీము	కొండి మల్లారెడ్డి	31
విద్యారంగంలో పేను సవాట్చు	దక్కన్ స్యాన్	36
ఆధునిక మనువాదుల కుట్టలు	తోకల రాజేశం	41
ఆ దొరచ్చి పురేయుద్దాము	జాపాక సుభద్ర	43
జల్లు - సంసారం	జి.ఎన్.రాములు	45
తెలంగాణ జానపద కళారూపాలు	డా॥ శ్రీమంతుల దామోదర్	52
పజ్జిక్ డిమాండ్	దక్కన్ స్యాన్	54
చెరువు	జల్లు మహేందర్	55
గుట్టకోసి గుడి కడదాం!	వడ్జీరు ప్రభీవ్	56
'స్వాత్మ లోయలో మల్లతీగి - మలాలా'	ఎన్. బల్లి	57
పుస్తకం	దక్కన్ స్యాన్	58

'దక్కన్ ల్యాండ్'లో అచ్చవతున్న రచనలలో వ్యక్తమవుతున్న అభిప్రాయాలన్నింటితో సంపాదకులకు ఏకీభావం ఉండాలిన అవసరం లేదు. 'దక్కన్ ల్యాండ్'ను ప్రజాస్వామిక అభిప్రాయ వేదికగా, ప్రజాపక్ష రాజకీయార్థిక, సామాజిక విశేషణావేదికగా తీర్చిదిద్దాలన్నదే మా సంకల్పం. అందుకు అనుగుణంగానే అన్ని రకాల అభిప్రాయాలకు, భిన్నాభిప్రాయాలకూ స్థానం కల్పించాలన్నది మా ఉద్దేశం. వివిధ రంగాల్లో నిపుణుల రచనలను అందించడం ద్వారా ఆయా అంశాలపై, సమస్యలపై, పరిష్కార మార్గాలపై పారకుల్లో అవగాహన పెంపాందించడమే 'దక్కన్ ల్యాండ్' లక్ష్యం.

ప్రత్యేక దినాలు

ఫిబ్రవరిలో ముఖ్యమైన రోజులు

- 1: ఇంటర్వెపసల్ డెవలపమెంట్ వీక్ - గురు గోరథనాథ్ జయంతి - సూరజబండ్ (క్రాష్ట) మేళా - ఇండియన్ కోస్ట్ గార్డ్ దే - అరుణాచల్ ప్రదేశ్ భాన్ ఫెస్టివల్ - నేపసల్ త్రీడమ్ దే
- 2: వరల్ వెటల్యూండ్ దే
- 3: అగ్ని ఉత్సవాలు - గురు రవిదాన్ జయంతి
- 4: వరల్ కేస్పర్ దే - శ్రీలంక జాతీయ దినోత్సవం - ధ్యాంక్ ఎమెయల్మాన్ దే
- 5: కాశీర్ సాలిడారీ దే - బెల్లిన్ ఇంటర్వెపసల్ ఫిల్ట్ ఫెస్టివల్ - నేపసల్ వెదర్మాన్ దే
- 6: ఇంటర్వెపసల్ దే ఆఫ్ జీరో టోలరెన్స్ టు ఫిమేల్ జెనిటల్ మ్యూటీపసన్ - లేప్ డక్ దే
- 7: మధురై ఫ్లోర్ ఫెస్టివల్ - కాలా ఘోడా ఆష్ట్ ఫెస్టివల్ - సెండ్ ఎ కార్డ్ టు ఎ ఫ్రెండ్ దే
- 8: బాయ్ స్ట్రోబ్ దే - క్లెట్ ఫ్లయంగ్ దే
- 9: ఫ్లీన్ అవట్ యువర్ కంప్యూటర్ దే (నెలలో రెండో సోమవారం) - టూతేక్ దే

- 10: అంబెల్లా దే
  - 11: మేక్ ఎ ఫ్రెండ్ దే - వైట్ టీ పర్ట్ దే
  - 12: దార్మన్ దే - అబ్రహమం లింకన్ జయంతి
  - 13: రియా కార్బూవార్ - సరోజిని నాయుడు జయంతి - పెర్త్ ఇంటర్వెపసల్ ఆష్ట్ ఫెస్టివల్ - సెయింట్ వాలంబైన్ దే - గోవా కార్బూవార్ - స్పూమి దయానంద సరస్వతి జయంతి
  - 14: నేపసల్ ఆర్గాన్ డోనర్ దే (యూఎస్) - వాలంబైన్ దే
  - 15: సింగిల్స్ అవేరెనెస్ దే
  - 16: జాస్ట్ వాపింగ్స్ జయంతి
  - 17: మహా శివరాత్రి - రాండమ్ యాక్ట్ ఆఫ్ క్లెండ్నెన్ దే
  - 18: తాజ్ మహోత్సవ్ - నేపసల్ బ్యాటరీ దే
  - 19: శివాజీ జయంతి - కోణర్క్ దాన్స్ ఫెస్టివల్ - చైనీస్ న్యూ ఇయర్ - నేపసల్ చాకొలెట్ మింట్ దే
  - 20: వరల్ దే ఆఫ్ సోపల్ జస్టిస్ - ఖజరపో దాన్స్ ఫెస్టివల్ - గార్డెన్ టూరిజం ఫెస్టివల్ - ధిల్హీ గార్డెన్ ఫెస్టివల్ - చెర్రీ వై దే - లవ్ యువర్ పెట్ దే
  - 21: అంతర్జాతీయ మాతృభాషా దినోత్సవం - కార్డ్ రిడింగ్ దే -
  - 22: వరల్ రోటరీ దే - బి హంబుల్ దే - వాకింగ్ ది డాగ్ దే - ఇంటర్వెపసల్ వరల్ ధిలింకింగ్ దే
  - 23: ఇంటర్వెపసల్ దాగ్ బిస్ట్రో అప్రిసియేషన్ దే - తెల్సున్ దే -
  - 24: సింటర్ ఎక్స్ప్రెస్ దే
  - 25: వరల్ ససైయినబుల్ ఎనర్జీ దే - పీపుల్ పవర్ యానివర్సరీ - దక్కన్ ఫెస్టివల్
  - 26: టెల్ ఎ ఫెయిర్ టీల్ దే
  - 27: న్యూయార్క్ ఇంటర్వెపసల్ చిల్డ్రన్ ఫిల్స్ ఫెస్టివల్ - ఇంటర్వెపసల్ పోలార్ బియర్ దే
  - 28: నేపసల్ సైన్స్ దే / వీక్ - ఫ్లోరల్ డిజెన్ దే
- (అందికీ తెలిసిన ప్రత్యేక దినాలు గాకుండా కాస్తంత వైవిధ్యభరిత మైన ప్రత్యేక దినాలను పరిచయం చేయడం ఈ శీర్షిక ఉద్దేశం...ఈ జాబితా సమగ్రం కాదు. మెరుగులు దిద్దే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నాం. మీ సహకారం కోరుతున్నాం.)

చందారులుగా చేరండి!

'తెలంగాం రిసోర్స్ సెంటర్' ఆఫ్సర్స్ ఎం.వేడకుమార్ సంపాదకప్పంలో ప్రజాఉప్యమాల వేదికగా ఆరంభమైన 'దక్కన్ ల్యాండ్' తెలుగు సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక అనుత్తికాలంలోనే అన్ని వర్షాల ఆదరణ పొందింది. తెలంగాం ఉధ్యమకారులకు కరదీపికగా మారింది. ఈ పత్రిక మరిన్ని వర్షాలకు చేరడంలో ఉద్యోగ, ఉపాధ్యాయ, మేధావుల అమృతాలు సహకారాన్ని కోరుతున్నాం. చందారులుగా చేరడంతో పొటు తమకు తెలిసినవారిని చందారులుగా చేర్చించాల్సిందిగా అశ్చర్షిస్తున్నాం.

మా చిరునామా

DECCAN LAND
"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar
Hyderabad - 500 029. Mob: 9030626288
mail: deccanlandindia@gmail.com, www.deccanland.com

చందా వివరాలు:

వార్షిక చందా :	రూ. 150
2 సం॥లకు :	రూ. 300
‘దక్కన్ ల్యాండ్’ పేరిట ఎంట, మనీయార్డ్, చెక్ లేదా నగదు రూపంలో చందామొత్తం చెల్లించవచ్చు).	

లోకికవాదం - తెలంగాణవాదం - ప్రజాస్వామ్యం

అనాదిగా భారతదేశంలో లోకిక వాదం, పరమత సహనం లాంటి అంశాలు జాతి జన్మ మూలాలుగా ఉంటూ వచ్చాయి. కొన్ని సందర్భాల్లో ఆయా పాలకుల పాలన కొన్ని మచ్చలను మిగిలి నప్పటికీ, మొత్తం మీద దేశంలో లోకికవాదం, పరమత సహనం కొనసాగుతూ వచ్చాయి. జాతీయ స్థాయిలో ఇటీవలి కొన్ని ఉదంతాలు మాత్రం మరోసారి మచ్చను ఏర్పరిచాయి.

దేశంలో లోకికవాదానికి వామపక్ష భావజాలం పెట్టినికోటగా నిలిచింది. ఈ భావజాలం దేశమంతటా వివిధ ప్రాంతాల్లో బలంగానే ఉన్నప్పటికీ, అది చీలికలు, పేలికలు కావడం, భిన్న పర్మల మధ్య పైధాంతిక విభేదాల నేపథ్యంలో మతతత్త్వ శక్తులు బలపడుతూ వచ్చాయి. ఒక పార్టీ మైనారిటీలను బుజ్జిగంచే ధోరణితో వ్యవహరిస్తోందనే విమర్శలున్నాయి. మరో పార్టీ మైనారిటీల పట్ల వ్యతిరేకతతో వ్యవహరిస్తోందనే ఆరోపణలున్నాయి.

మత ఫుర్మణలకు సంబంధించి ఎవరి హయాం ట్రాక్ రికార్డు ఎలా ఉన్నప్పటికీ, ఒక రాజకీయ పక్షం అధికారంలోకి వచ్చినప్పుడు మాత్రం లోకికవాదం, పరమత సహనం లాంటి అంశాలపై ఉన్నిశపూర్వక దాడులు జరుగుతున్నాయిను ఆరోపణలున్నాయి. అలాంటి ఆరోపణలు రాకుండా చూసుకోవాల్సిన బాధ్యత అయి రాజకీయపార్టీలదే. ఈ విషయంలో తమ అనుచరగణాలను కట్టడి చేయాల్సిన బాధ్యత అయి పార్టీల నాయకులపై ఉంది.

దేశంలో లోకికవాదం ఎదుర్కొంటున్న ఇఖ్యందికర పరిస్థితులనే రాష్ట్రంలో తెలంగాణవాదం ఎదుర్కొంటోంది. స్థానికంగా మీడియా రెండు వర్గాలుగా చీలిపోయింది. ఒక వర్గం మీడియా పొరుగు రాష్ట్ర ప్రయోజనాలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తూ విమర్శలను మూటగట్టుకుంటోంది. మరో వర్గం మీడియా తెలంగాణవాదానికి మద్దతు పలుకుతున్న క్రమంలో కొన్ని అంశాలను చూసేచూడనట్లగా ఉంటోందన్న ఆరోపణలూ ఉన్నాయి.

నిజానికి మీడియాలో కానపసున్న ఈ రెండు రకాల ధోరణలూ తప్పే. ఒక రాష్ట్రంలో ఉంటూ అక్కడి ప్రజలకు, వారి బాధలకు ప్రాధాన్యం ఇవ్వకపోవడం నరికాదు. అదే సమయంలో ప్రభుత్వం ఏం చేసినా సరే అని గాకుండా మంచి చెడులను విస్తేపించాల్సిన బాధ్యత కూడా తెలంగాణవాద అనుకూల మీడియాపై ఉంది. ఒక వర్గానికి లేదా ఒక ప్రాంతానికి అనుకూలమనే ముద్ర పడిన మీడియాలోని ఒకవర్గం ఇక ఆ మచ్చను చెరిపేసుకొని ఈ ప్రాంత ప్రయోజనాలకు మరింత ప్రాధాన్యం ఇవ్వాల్సిన అవసరం ఉంది.

దేశంలో ప్రజాస్వామ్యం పరిధివిల్లాలంటే లోకికవాదానికి పట్టం కట్టాల్సిందే. పరమత సహనంపై ప్రజలో అవగాహన పెంచాల్సిందే. అదే సమయంలో రాష్ట్రంలో ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ రావాలంబే, సొధించాల్సిన లక్ష్మీలను సొకారం చేసుకోవాలనుకుంటే తెలంగాణవాదాన్ని బలపర్చుకోవాలి. అందుకు మీడియా తనవంతు తోడ్చాటును అందించాలి.

ఆరు దశాబ్దాల పోరాటంతో సాధించుకున్న కొత్త రాష్ట్రం అభివృద్ధి పథంలో పయనిచే సమయంలో ఒకటీ అరాగా అడుగులు తడబడితే తప్ప కాదు కానీ అడుగులు తడబడడమే అలవాటుగా మారితే మాత్రం అది అందోళన కలిగించే అంశమే అవుతుంది. ప్రజలకు మేలు చేసే క్రమంలో ఒక తప్పు దొర్లొనా సహించుచ్చు గానీ ప్రజల ప్రయోజనాలకు హాని కలిగేలా తప్పులు చేయడాన్ని మాత్రం సహించలేం.

ఏడాది కూడా నిండని తెలంగాణపై ప్రజలు ఇప్పటికే ఎన్నో ఆశలు పెట్టుకున్నారు. సామాజిక తెలంగాణ వస్తుందని, ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ ఏర్పడుతుందని వారు కలలు కంటున్నారు. ఆ కలలను నిజం చేయాల్సిన బాధ్యత ప్రజాస్వామికవాదులపై, ఉద్యమ శక్తులపై ఉంది.

వేదకుమార్.ఎమ్.

(యం. వేదకుమార్)

ఎడిటర్

మన టీవీ...దక్కన్ టీవీ!

DECCANtv

తెలంగాణ ప్రసార మాధ్యమాల్లో సరికొత్త ఆశా కిరణంగా తెలంగాణ ప్రజానీకం ముందుకు వచ్చింది దక్కన్ టీవీ. తెలంగాణ నూతన రాష్ట్రంగా ఆవిర్భవిస్తున్న సమయానికి కాస్త అటూ ఇటూగా తన కార్యకలాపాలను ముఖ్యంగా చేసింది దక్కన్ టీవీ.

మీడియా అంటే పాలకవర్గాలకు వంత పలకడం కాదు. అదే సమయంలో మీడియా అంటే అయినదానికి, కానిదానికి ప్రశ్నల్లో దుష్టుత్తీ పోయడం కూడా కాదు. ప్రజల పశ్చం చూస్తూ అభివృద్ధికి ఉత్తం ఇవ్వాలిన బాధ్యత మీడియాపై ఉంది.

ఆరు దశాబ్దాలుగా, అరవై ఏళ్ళగా తెలంగాణ పై కొనసాగిన వివక్ష కారణంగా జోటు చేసుకున్న అన్యాయం, అక్రమం ఒక్కరోజులో చెరిగిపోయేది కాదు. ఒక్క ఏడాదిలో కానరాకుండా పోయేది కాదు. అందుకే తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంలో తన వంతు పాత్ర పోషించాలని దక్కన్ టీవీ భావిస్తోంది.

ప్రజా ఉద్యమాలకు అండగా నిలుస్తూ, ప్రజా సమస్యలను ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకెళ్లా, అన్యాయాలను, అక్రమాలను ఎదిరిస్తూ.. యావత్ ప్రపంచానికి తెలంగాణ గొంతుక వినిపించడమే దక్కన్ టీవీ లక్ష్యం.

మీడియాను మీడియాగానే చూస్తూ దాన్ని ప్రజల మనోభావాలకు వేడికగా మారుస్తూ తెలంగాణ ప్రజానీకం ముందుకు వస్తోంది దక్కన్ టీవీ.

ఈ నేపథ్యంలో దక్కన్ టీవీని అదరిస్తూ మన టీవీగా దాన్ని నిలబెట్టుకోవాల్సిన బాధ్యత యావత్ తెలంగాణ సమాజంపై ఉందని మేము విశ్వసిస్తున్నాం. వార్తలు, వాటిజ్య ప్రకటనలు... ఇలా ప్రతి అంశలో దక్కన్ టీవీకి సహకరించాల్సిందిగా అభ్యర్థిస్తున్నాం. ప్రజల సమస్యలను మా దృష్టికి తీసుకు రావాల్సిందిగా కోరుతున్నాం.

మా చిరునామా :

Deccan TV

Studio : Burri Residency, 8-2-624,
Road No. 10, Near City Center Mall,
Banjara Hills, Hyderabad - 500 034,
Email : featuresdeccantv@gmail.com,
Ph : 040-33457816, Cell : 9505322295

DECCANtv

Voice of Telangana

www.deccantv.com

Telugu News Channel

తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంలో భాగస్వాములమపుదాం!

తెలంగాణ రాష్ట్ర పునర్ నిర్మాణంలో

ప్రజల అజెండాను రూపొందిద్దాం

ప్రభుత్వ కార్బూచరణలో

ప్రజల అజెండాను భాగం చేద్దాం

ఇప్పటి మరకూ చల్చించిన అంశాలు:

తెలంగాణలో విధ్యక్త సమస్యలు - పరిష్కారాలు

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో బాలల హాక్యులు - చట్టాలు

స్వాధీనీలో తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రతీనిధిలతో ముఖాముఖి ఉమ్మడి స్టోర్స్ విభజన

ఎంఫీ వినోదికుమార్తో ముఖాముఖి

పుస్తకాలు - సమాజం - స్టోర్స్ బాద్ బుక్ సాసైటీ

...జంకా మరెన్నో!

తెలంగాణ స్వరాష్ట సాధన కల నెరవేరింది. అక్కడితోనే మన లక్ష్యసాధన ఆగిపోకూడదు. తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణ మన లక్ష్యం కావాలి. ఈ పునర్ నిర్మాణ ఎలా ఉండాలి, ఎలా జర గాలి, సమాజం లోని విభిన్న వర్గాలకు ఇందులో ఎలా ప్రాతి నిధ్యం కల్పించాలి లాంటి అంశాలు ఇప్పుడు ప్రాధాన్యం సంతరిం చుకున్నాయి. ఈ నేపథ్యంలో తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణానికి దిశనిద్దేశం చేసేలా ప్రతీ వారం ఒక అంశంపై ఆయా రంగాల్లో నిపుణులతో కలసి చర్చిద్దాం. ప్రజల అజెండాను రూపొందిద్దాం. ప్రభుత్వ అజెండాలో అది భాగమయ్యేలా చూద్దాం. ఆ దిశలో సాగే చర్చలో పాల్గొనేందుకు మీకిదే మా ఆహారం.

చర్చ
TRC CHARCHA

శ్రీ శేఖారారం సాంగా గొంతు 30 సాలకు
2క్రెచ్చు వారం.. 2క్రెచ్చు అంశం

రండి! చల్చించాం...

“చంట్రు” 490, ప్రైట్ నం.12,

హిందూరు నగర్, స్టోర్స్ బాద్ - 500 029.

ఫోన్: 9030626288 ప్టోక్: 040-27635644

E-mail: trchyd@gmail.com

website : www.trchyd.org

ఆసలు నిజాలు దాచిన అసర్ నివేదిక

"Millions of School children are growing up functionally illiterate" అసర్ నివేదిక మీద ఈ పత్రిక కామెంట్. 'ప్రథమ' అనే స్వచ్ఛంద ఎన్జిబ్ ప్రతీ సంవత్సరం పారశాల విద్యా వ్యవస్థలో ప్రమాణాల మీద వెలువరిస్తున్న వార్షిక విద్యా నివేదిక - 2014 (ASER -Annual Status of Education Report) దిగ్జారుతున్న విద్యా ప్రమాణాల విషయంలో ఆలోచించవలసిన, గుర్తించవలసిన ఆసలు నిజాలను విస్తరించినిపిస్తుంది.

ప్రతి ఏటా శాంపిల్ సర్పేలాగా దాదాపు దేశవ్యాప్తంగా 577 జిల్లాల్లో జిల్లాకు ఎంచుకున్న ముపై ప్రభుత్వ పంచాయితిరాజ్ పా రశాలల్లో సర్వే నిర్వహించింది. దేశవ్యాప్తంగా సర్వేజరిపిన 15వేల పారశాలల్లో 8844 ప్రాథమిక, 6362 ప్రాథమికోస్తుత పారశాలల్లో చదువుల్లో నాణ్యత తగ్గుతుందని స్పష్టం చేసింది.

ప్రతి సంవత్సరం జిరిగే సర్వేలో భాగంగా జిరిపిన 'అసర్' తను ఎంచుకున్న పారశాలల్లో గటితం, తెలుగు, ఆంగ్లంలో ఇతర రాష్ట్రాల్లో ఆయా ప్రాంతీయ భాషల్లో సర్వే నిర్వహించింది.

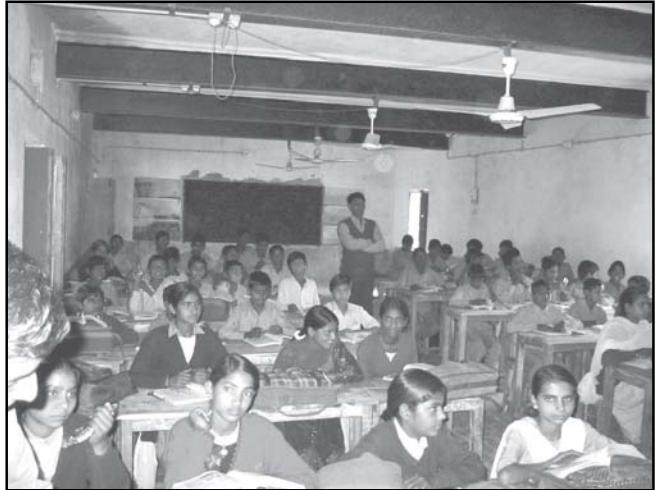
ఆంధ్రప్రదేశ్, తెలంగాణ రాష్ట్రాల్లో ఉమ్మడిగా జిరిపిన సర్వేలో దెండవతరగతి చదివే విద్యార్థులు 1 నుండి 10 అంకెలను గుర్తించలేక పోతున్నారని, 5వ తరగతి వరకు విద్యార్థులు, (44-57, 63-27, 65-49), 8వ తరగతి విద్యార్థులు మూడంకెల సంఖ్యను ఒక అంకటో ($993 \div 8$, $758 \div 6$, $865 \div 7$, $658 \div 4$) భాగహరం చేయడంలో విఫలం చెందారని తెలిపింది.

అట్లాగే తెలుగులో పీణి, కాకి, ఘలం, మేక, దోష, పాము, ఆకు, శంఖం, బడి, నేల వంటి పదాలను చదవడంలో కూడా వైఫల్యం చెందారని గుర్తించింది.

ఆంగ్లంలో(dog, fat, lap, boy, out, box) పదాలను గుర్తించలేక కనీసం 5వ తరగతి వరకు ఆల్ఫాబెట్సు గుర్తించడంలో విఫలమవుతున్నారని పేర్కొంది.

8వ తరగతి విద్యార్థుల స్థాయి వరకు కూడా What is the time? I like to sleep, He has a blue shirt చదివి అర్థం చెప్పడం కూడా సాధ్యం కాలేదని నివేదికలో పొందుపరించింది.

ఈ ఘలితాలను వెల్లడించడానికి ప్రథమ్ సంస్ తన పరిశీలనకు ఎంచుకున్న విధానం కాని, పరిశోధన తీరును కాని తప్పు పట్టపలసినిది లేదు కనీపరిశీలనలో గుర్తించవలసిన అనేక అంశాలు నిరాదరణకు గుర్తుయ్యాయని అనిపిస్తోంది. ఈ మధ్య కాలంలో 'ఎన్సిఇఆర్టి' ప్రైవేట్ పారశాలల్లో నిర్వహించిన సర్వేల్లో కూడా కనీస ప్రమాణాలు కొరపడ్డాయని గుర్తించింది. 6 నుండి 14 వీళ్ళ పిల్లల్లో, నిజమాబాద్, కరీంనగర్, వరంగల్లలో సరాసరి 50% విద్యార్థులు ప్రైవేట్ పారశాలల్లో విద్యాను అభ్యసించడానికి ఎన్రోల్

కావడం గూర్చి కాని, అత్యుదిక డ్రాపోట్స్ ఉన్న అదిలాబాద్ (5.7%), అత్యుప్ డ్రాపోట్స్ ఉన్న పచ్చిమ గోదావరి (0.7%) విజయనగరం జిల్లా (0.8%)ల్లో ఆయా తీరుతెన్నులు ఉండటానికి కారణాలను విశేషించవలసి ఉన్నది.

నివేదికలోని పై రెండు అంశాలను పరిశీలించినపుడు 50% విద్యార్థులు ప్రైవేట్ బడులకు (కాస్టా మెర్గేన ఆర్థిక, సామాజిక, కుటుంబ నేపథ్యం) వెళ్తున్న, మిగిలిన 50% వెనకబడిన (అన్నింటి లో) పిల్లలు అవే జిల్లాల్లో 1, 2 తరగతుల్లో వరంగల్ 89.4%, కరీంనగర్ 84.3% అక్షరాలను, అంకెలను గుర్తించడంలో మెర్గా ఉండటం జరిగింది.

ప్రభుత్వాలు విద్యారంగం పట్ల అనుసరిస్తున్న అపసవ్య విధానాలకు, సామాజిక ఆర్థిక అసమానతలకు పై రెండు ఉండావారణాలు నిదర్శనం.

ఇవ్వాళ అనేక ప్రభుత్వ పారశాలల్లో కనీస వసతులు లేవని కాగ్ నివేదిక స్పష్టం చేసింది. 70% పారశాలలకు మంచినీటి సాకర్యం, మరుగుదొడ్డు, ఆటపులాలు, మధ్యాహ్న భోజనం సరిగ్గా లేవని పేర్కొంది.

తరగతికో గది, తీవర్ లేని పారశాలలు 30% దాకా ఉన్నాయని, ఏదు తరగతులకు ఒక్కరు లేదా ఇద్దరుతో నడిచే ప్రాథమిక పారశాలలే అత్యుదికమని గుర్తించలేక పోయింది ప్రథమ నివేదిక.

ఇద్దరు ముగ్గురు ఉపాధ్యాయులతో నడిచే ప్రాథమిక పారశాలలో ఏదు తరగతులకు అంగ్లం, తెలుగు, గణితంలో కూడా కనీస ప్రమాణాలు రాకపోడానికి గల కారణాలను, అసలు ప్రాథమిక విద్యారంగంలో కొనసాగుతున్న అపసవ్య విధానాలను గూర్చి చర్చించకపోడం అన్నాయం. 70% మాత్రమే మాఫికంగా గుర్తించిన హజరు శాతం, వాస్తవరూపంలో ప్రతిరోజు పారశాలకు అనేక కార

ఊల రీత్యా రాలేక పోతున్న పిల్లల అవసరాలను గుర్తించాలి. అట్లాగే పర్యవేక్షణ లోపం, ఉపాధ్యాయుల హోజరుశాతం, తెలుగు రాష్ట్రాల్లో గత దశాబ్ది కాలంగా నిలిచిపోయిన ప్రమోషన్స్, ఉపవిద్యా మండల విద్యాధికారుల నియామకాల పట్ల ముందుకు సాగిని కామన్ సర్ఫ్స్ రూల్స్ తదితర అంశాలను గుర్తించవలసి యున్నది.

ఇట్లాంటి సమస్యలు ఏవీ లేకుండా, ప్రభుత్వమే పారశాల విద్యపట్ల ప్రత్యేక దృష్టి పెట్టిన తమిళనాడు రాష్ట్ర ఘలితాలు మెరుగ్గా ఉండటానికి సంబంధించిన అంశాలు గుర్తించాలి. మొత్తం ప్రాథమిక విద్యారంగం ప్రభుత్వ యాజమాన్యంలోనే కొనసాగవలసి యున్నది. అది మాత్ర భావంలో పూర్వప్రాథమిక దశనుండి పారశాల, కళాశాల వరకు ఇప్పుడు తెలంగాణ రాష్ట్ర ప్రభుత్వం చెపుతున్న కేజి టు పిజీ విధానాన్ని అమలు చేయాలి.

అందుకు ముందుగా చేయవలసిన, గుర్తించవలసిన అంశాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ప్రభుత్వ పారశాలల్లో ప్రమాణాలు పడిపోయాయన్న ‘ప్రథమ్’ సంస్కరణల్లో ప్రచారాలను నిలుపుదల చేయడానికి కామన్ స్కూల్ విధానాన్ని వైబర్సపుడ్ పారశాల వ్యవస్థగా అమలుకు సిద్ధ పడాలి. ప్రాఫెసర్ అనిల్ సద్గోపాల్ అంటున్నట్లు “అమీన్పోయా యా గరీబ్ పోయా సబ్కో సమాన్ శిక్ష” అటు అత్యస్తుత కేంద్ర సచివాలయం నుండి గ్రామ సచివాలయం దాకా ఏ అధికారి, టీచర్ పిల్లలైనా, గ్రామీణ రాజకీయ నాయకుల నుండి సీఎం, పీఎం కుటుంబికులైనా తమ పిల్లలను ప్రభుత్వ పారశాలల్లో చేర్చడం ద్వారా ఈ వ్యవస్థపై ప్రజలకు హోబీఇవ్వాలి. విద్యాహక్కు చట్టం కనీస వనతులపట్ల సూచించిన మంచినీరు, టాయ్లెట్స్, ఆటస్టలాలు, గ్రంథాలయాలు, సైన్స్ కం పూర్వాట్ ల్యాబ్లోల్తో, కరిక్యులర్, కో కరిక్యులర్ అంశాల సమేళనంగా పారశాల విద్యాప్రణాళిక అమలుకు సిద్ధ పడాలి.

భావేష్టకో నెలకొల్పిన విద్యాసంస్థలు రాజ్యంగ వ్యతిరేకమని తెలిసినా నియంత్రించలేని అధికారి, ప్రభుత్వ విధానాలు సమీక్షించాలి. ఆంగ్ మాధ్వమం మోజాతో పాటు, ఉద్దేశపూరితంగానే ప్రభుత్వ పారశాలల పట్ల పాలకులు, నిధులు అందిస్తున్న ప్రపంచ బ్యాంక్ లాంటి సంస్థల విధానాలు విద్యారంగాన్ని ప్రావేటీకరించేందుకు దారి తీశాయి.

అందుకే ప్రావేటీకరణను నియంత్రించడం ద్వారా ప్రభుత్వ విద్యావ్యవస్థను పట్టిప్పం చేయాల్సి వుంది. దీనికి తోడు ప్రాథమిక దశలో అంగన్వాడిలను బలోపేతం చేయడం, వాటిని స్థానిక ప్రభుత్వ పారశాలలకు అనుసంధానం చేయవలసిన యుంది.

అట్లాగే 6 నుండి 14 సంవత్సరాల పరిధిని 0-18 సంవత్సరాలకు పెంచాల్సి వుంది. పూర్వ ప్రాథమిక దశలోనే విద్యార్థి శారీరక, మానసిక ఎదుగుదలకు చర్యలు చేపట్టాలి. ప్రభుత్వ పారశాలల్లో మెజారిటీ విద్యార్థులు ప్రోక్షీకాపోర్ లోపంతో విద్యార్థులనకు నిరాసకత కారణమాతుంది. అందుకే ఉదుయం పాటు, మధ్యాహ్నాం మెరుగైన భోజనం, మంచినీళ్ళు, సాయంత్రం బ్రెడ్, అరటిపండు లాంటి ఆ హోరంతో పాటు విద్యార్థి అభ్యసానికి అవసరమయ్యే అన్ని పుస్తకాలు, నోట్ బ్లక్స్, పెన్సులు, పెన్సిల్స్, సమస్త మెలీరియల్ ఉచితంగా అందించాలి.

అసలు పర్యవేక్షణ లోపంతో గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో ప్రాథమిక పారశాలల్లో విద్యార్థులు టీచర్ ఉపస్థితి అందోళనకరంగా ఉండస్తుది వాస్తవం. అందుకు, పర్యవేక్షణతో పాటు క్రమశిక్షణ చర్యలు చేపట్టవలసి ఉంది.

కొన్ని రోజుల క్రింద నాగార్జునసాగర్ ప్రైవే మీద పైదరుబాద్ నుండి పెద్దాపూర్ మండలం ఏడినిమిది తండ్రాల్లో సభ్యులు మాజిం తలదించుకునేలా ‘చిన్న పిల్లల మీద అత్యాచారం’ ప్రతికల్లో ప్రధాన వార్త అయ్యే వరకూ అక్కడొక ప్రభుత్వ పారశాల ఉండని, అది ఇంకోక స్వచ్ఛంద సంస్కరాంగణంలో ఏళ్ళుతరబడి నడవడం వల్లే అట్లాంటి ఆక్ష్యూలు జరిగాయని గుర్తించలేనంత పర్యవేక్షణ లోపం, బాధ్యతా రాపిత్యం ప్రాథమిక విద్యారంగాన్ని పట్టిపేసిన్నాయి.

పర్యవేక్షణను పట్టిప్పం చేయడం ద్వారా బాధ్యతా రాపి

అట్లాగే విద్యాహక్కు చట్టం కనీస వనతులపట్ల సూచించిన మంచినీరు, టాయ్లెట్స్, ఆటస్టలాలు, గ్రంథాలయాలు, సైన్స్ కం పూర్వాట్ ల్యాబ్లోల్తో, కరిక్యులర్, కో కరిక్యులర్ అంశాల సమేళనంగా పారశాల విద్యాప్రణాళిక అమలుకు సిద్ధ పడాలి.

తరగతి గది, భూక్ బోర్డ్, టీచర్, టీచింగ్ టెల్వింగ్ మెలీరియల్, శిక్షణ, పర్యవేక్షణ, ఘలితాలు, సిసిఇ అమలు తీరు, పార్యాంశాల రూపకల్వున తదితర అంశాలన్నిటిని పరిశీలించాలి.

గ్రామీణ ప్రాంతాల్లో నిర్కుర్చుట, కుటుంబ పేదరికం, అనారోగ్యం తదితర సమస్యలు, టీచర్ల, విద్యార్థులు అనుపస్తి అంశాల వల్ల తరగతి గది సకల సమస్యలకు కేంద్రంగా విద్యా బోధనకు అనుకూలంగా మారిందన్న వాస్తవాన్ని గుర్తించలేక పోయింది అన్న నివేదిక.

ఐదు తరగతులకు ఐదుగురు టీచర్లున్న పారశాలల సంఖ్య అత్యల్పమే. ఇట్లాంటి పరిస్థితుల్లో ఒక్కరో, ఇద్దరో టీచర్లు ఉండడం, వాళ్ళు బోధించిన, తెలుగు, గణితం, అంగ్గులో వేర్చేరు ఘలితాలు రావడం సహజమే.

ఇందుకు కారణమైన పర్యవేక్షణ విషయాలను కూడా పరిశీలించి ఉంటే బావుండేది. కనీసం ఒక విద్యా సంవస్తురంగంలో ఒక్క సారైన మండల విద్యాధికారి, ఉప విద్యాధికారి ఐదేళ్ళలో ఒక కసారైన పారశాలను సందర్శించకపోతే బాధ్యతలు ఎవరు?

పెరిపోయిన బాధ్యతా రాపిత్యంతో పాటు నియంత్రించవలసిన ప్రావేట్ పారశాలల విస్తరణ, సేవాక్రమధంతో కాకుండా లా

త్యంతో విధులకు హజరు కాలేకపోతున్న సిబ్బంది విషయంలో క్రమ శిక్షణ చర్యలు చేపట్టాలి.

ఇవ్వాళ ప్రభుత్వ పారశాలలకు అనుబంధంగా కొనసాగుతున్న ‘హస్తాల్స్’ సకల సమస్యలతో నరక కూపాలుగా కొనసాగుతున్న వీటిని చక్కబరచవలసి ఉంది. పారశాల స్థాయి నుండి దైరెక్ట స్థాయి కార్యాలయాల వరకు అవినీతి రాజ్యమేలుతున్నది. నల్లగొండ గత జిల్లా విద్యార్థికారి ఒకరు ‘లక్ష్మలాది రూపాయల నోట్ల కట్టలతో’ ఏసీబీకి దొరకడం అవినీతి విద్యార్థికారుల, ప్రైవేట్ వ్యవహర్తల తీరును వెల్లడిస్తుంది. ఇట్లాంటి విధానాలను రూపుమాపాల్సి వుంది. అన్నింటి కన్నా ముఖ్యంగా ‘ప్రథమ్’ దైరెక్టర్ రుక్కిణి జెన్స్ట్రీ అన్నట్లు “మిన్ మ్యాచింగ్ సిలబన్ అండ్ చిల్డ్లన్ ఎబిలిటీ” పట్ల చర్చించాలి. విద్యార్థుల సామర్థ్యాలకు భిన్నంగా, కొనసాగుతున్న సిలబన్, నిరంతర సమగ్ర మూల్యాంకనం (సిసిఇ) గూర్చి ప్రధానంగా ఆలోచించవలసి ఉన్నది.

కనీస సామర్థ్యాలు లేని పిల్లలు ప్రతి సంవత్సరం ఒక తరగతి నుండి మరొక తరగతి లోనికి పంపబడుతున్నారు. అట్ల ఐదవ తరగతి వరకు ఒక్కరో ఇడ్డరో టీచర్లతో ఏ ఒక సమ్మిట్ లేదా రెండు సమ్మిట్లో సంపూర్ణత సాధించకుండా మర్టీగ్రైడ్ టీచింగ్ పేరిట కనీస సామర్థ్యాలకు దూరం చేయబడ్డ పిల్లలకు ఇచ్చే ఒకటో తరగతి ఆంగ్నం ప్రశ్న పత్రం చూస్తే టీచర్లే కట్టు బైర్లు కమ్మి పడిపోవాల్సిందే.

ఆరో తరగతిలో ‘అల్పాబేట్’ గుర్తించలేని విద్యార్థులకు, ఇరవై ఏళ్ళ క్రితం నిద్రపోయిన ‘రిఫ్వెన్ ఎంకిల్’లా తిరిగి మీ గ్రామానికి వస్తే జిరిగే సంభాషణను రాయమంటే టీచర్లకే సాధ్యం కాని అంశం.

రెండో తరగతిలో చేయాల్సిన కూడికలు, తీసివేతలు, భాగపోరాలు ఇప్పుడు ఎనిమిగో తరగతిలో చెప్పాలా? లేక సిసిఇ మొడల్ ప్రశ్నాపత్రానికి ఏ సామర్థ్యాలు లేని పిల్లల్ని సన్నద్దం చేయాలో తెలియక ఎ.బి.సి గ్రేడ్లు నింపి పంపడం తప్ప ప్రమాణాలు లేని బోధనతో ‘మిన్ మ్యాచింగ్ అఫ్ సిలబన్’ ఒక అపోధంగా మారి పోయిందన్నది వాస్తవం. నిజానికి అసర్ నివేదిక పరీక్షించిన సామర్థ్యాలు ఆ నివేదికలో రూపొందించిన ప్రశ్నావిషి మేరకు 70% విద్యార్థుల, ఉపాధ్యాయుల హజరు ఉండి వుంటే అసాధ్యమేమి కాదు. కానీ ఆ అంశాలను కూడ గుర్తించలేని పిల్లల్ని మనం తయారు చేస్తున్నాం. ఇందుకు ఏ ఒక్కరో అసలు మూలాల్సోకి వెళ్ళకుండా నిందించడం, టీచర్లే కారణం అన్నట్లు చర్చించడం సరికాదు.

ఇందుకు ముందుగా ప్రభుత్వ విధానాలు, ప్రైవేట్ వ్యాపారీక రణతో పాటు పర్యవేక్షణలోపం, బాధ్యతారాహిత్యం, పేరికం, విద్య, కటుంబ ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలు పరిగణన లోనికి తీసుకొని పని చేయాలి.

అలా చేయలేకపోతే ఓ ఆంగ్ పత్రిక మొదట్లో చెప్పిన ‘మిలియన్ అఫ్ స్కూల్ చిల్డ్లన్ ఆర్ గ్రోయింగ్ ఆఫ్ ఫంక్షనల్ ఇల్లిట్రేట్’ తరం, తయారవుతుంది. అందుకు అందరం బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుంది. ఇందులో ప్రధాన పాత్ర వాటిని సరిచేయలేని వ్యవస్థ దేశపు వ్యక్తులది కాదు.

- డి. ప్రభాకర్

కన్సీనర్, తెలంగాణ టీచర్స్ ఫోరం

జాపకం

అలిశెట్టి ప్రభాకర్

(12.1.1954 - 12.1.1993)

కరీంనగర్ జిల్లా జగిత్యాల జన్మస్థలం. మొదట ఆర్టిస్ట్‌గా ఎదిగాడు. ప్రారంభంలో పత్రికలకు పండుగలు, ప్రకృతి, సినీనటుల బోమ్మలు వేసేవాడు. తరువాత జగిత్యాలలో సాహితీ మిత్రదీపీ సంస్థ పరిచయంతో కవిత్వరంగంలోకి ప్రవేశించాడు. 1974లో అంద్రసచిత్ర వారపత్రికలో వచ్చిన పరిష్కారం’ అచ్చ యిన మొదటి కవిత. జీవిక కోసం జగిత్యాలలో ‘స్వాదియో పూర్తిము’ (1976), కరీంనగర్లో ‘స్వాదియో శిల్పి’ (1979) ప్రైదరూబాదీలో ‘స్వాదియో చిత్రము’ (1983) ఏర్పాటు. జీవిక కోసం భోటోగ్రాఫర్గా జీవిత పోరాటంలో కవిగా ఎదిగాడు. ఏనాడూ సంపాదన కోసం ఆరాటపడలేదు. తన కళ ప్రజల కోసమే అని చివరికంటా నమ్మాడు.

‘ఎర పావురాలు’ (1978) మొదటి కవితా సంకలనం. ‘మంటల జెండాలు’ ‘చురకలు’ (1979) ‘రక్తలేభు’ (1985) ‘ఎన్ని కలెండమావి’ (1989) ‘సంక్లోభగీతం’ (1999) ‘సిటీలైఫ్’ (1992) అచ్చయిన కవిత్వ సంకలనాలు.

తండ్రి స్వర్గీయ అలిశెట్టి చినరాజం. తల్లి లక్ష్మి సహచరి భాగ్య, కుమారులు సంగ్రామ, సంకేత్తలతో ప్రైదరూబాదీలో నివాసం.

డారేగింపును “సమిష్టి బాధల సుదీర్ఘ శాసన” అని రాసిన కవి అతి తక్కువ కాలం జీవించిన గొప్ప కవిత్వం రాశాడు. చిత్రకారుడు సిటీలైఫ్ పేరుతో రాసిన మినీకవితలు ప్రామార్యం పొందాయి.

తెలంగాణ విహారస్తలాలు

స్వాలంగా చెప్పాలంటే పర్మాటకం రెండు రకాలు... వారసత్తు కట్టడాలు (హారిటోజ్ టూరిజం), పర్మావరణ పర్మాటకం (ఎకో టూరిజం). ఈ రెండు రకాల పర్మాటక స్తలాలు తెలంగాణలో పుష్టలంగా ఉన్నాయి. యావత్తే తెలుగుదేశాన్ని పాలించిన రాజవంశాలన్నియి తెలంగాణ పుట్టినిల్లు కావడంతో వారు కట్టించిన కోట గోడలు, దేవాలయాలు తెలంగాణలోనే ఎక్కువగా ఉన్నాయి. తెలంగాణ భాగోళికంగానూ పీరభూమి కావడంతో గుట్టలు, లోయలు, వాటి మధ్య పారే నదీ నదాలు, వాగులు వంకలతో తద్వారా ఏర్పొలిన చెరువులతో, పచ్చని అడవులతో పర్మావరణ పర్మాటకానికి కూడా అనుమతుగా ఉంది. ఒక్కసముద్రతీర పర్మాటకం (బీచ్ టూరిజం) తప్ప అన్ని రకాల పర్మాటక స్తలాలు తెలంగాణలో ఉన్నాయి. తెలంగాణలో సముద్రం లేదని తెలంగాణ రాజులు, ప్రత్యేకించి కాకతీయులు పెద్ద పెద్ద చెరువులను నిర్మించి వాటికి 'సముద్రాలు' అనే పేర్లు పెట్టారు.

ఈ విధంగా అన్ని రకాల పర్మాటక విశేషాలకు ఆలవాలమైన తెలంగాణలోని ఆయ స్తలాలకు పర్మాటకులు, ప్రకృతి ప్రేమికులు వెళ్లేలా ప్రోత్సహిస్తే, వారి ద్వారా వచ్చే ఆదాయంతో పర్మాటక స్తలాలలోని స్థానికులు ఆత్మ విశ్వాసంతో ఆర్థికంగానూ ఎదుగుతారు.

సమాచార సాంకేతిక (బి.ఐ.) పరిశ్రమ తరువాత ఆర్థికాభివృద్ధికి దోహదపడే పరిశ్రమ పర్మాటక రంగానిదే కాబట్టి, తెలంగాణ పర్మాటక స్తలాల్ని పరిచయం చేసుకొని, దర్శించి, తెలంగాణ ప్రజలు తమ వారసత్తు సంపదవల్ల సగర్పం పెంచుకోవాలని, వాటిని అభివృద్ధి చేసుకొనే దిగశా అడుగులు యేయాలన్నదే ఈ వ్యాసం ఆకాంక్ష. కాగా, ఎండా కాలంలో కావలసినవి నీది, నీళ్ళు, కాబట్టి వాటిని ఇచ్చే అడవులు, నదుల ప్రాంతాల్లోని పర్మావరణ, పర్మాటక స్తలాలను సంకీర్ణంగా ఇక్కడ ప్రస్తావించడమైంది.

ప్రోదరాబాద్ - కుంటల మార్గంలో...

ప్రోదరాబాద్ నుంచి తూప్రొన్, రామాయంపేటల మీదుగా 110 కిలోమీటర్లు ప్రయాజించి మెదక్ చేరుకోవచ్చు, మెదక్లో పండెళ్ళ కిందట (1914లో) పోస్ట్ స్టోర్ అనే క్రెస్ట సన్యాసి కట్టించిన 173 అడుగుల ఎత్తైన చర్చి ఉంది. ఇది ప్రపంచంలోనే రెండవ అతి పెద్దది (పాటికన్ చర్చి తరువాత). ఇందులో ఒకసారి 5000 మంది ప్రార్థనలు చేయవచ్చు. బయటినుండి వచ్చే వెలుతుయన ప్రతిఫలింపజేస్తూ చర్చి లోపలన్న జీవన్ తదితర పెయించిన్న రంగులతో మెరిసిపోతూ మనల్ని మరిపిస్తాయి. ఈ చర్చి ఎదురుగా కిలోమీటరు దూరంలోనే మెదక్ దుర్గం కోట గోడలు కన్నిస్తాయి. పర్మాటకులు ఎక్కి ఆనందించవలసినవి అని.

అలాగే, మెదక్కు కొన్ని కిలోమీటర్లు దూరంలోనే మంజీరా నది ఏడు పాయలుగా చీలి పారుతుంది. వాటి మధ్య అమ్మావారి దేవాలయం కొండగుపలో ఉంది. ఈ ఏడుపాయల్లో స్నానం చేసి ఆలయం చుట్టూ గుహలో ప్రదక్షిణ చేయడం మరిచిపోలేని అనుభూతి. ఆలయానికి ఎదురుగా ఘర్ఱాంగు దూరంలో కట్టిన చెక్కడ్యామ్ పైనుంచి దూకే నీళ్ల

్లు చిన్న జలపాతలాగా దర్శనమిస్తాయి. వాటిలో చెంగు చెంగున ఎదురుక్కుతున్న వేలాది చేపలు మనకు నయనందాన్ని కలిగిస్తాయి.

మెదక్ నుంచి పడి కిలోమీటర్లు దూరంలోనే 1922లో కట్టిన పోచారం ప్రాజెక్టు ఉంది. దీనిమీది నుంచి దూకే చిన్న జలపాతం లాంటి మత్తడి నీళ్లలో కేరింతలు కొడుతూ స్నానం చేయవచ్చు. అప్పుడే నిజాం కట్టించిన గన్న హాజ్యసు, పెట్టించిన బోటు సౌకర్యాన్ని పునరుద్ధరించాల్సి ఉంది. పర్మాటకులకు ప్రాజెక్టు నీటి మధ్యలో ఉన్న దీపం (బలాండ్) వరకు తీసుకెళ్ళి పక్కల దర్శనం చేయించే బాధ్యత ప్రభుత్వం పైనే ఉంది. ఈ ప్రాజెక్టు నీళ్లు పక్కనే ఉన్న వస్తు ప్రాణల ఉద్యమపనసం (టైల్ లైఫ్ పార్కులోకి కూడా చూరబడతాయి. ఈ ఉద్యమపనసంలో సొంత వాహనంలో వెళ్లి, అందులో స్వేచ్ఛగా తిరిగే లేళ్లు, ఎనుములు (సీల్గాయ్), ఎలుగుబంట్లు, అడవి పందులు తదితర జంతువులను ప్రత్యక్షంగా చూడటం చాలా ట్రిల్యూంగ్ అనుభూతినిస్తుంది.

పోచారం నుంచి గోపాల్ పేట మీదుగా సుమారు 20 కిలోమీటర్లు ప్రయాజించి నిజాంసాగర్ ప్రాజెక్టు అంచున ఉన్న 'త్రిలింగ రామేశ్వరాలయాన్ని' దర్శించవచ్చు. దీన్ని సుమారు 1100 సంపత్స్వరాల కిందట వేములవాడ చాటక్కు రాజులు కట్టించినట్లు, వారి రాజలాంఘనమైన 'విజుంభించే సింహ శిల్పం' నిదర్శనంగా కనిపిస్తుంది. ఆక్కడికి మరో 20 కిలోమీటర్లు దూరంలో ఎల్లారెడ్డి ఉంటుంది. ఆక్కడా చారిత్రక గుట్టున్నాయి. ఆక్కడున్ని కిలోమీటర్లు దూరంలో నిజాంసాగర్ ద్వాం ఉంది. ద్వామ్ కట్టించ నడుస్తూ నిండుగా ఉన్న ఆ నీటి సొందర్యాన్ని చూడవచ్చు. ద్వామ్ చివరన కన్నించే ఆనాటి రెండంతస్తుల గోల్ బంగాను, స్పిన్యూర్ హాల్సు చూడవచ్చు. ద్వాం ప్రారంభంలో ఉన్న గ్రస్టోఫ్స్ సుంచి మర బోట్లలో అల్లంత దూరంలోని విద్యుత్ ప్లాంట్స్ ప్రాంతము విపోరం చేయవచ్చు. ద్వాం కింద పర్మాకాలంలో నురగలు కక్కుతూ దూకే నీటి సొందర్యాన్ని చూసితీరాలి. ద్వాం కింద సహజంగా ఏర్పడిన విశాలమైన 'సది దీపం' (రివర్ లిఫ్ట్) మీద 1920ల్లో నిజాం రాజు ఏర్పాటు చేసినట్లు గార్చెన్న, పండ్ల తోటలను ఏర్పాటు చేస్తే మైస్టర్ కృష్ణాజుసాగర్ ద్వాం తలదన్నముతుంది. నిజాంసాగర్ ద్వాం నుంచి

సంతాయి పేట

ముందుకి చారిత్రక బోధనలో దేవల్ మనీసు, రాకణిపేట గుళ్ళు కోటులను చూడవచ్చు.

కామారెడ్డికి దగ్గర్లో ఉన్న తాడ్వాయి మాత గుడి చూసి, అక్కడ్చుంచి సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణించి సంతాయిపేట శివారులో పారుతున్న భీమేశ్వర వాగు మధ్యలో కట్టిన వేయేళ్లనాటి భీమేశ్వర క్షేత్రాన్ని, దాని మీదుగా కట్టిన చెక్ డ్యూం పైనుంచి దుంకుతున్న నీటి సొందర్యాన్ని, సాయం సంధ్యా సమయంలో డ్యూం నీళ్లలో పొద్దు గుంకుతున్న సూర్యబింబం ప్రతిరూప సొందర్యాన్ని చూస్తే గాని ‘జీవితం తరించదు’ అన్నిస్తుంది.

కామారెడ్డి నుంచి సుమారు 20 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ప్రసిద్ధమైన ఇస్కున్వపల్లి వీరభద్రాలయాన్ని దర్శించుకొని తూంపల్లి - చిమప్పల్లి మీదుగా అందమైన అడవులు, లోయలు, వాగు వంకల గుండా ప్రయాణించి హుస్సేన్ నగర్ సమీపంలో గుట్టల మధ్యలో నెలకొన్న లోంక రామలింగేశ్వరాలయాన్ని చూసి తీరాల్సిందే. ఇక్కడి ప్రకృతి కాశీర్మమ తలపిస్తుంది.

ఆదిలాబాద్ లోకి ప్రవేశించగానే మనల్ని పలకరించేది సోనెపేట. చిన్నదైనా చిత్రమైన కోట అది. దానికి 10 కిలోమీటర్ల దూరంలోనే నిర్మల్ కోటగోడలు, బురుజులు కన్నిస్తాయి. నిర్మల్ నుంచి బైంసారూబోలో 12 కిలోమీటర్ల ప్రయాణించి దిలావర్పూర్ మీదుగా ‘కది’ చేరుకోవచ్చు. ఇక్కడ చుట్టూ గుమిగుాడిన గుట్టల మధ్య లోయలో ఊరుతున్న ఏరు గట్టున చారిత్రక పాపన్న గుడి ఉంది. అందులో శివలింగం కటులుతుంది... దాని కింద ఉచికే ఊటల ధాటికి. ఇక్కడున్న సప్తగుండాలు ‘సంతానానిచ్చే నీటిని కలిగి ఉన్నాయని’ భక్తులు విశ్వసిస్తారు.

జలజలా పారుతున్న ఏరు మధ్యలో ఏపుగా పెరిగిన చెట్ల సొందర్యాన్ని చూస్తూ ఏరులోనే ట్రైక్స్ గ్రింగ్ చేయడం ఎంతో క్రిల్చింగ్ అనుభూతినిస్తుంది. ఇక్కడి 18 చెట్ల మహోవుక్కం కూడా మనలో ఆసక్తిని రేక్కిత్తిస్తుంది.

దిలావర్పూర్ నుంచి బైంసా మీదుగా వెళితే గోదావరి ఒడ్డున నెలకొన్న బాసర జ్ఞాన సరస్వతీ క్షేత్రాన్ని చేరుకోవచ్చు. చాలామంది ఇక్కడ తమ పిల్లలకు అక్కరాళాసుం చేయస్తారు. గోదావరిలో బోటు విహంగం చేయవచ్చు. సమీప ప్రాంతాల్లో ఉన్న శిథిల బోధ్, జైన స్థాపాలను ఆసక్తి గలవారు దర్శించవచ్చు.

నిర్మల్ నుంచి ఉత్తరంగా సుమారు 20 కిలోమీటర్ల ప్రయాణిస్తే నేరేడిగొండ వస్తుంది. ఇక్కడ 20 కిలోమీటర్ల వ్యాసార్థంలో 5 జలపాతలున్నాయి. నేరేడిగొండ టోలోగేట రాపడానికి ముందు కుడి పైపున రోడ్ పక్కనే ఒక చిన్న జలపాతమంది. నేరేడిగొండ నుండి ఎడమ పైపుల 10 కిలోమీటర్ల దూరంలో పొచ్చెర జలపాతమంది. దానికింద స్నానం చేయవచ్చు. ముప్పెవేల సంవత్సరాల ముందు కూడా ప్రజలు ఇక్కడ నివాసం ఏర్పరుచుకొన్నాన్ని తెలిపే వారి ఆయుధాలు, పనిముట్లు ఇక్కడ దొరికాయి. పొచ్చెరకు మరికొంచెం దూరంలో ఘన్ వ్యార్ గ్రామ పరిధిలో బంగసాల అనే మరో జలపాతమంది. నేరేడిగొండకు కుడిపైపున సుమారు 15 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఇప్పటివరకు రాష్ట్రంలోనే పెద్దదిగా వేరుమోసిన కుంటల జలపాతమంది. మూడు దఫ్ఫలుగా దూకే దాని సొందర్యం ఎంతటిదో దానికి సమాంతరంగా సాగుతున్న గుట్టల మధ్య లోయ

సొందర్యం ఎంతటిదో దానికి సమాంతరంగా సాగుతున్న గుట్టల మధ్య లోయ సొందర్యమూ అంతటిదే. ఇక్కడున్న 8 దశాబ్దాల నాటి గోప్యాజ్ఞ ప్రాంతంలో ఇప్పుడు కొత్త గోప్యాజ్ఞలు కట్టారు. నేరేడిగొండ దాటి కొన్ని కిలోమీటర్లు ప్రయాణించగానే రోడ్కు ఎడమపైపున కోరటికల్ అనే మరో చిన్న జలపాతం కన్నిస్తుంది. నేరేడిగొండ నుంచి ఇచ్చేడ వైపు సాగి కొంచెం ముందు నుండి కుడిపైపుకు సుమారు 15 కిలోమీటర్లు ప్రయాణిస్తే సరిచెయ్యే చేరుకోవచ్చు. ఇక్కడ అడవుల మధ్యమున్న చెరువు మధ్యలో హాండూ, బొధ్ దేవాలయాలు, శిల్పాలు, శాసనాలు అనేకం ఉన్నాయి. ప్రకృతి సొందర్యాన్నికి, చారిత్రక ప్రాధాన్యాన్నికి వెలవు ఈ సిరిచెల్చు.

ప్రాదరాబాద్ - కాకేశ్వరం మార్గంలో...

ప్రాదరాబాద్ నుంచి కరీంనగర్ మార్గంలో 70 కిలోమీటర్లు ప్రయాణించగా వచ్చే కుకునూరుపల్లి నుండి కుడివైపుకు తిరిగి 5 కిలోమీటర్లు ప్రయాణిస్తే అనంతసాగర్ అనే గ్రామాన్ని చేరుకోవచ్చు. తెలంగాణలోనే ఎక్కువ సరస్వతీ అలయాలున్నాయనదానికి ఈ గ్రామ సరస్వతీ దేవాలయం ఒక నిదధ్యనం. ఈ ఆలయం సమీపంలో రెండు నీటిదనులున్నాయి. ఒకటి రాగిదొన, రెండవది పాలదొన. రాగిదొనలో నీళ్లు ఎర్గా ఉంటాయి. పాలదొనలోని నీళ్లు తెల్లగా ఉంటాయి. ఈ దొనలు ఆరెండ కాలాల్లో కూడా ఎండిపోక పోవడం ఇక్కడి ప్రత్యేకత.

కుకునూరుపల్లి నుంచి 30 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న సిద్ధిపేటలో కోటి లింగేశ్వరాలయం ఉంది. ఇక్కడాక డ్యూం ఉంది. ఆలయంలో పెద్దలు ఆధ్యాత్మికంగా ఆనందిస్తే... పిల్లలేమౌ బోధింగ్ చేసి ఆనందించవచ్చు.

సిద్ధిపేట నుంచి కరీంనగర్, పెద్దపల్లి మీదుగా 140 కిలోమీటర్ల దూరం ప్రయాణిస్తే మంథని చేరుకోవచ్చు. మంథని తెలంగాణలో అనాదిగా బ్రాహ్మణు పండితులకు, వైదిక సంస్కృతికి కేంద్రంగా భాసిల్లతూ వస్తున్నది. ఇక్కడ ఎన్నో చారిత్రక ఆలయాలున్నాయి. గోదావరి తీరాన ఉన్న శిథిల స్థితిలో ఉన్న గౌతమేశ్వర త్రికూటాలయం వాస్తు శిల్ప సొందర్యాన్ని ఆస్వాదించవచ్చు. ఇక్కడ తూర్పు నుంచి ఉత్తరం పైపుకు మళ్ళీ తూర్పు వైపుగుతూ హాయలు పోతున్న గోదావరి సాగుతున్న గుట్టల మధ్య లోయ

మంథని నుంచి గోదావరి దాటి ఆదిలాబాద్ జిల్లాలోకి ప్రవేశిస్తే మనకు మొదట కన్నించి శివారుంగం. ఈ సాగుతున్న గుట్టల మధ్య లోయ

లేదా ఎవరినై తోడు తీసుకుని ఆ ఊరి పొలిమేరలో ఉన్న ఎప్రచెరువు మీదుగా, పచ్చని కొండల పక్క నుంచి ‘లంజమడుగు’ చేరుకోవచ్చ. లంజమడుగు ముఖ్యంగా మూడు అంశాలకు ప్రసిద్ధి. ఒకబి: ఇది రాష్ట్రంలోనే అరుదైన అందమైన మొసళ్ళ పెంపక కేంద్రం. రెండు: ఇక్కడి ప్రదేశం తెలంగాణలో పోరే గోదావరి నది సౌందర్యాన్నికి పరాక్రమ. అది ఇక్కడ మూడు కిలోమీటర్ల దూరంలో ఆనేక మలుపులు తిరుగుతూ అడ్డుపచ్చిన అడవులు-గుట్టలను చీల్చుకొని పారుతూ అందమైన పెద్ద మడుగును ఏర్పరచింది. మూడు: తెలంగాణలో గుహలో తొలిచి నిర్మించిన ఆలయాలు ఇక్కడ మాత్రమే ఉన్నాయి.

లంజమడుగు ప్రాంతం కెరళలోని సముద్ర పర్యాటక స్థలాలను తలదన్నేలా ఉంటుంది. విశాలమైన ఈ మడుగు సముద్రాన్ని లేదా భ్యాక్ వాటంగు పోలి ఉండగా దాని తీరపు ఇసుక తిస్సెలు బీచ్‌లను మరిపిస్తాయి. మడుగు ఎడమ తీరం చెక్కినట్టున్న ఎత్తున కొండలు, లోయలు, పచ్చని ఎత్తైన అడవులతో ఎనిచే ఆనందాన్నిస్తుంది. వీటన్నింటి ఆనందాన్ని ఈ మడుగులో స్థానిక జాలర్ల నాటు బోట్లలోగాని, అటవీ శాఖ మర బోటులోగాని విహారిస్తూ ఆస్వాదించవచ్చు. మనం విహారించే బోట్ల కింద, పక్కల మొసళ్ళూ విహారిస్తుంటాయి. మడుగు ఒడ్డు ఒకబోట మూడు వందల అడుగుల ఎత్తు నిటారుగా ఉంటుంది. దాని అంచనే స్థానికులు ‘లంజగుళ్ళు’ అని పిలుస్తున్న రెండు గుచ్ఛలయాల సముద్రాయాలన్నాయి. అవి తమ నీడలను కింద ఉన్న గోదావరి నీళ్ళలో ప్రతిబింబిస్తూ అందంలో అజంతా గుహలను తలడన్నుతాయి. వీటికి ఎడమ వైపున ఘర్ఱాంగు దూరంలో మరో గుహలయాల సముద్రాయమంది. వాటి వేరు కోమలి గుళ్ళు. గోమలేశ్వరుడు అనే జైనమత దేవుని భక్తులై కోమట్లు అని పిలుబబడిన వారిలో సుమారు ఎనిమిదవ శతాబ్దం ప్రాంతంలో ప్రబలిన వేశ్వాలోలత్తుం (లంజతనం) కారణంగా వారు కట్టించిన గుళ్ళను ‘లంజగుళ్ళు’ అని, ‘కోమలిగుళ్ళు’ అని పిలుస్తున్నారు. ఈ చరిత్ర తెలియని స్థానికులు వేశ్వాతనం చేసిన రాణి కథను కూడా విన్నిస్తుంటారు.

మంధని నుంచి సుమారు 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న కాళేశ్వరం నరకు పచ్చని కొండలు, కోసల గుండా సాగే ప్రయాణమే ఆహోదకరవైన అనుభాతిని మిగులున్నంది. కాళేశ్వరం గోదావరి-ప్రాణిశాత నదుల సంగమ ప్రదేశంలో ఉన్న త్రిశింగ క్షేత్రం. ఇక్కడి ప్రధానాలయంలో ఒకే పొనపట్టంపై ముక్కేశ్వర, కాళేశ్వర వేరున రెండు శివలింగాలు ఉన్నాయి. ముక్కేశ్వర లింగం మీద పోసిన ఆభిషేక జలం దాని మధ్యలో ఉన్న రంధ్రం గుండా గోదావరి-ప్రాణిశాత నదుల్లోకి పారి ఈ క్షేత్రాన్ని త్రివేణి సంగమ క్షేత్రం చేస్తుంది. ఈ క్షేత్రం ఇంకా ఎన్నో ప్రాచీన అలయాలు, వాస్తు శిల్ప సౌందర్యాలలో అలరారుతోంది. ఇక్కడి గోదావరి అందాలు పర్చించలేనివి, ఆస్వాదించదగినవి.

ప్రాదరాబాద్ - మల్లారు మార్గంలో...

ప్రాదరాబాద్ నుంచి వరంగల్ మీదుగా ఏటూరునాగారం, మల్లారు ప్రయాణించే రూటులో సుమారు 80 కిలోమీటర్ల దాటాక ఆలేరు నుంచి ఎడమ వైపున వచ్చే కొలనుపాకలో అధ్యుతమైన వాస్తు శిల్పాలతో ఒప్పారుతున్న చారిత్రక జైన దేవాలయాలను, సోమేశ్వరాలయం తదితర హిందూ దేవాలయాలను కళాపిపాసులు

చూసి తీరపలసిందే.

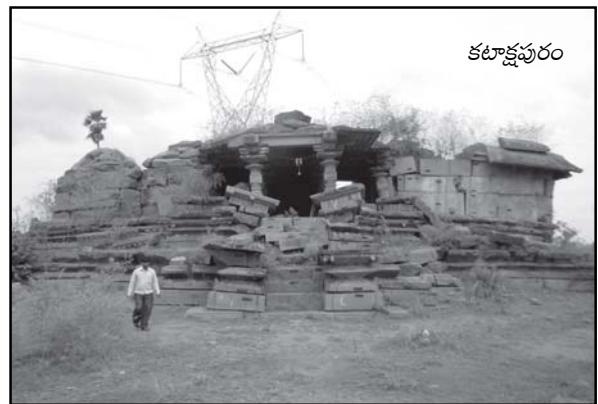
ఆలేరుకు 120 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న రామపు దేవాలయాలు తెలంగాణలో హిందూ వాస్తు శిల్ప సౌందర్యాలకు పరాక్రమగా నిలుస్తాయి. వాటిని చూసి సమీపంలోనే ఉన్న విశాలమైన రామపు చెరువులో బోటు విహంగం చేయవచ్చు.

రామపుకు కుడివైపున ఎనిమిది కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న లక్ష్మివరం చెరువు కొండలు, అడవుల్లో చిక్కుతుని చాలా అందంగా కన్నిస్తుంది. నీళ్ళ మధ్య దీపాలలాగా ఏర్పడిన ఆ పచ్చని కొండలు నాలుగింటి మీదికి ఊగే తాళ్ళ వంతెనలు ఏర్పాటు చేశారు. వాటి మీద నడుస్తూ ఒక దీపాణికి చేరుకొని అక్కడమన్న పర్యాటక శాఖ రెస్టారెంట్లో బోణం చేసి, పీలైతే అక్కడే ఉన్న కాబెస్లో (వసతి గృహాల్లో) ఒక రోజు బసచేయవచ్చు. అడవులు, నీళ్ళ మీదుగా వచ్చే చల్లగాలులను ఆస్వాదిస్తూ అక్కడ గడవడం ఒక మరిచిపోలేని మధురానుభూతిని మిగులుస్తుంది. చెరువులో స్నానం చేయవచ్చు. బోట్లలో విహంగచుట్టు.

లక్ష్మివరానికి 50 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ఏటూరునాగారం నుండి అందమైన అటవీ మార్గాలో మంగపేట మీదుగా మరో 20 కిలోమీటర్ల ప్రయాణించి మల్లారు చేరుకోవచ్చు. చల్లని గోదావరి నది తీరాన పచ్చని కొండకోసల మధ్య వెలసిన సరసిహస్రామి ఆలయం ఆధ్యాత్మిక ఆనందానికి, ప్రకృతి సౌందర్యానికి నెలవు. స్నామి పొట్టలో వేలుపెడితే అది రక్షు వాసన రాపడం ఇక్కడి ప్రత్యేకత. పురాతన కాలంలో ఒక గిరిజనుడు చూడక స్నామి పొట్టలో గునపం దింపాడట. అందుకే రక్తం ఇంకా కారుతూనే ఉండంటారు. చిన్నదైనా ఇక్కడి చింతామణి జలపాతం చూడగింది. దాని కింద స్నానం చేయవచ్చు.

ప్రాదరాబాద్ - పాపికొండలు మార్గంలో...

ప్రాదరాబాద్ నుంచి భద్రాలం వెళ్ళి దారిలో సూర్యాపేటక ముందు పిల్లలమారి వస్తుంది. ఈ గ్రామం 800 ఏళ్ళ కిందట కాకతీయుల సామంతులైన రేచర్ల రాజులకు రాజధాని. కాబట్టి, ఇక్కడ కోట గోడలుండేవి. ఇప్పుడు అవి లేవు. కాని, వాటి మధ్య ఆ రాజ వంశీకులు కట్టించిన ఎరకేశ్వర, నామేశ్వర దేవాలయ సమూహాలున్నాయి. ఇందులో ప్రధాన దేవాలు స్థంబాలకు, వాటిమీద దూలాలకు చెక్కిన సల్లూతాతి శిల్పాలు, అతి సుందరమైన అంతరాకాలం మధ్యున్న వెలసిన రాపడం దింపాడట. అందుకే రక్తం ఇంకా కారుతూనే ఉండంటారు. చిన్నదైనా ఇక్కడి చింతామణి జలపాతం చూడగింది. దాని కింద స్నానం చేయవచ్చు.

కట్టాశ్వపురం

అనుభూతులను ఆస్వాదిస్తూ, పచ్చని అడవుల మధ్య అక్కడక్కడా చెలిమలలాగా కనిపిస్తున్న పెద్ద చెరువులను చూస్తూ, వక్కనే నిజం కట్టించుకున్న శిథిల భవనాలను ఆసక్తిగా వీక్షిస్తూ అక్కడ అలాగే ఉండి పోవాలనిపిస్తుంది. ఫారెస్ట్ డిపార్ట్మెంట్ వారి జీపులో ప్రయాణిస్తున్నప్పుడు మనకు మార్గం మధ్యలో అక్కడక్కడ జింకలు, అడవి పందులు, ఎలుగుబంట్లు, పులులు మొదలైన వస్య జంతువులూ కన్పించవచ్చు. ఫరహోబాద్ గెస్ట్హాస్ నుంచి రాంపూర్ చౌరస్త్ర్ మీదుగా 18 కిలోమీటర్లు అడవిలో ప్రయాణించి నలేశ్వరం చేరుకోవచ్చు. ఇక్కడి కుండ వంతి లోయలోకి 170 అడుగుల ఎత్తు నుంచి దూకే సన్మని జలపాతం, విష్ణుకుండుల నాటి (వేయస్వర సంవత్సరాల) చారిత్రక కట్టడాలు అత్యంత మనోహరాలు. ఇక్కడ చైత్ర పోర్ట్ మీదికి చెంచుల ఆధ్వర్యంలో వారం పాటు జాతర జరుగుతుంది.

ఫరహోబాద్ నుంచి వటవద్దపల్లి మీదుగా సుమారు 15 కిలోమీటర్లు ప్రయాణిస్తే మల్లెం తీర్థం అనే జలపాతాన్ని చేరుకోవచ్చు. సుమారు మూడు పందల మెట్లు దిగాక కనిపించే ఈ జలపాతం పంద అడుగుల ఎత్తు నుంచి దూకుతూ ఏడాది పొడవునా పర్యాటకులను అలరిస్తునే ఉంటుంది. వటవద్దపల్లి నుండి రాచమోళ్లబాి మీదుగా సుమారు 10 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉన్న ఒక లోయ కుడివైపు 'అక్కడపోదేవి గుహలు' అని ఒక బోర్డు కనిపిస్తుంది. అటువైపు చుట్టూ అవరించుకున్న పచ్చని అడవులు-కొండల మార్గంలో త్రిక్కింగ్ చేసి కృష్ణానది ఒడ్డున గల విశాలమైన గుహ సముదాయం చేరుకోవచ్చు. సహజంగా ఏర్పడిన రెండు స్తుంభాల మీద విశాలమైన రాతి స్లై అమరి దాని కింద మూడువైపులా పందేసి మూరుల పొడవైన గుహలు ఏర్పడ్డాయి. పడమటి వైపు గుహ చిపరన స్వయంభు లింగం పీరం మీద ఉంది. ఆ లింగాన్నే 12వ శాఖల్లో అక్క మహాదేవి అనే భక్తురాలు పూజించి, శివున్ని ప్రత్యక్షం చేసుకొని అతనిలో ఐక్యమైందని తెలిపే శిల్పం శ్రీలైలం ప్రాకారగోడపై ఉంది. అక్క మహాదేవి గుహలకు గతంలో ఇక్కడ యోగస్తి పొందిన సరసింహ బుధిమి ఏటా కార్ట్రిక పోర్ట్ మీదికి కర్ణాటక భక్తులు పల్లకిలో కృష్ణానది మీదుగా మొసుకొచ్చి జాతర జరుపుతారు. అక్క మహాదేవి గుహ ప్రాంగణంలో శిలా తోరణం కింద శ్రీలైలం ప్రాజెక్టు నీటి అందాలను చూస్తూ వేల మంది నేడతీరపచ్చ. ఇక్కడి నుంచి శ్రీలైలంలోని పాతాళగంగ వరకు 22 కిలోమీటర్ల దూరం పర్యాటక శాఖ నడుపుతున్న బోట్లలో కూడా ప్రయాణించవచ్చు. సాహసికులు స్థానిక జాల్క పుట్టిలో 6 కిలోమీటర్లు ప్రయాణించి కడళవనంలో ఉన్న ఒక గుహలో చారిత్రక పూర్వయుగం నాటి చిత్రలేఖనాలు చూడవచ్చు. పరిసరాల్లోని దత్తాత్రేయ మరాన్ని దర్శించవచ్చు.

ప్రాదరాబాద్ - అనంతగిల మార్గంలో...

ప్రాదరాబాద్ రాజధానిగా పాలించిన ముసీం రాజుల పర్యాపరణ స్పృహ నుండి క్రి.శ.1564లో పుట్టిన హన్సేన్ సాగరలో బోట్లలో విహరిస్తూ చేసే డిస్ట్రిక్ట్, బుద్ధ దర్శనం చక్కటి అనుభూతులు. ఆనాటి కుతుబ్ హిందీ రాజుల రాజుధాని గోల్హాండ కోటుపైకి నీటిని అందించిన దుర్గం చెరువులో బోట్లలో విహరిస్తూ చేపలు పట్టడం, చేప కూరతోనూ భోంచేయడం అదృష్టపశాత్తు ఇప్పటికే సాధ్యమే. గోల్హాండ కోట,

కుతుబ్ హిందీ టూంబ్స్, పైగా టూంబ్స్, చార్ల్స్ టూంబ్స్, ముక్కా ముసీదు, చౌమహల్ల ప్యాలెన్స్, ఫలక్ నుమా ప్యాలెన్స్, సాలార్ జంగ్ మూర్జియిం, నిజాం మూర్జియిం మొదలైన చారిత్రక కట్టడాలను, జూపార్క్ ఎస్టీర్ పార్క్ లుంబినీ పార్క్ కె.బి.ఆర్. పార్క్ వస్తులి మొదలైన పర్యాపరణ పర్యాటక స్థలాలనూ ప్రాదరాబాద్లో చూడవచ్చు. రామోజీ ఫిల్మ్సీటీ, జలవిహార్, ప్రగతి రిసార్ట్ వంటి ప్రైవేట్ పర్యాటక స్థలాలు కూడా ప్రాదరాబాద్లో అనేకం ఉన్నాయి.

ప్రాదరాబాద్ నుంచి సుమారు 70 కిలోమీటర్ల దూరంలో అనంతగిరి కొండలన్నాయి. అందంలో విశాఖ జిల్లాలోని అనంతగిరి కొండలతో పోటీపడే కొండలవి. ఈ అడవుల మధ్య నిజాం కాలంలోనే క్షుయ వ్యాధి నివారణ కేంద్రం ఏర్పాత్రై ఇప్పటికీ పనిచేస్తుంది. ఇక్కడి వాతావరణంలోనే క్షుయ వ్యాధిని నయం చేయగల మహాత్మ ఉండని ఆనాడే గుర్తించారు. ఈ కేంద్రం ముందర విశాలమైన, లోతైన లోయ ఉంది. సాహసికులు అక్కడికి త్రిక్కింగ్ చేస్తే వారికి అడవుల మధ్య అందైన వైపు కనిపిస్తుంది. సాహసించివారు ఈ కేంద్రానికి వెనుక వైపును న్న దేవాలయాన్ని దర్శించుకుని దాని కిందుగా ఉన్న కోనెరులోని మంచి నీటిని, మరోవైపు మురికి నీటిని చూసి, వెనుదిరిగి వచ్చి పర్యాటక శాఖవారు ఏర్పాటుచేసిన వ్యాలీ వ్యాలీ రెస్టారెంట్లో పడసాపేతమైన భోజనం చేయవచ్చు. వీలు చేసుకునేవారు అక్కడే ఉన్న ఏ.సి. గడుల్లో ఒకరోజు ఉండిపోవచ్చు.

అనంతగిరి సమీపంలో ఉన్న మన్మోహన నుండి 10 కిలోమీటర్ల దూరంలో పూడూరు గ్రామ పడమటి దిక్కున అడవుల్లో త్రస్తు ధామగుండం చాలా ఆఫ్సోర్డర్ పైన స్థలం. కాబట్టి ఇక్కడి గుట్టల్లో గుహలు తప్పకుని పడి పన్నెండు పందల ఏళ్ళ కింద జైనులు, విశాలమైన గుండంలో విలాసపంతుమైన మంచం కట్టుకుని నాలుగైదు పందల ఏళ్ళ కింద కుతుబ్ హిందీలు ఆనందించారు. ఇక్కడి ఏర్పలు, వాటి ఒడ్డులైన ఏపుగా పెరిగిన పట ప్పుకొలు, వాటి మధ్యస్తున్న పందల ఏళ్లనాటి మందిరాలు చక్కని దృశ్యంలా కనిపిస్తాయి.

ఈ విధంగా అరక, హోర్స్ లీ హిల్స్ లు తలదన్నే చల్లని పర్యాటక కేంద్రాలు మన చుట్టు పక్కలైన తెలంగాం ప్రాంతంలోనే ఉన్నాయి.

- దా. ద్వావనపల్లి సత్యనారాయణ

(తెలంగాంలో కొత్త విహార స్థలాలు పుస్తకం నుంచి)

ప్రయోగశాలలు కరువు

విద్యార్థులకు పొర్చు ప్రణాళికపై చక్కని అవగాహన ఏర్పడడానికి చక్కని బోధనోపకరణాలతో పాటు చక్కని ప్రయోగశాలలు కూడా ఉండాలి. శాస్త్ర విజ్ఞానంపై విద్యార్థులకు ఆవగాహన పెంపాందించే సామాన్య శాస్త్ర పరికరాలు లేకపోవడం వల్ల ప్రభుత్వ స్థూల్జీలో ప్రోఫైకల్స్ జరగడంలేదు. ప్రోఫైకల్స్ చేయించాల్సి ఉన్నప్పటికి అవి నామమాత్రంగానే చేయిస్తున్నారు. ఆరోగ్యగతి నుండి పారశాల విద్యార్థులకు సైన్స్ పై విజ్ఞానాన్ని పెంపాందించడానికి ఏర్పాటు చేసిన ప్రయోగశాలలు అలంకార ప్రాయంగా మారిపోయాయి. ప్రతి సంవత్సరం పొర్చుప్రణాళిక ప్రకారం కొత్త కొత్త సైన్స్ పరికరాలను ప్రయోగశాలలకు మంజూరు చేయాల్సిన విద్యాశాఖాధికారులు చేప్పలుడిగి చూస్తున్నారు. చాలా సర్దారు ప్రౌస్మాల్జీలో ప్రయోగ పరికరాలు తుప్పుపట్టి పోయాయి. బీరువాలకే పరిమితం అయ్యాయి. అంతరిక్షం, ఆకాశం వంటి ఎన్నో శాస్త్ర సాంకేతిక అంశాలకు ప్రయోగ నిదర్శనం లేకుండానే విద్యార్థులు తైతరగతికి వెళ్లుతున్నారు. కానీ ప్రత్యేకంగా చూసి చేసిన ద్యుడల విద్యార్థులు జీవితాంతం ఆ విష యాన్ని మరచిపోకుండా ఉండగలరు. ప్రాధమిక స్థాయి నుండి శాస్త్ర విజ్ఞానంపై విద్యార్థులకు చక్కని అవగాహన కల్పించాలిన విద్యాశాఖ అధికారులు తగిన బడ్జెట్సు, తగిన పరికరాలను మంజూరు చేయడం లేదు. ప్రైవేటు పారశాలలో కూడా ఎలాంటి ప్రయోగశాలలు లేకుండానే విద్యార్థులను 10వ తరగతిలో 10/10 మార్కులు తెప్పించి గ్రేట్ అని చెప్పుకుంటున్నారు.

ఏటా పారశాలల నుండి సైన్స్ ప్రదర్శన శాలకు విద్యార్థులచే ఎగ్గిబిపఫ్స్టను నిర్వహించాల్సి ఉండగా అది కూడా నామమాత్రంగానే ఉంది. జిల్లా పరిషత్త ప్రౌస్మాల్జీలో భౌతిక, రసాయన, జీవ శాస్త్రాలకు సంబంధించిన ప్రయోగాలను ప్రత్యేకంగా చేసి చూపించాల్సి ఉండగా ఆ దిగుగా ఉపాధ్యాయులు శ్రద్ధ చూపడం లేదు. సైన్స్ ల్యాబ్లు ఎప్పుడు తెరుస్తారో కూడా ఎవరికి అంత పట్టడం లేదు. గతంలో ఏటా సైన్స్ ల్యాబ్లు నిర్వహణ కోసం ప్రభుత్వం నిధులను మంజూరు చేసేది. గత కొన్నేళ్ళ నుండి సైన్స్ ల్యాబ్లకు నిధులు మంజూరు చేయడం లేదు. 8, 9, 10 తరగతి విద్యార్థులకు వారానికి 4 చౌప్పున జీవ, రసాయన శాస్త్రాలకు సంబంధించిన ప్రయోగాలకు విద్యును బోధించాలనే నిబంధన ఉండగా సామాన్య శాస్త్ర ఉపాధ్యాయులు అధికారుల ఆధేశాలను తుంగలో తొక్కుతున్నారని ఆరోపణలున్నాయి. అలాగే కొన్ని పారశాలలో ప్రభుత్వం మంజూరు చేసిన ప్రయోగ పరికరాలు కూడా చెక్క ఆల్యూరిలలో బంధించబడి ఉన్నాయంటే అధికారుల పర్యవేక్షణ ఎంత లోపం ఉందో తెలుసుకోవచ్చ. కృత్య ఆధార విద్య ద్వారా విద్యార్థులకు బోధనాంశాలు సుల భంగా అర్థం అవుతాయని మేధావులు చెప్పుతుండగా ఎలాంటి కృత్యం లేకుండానే సైన్స్ పారాలు బోధించడం ఎంత పరకు సమజసం అని తల్లితండ్రులు ప్రశ్ని స్తున్నారు. సైన్స్ ఫేర్లకోసం రూ. లక్షలు ఖర్చు చేస్తున్న విద్యాశాఖాధికారులు సర్దారు పారశాలలో సైన్స్ ల్యాబ్లకు నిర్వహణ పట నిర్వర్క్షం వహించడం తగదు. మైక్రోసోప్సు వంటి కూడా స్థాయిలలో కరువయ్యాయి, లిట్యూను పేపర్లు, కొన్ని రకాల రసాయనాలు కాని స్థాయిలో లభించడం లేదు. మాళిక వసతులు కల్పించడంతో పాటు ప్రస్తుత కంప్యూటర్ యుగంలో సైన్స్ ల్యాబ్లకు అధిక నిధులను మంజూరు చేసి విద్యార్థులను యువ శాస్త్రవేత్తలుగా తీర్చి దిద్దాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది.

- రాపుల రాజేశం

ఉపన్యాసకులు, జమ్మికుంట, కరీంనగర్ జిల్లా,

కుక్క చాను)

చేతులు అరగసపుడు
తిన్న తీండి అరగదని
నోరు మొరాయంచి మొత్తుకున్నా
ఆకలి లేని కడుపు వినిపాలేదు
తుదకు ఫలితం ఏమైంది?
అటు కాళ్ళు కదలదాయే!
చేతి ఇటు దేహం మొదలదాయే
కూర్చున్న చోటే
మార్చెట్ మంత్రాలు నేర్చి
ఒంటి కస్తు సైగలతో
లాభాలు ముద్దాడి నోడాయే
సంపదల దేహం
బలిసి చివరికి ఏం సాధించింది?
నగర మురికి కాల్వై
ముక్కులు మూయిస్తుంది.
రోగాలు కాళ్ళు మొక్కె
పక్కపాతం చుట్టు తిరగవట్టే
కంటి చూపు, చెపులు మందమూ
ఉరికి గుండెపోటు
కొని తెచ్చుకొని బెదిరించసేపట్టే!
ఏ కడుపు కాట్లే కడుపు పెంచిందో
ఆ కడుపే శిక్ష వేస్తున్నది
గుట్టలకొద్ది కరగని కొప్ప ఆస్తిలా
భారీ దేహం చర్చం కింద దామకుంటే
చివరికి మిగిలేదేమి చావేగా!
పీల్చి పిప్పి చేసి రక్కాన్ని గ్రోలింది
కుక్క చావు చావడానికైతే
అంతక్కన్న నరకజన్మ
ఈ భూమ్యుద
ఏ జీవి కోరుకోదు
ఏ మనిషి ఆశపడడు!!

- మచ్చ ప్రభాకర్

సెల్ : 09323183896

ప్రపంచన్ధాయి రాజధాని పేరుతో ప్రజాజీవన విధ్వంసం

నవ్వాంధ్ర ప్రదేశేకు రాజధాని నిర్మాణం అవసరమే. దాన్ని ఎవరూ వ్యతిరేకించడం లేదు. రాజధానిని ఎక్కడ ఎలా నిర్మించాలి అనేది అసలు సమస్య. ఆ సమస్యను అన్ని కోణాల నుంచి అధ్యయనం చేయటానికి శివరామకృష్ణ కమిటీ వేశారు. రాజధాని నిర్మాణానికి సాధంతప్పైన వ్యవసాయ భూముల్ని సేకరిస్తే, అది ఆహార భద్రతకూ, పర్యావరణానికి హాసికాగా మారుతుందని, తైతులూ, వ్యవసాయ కూలీలూ పెద్ద ఎత్తున విస్థాపనకు గురొవుతారని శివరామకృష్ణ కమిటీ అభిప్రాయపడింది. శివరామకృష్ణ కమిటీ కొంతమేరక్కొనా విధిధ వర్గాల ప్రజలను సంప్రదించింది. అభిప్రాయ సేకరణ జరిపింది. వాటి ఆధారంగా కొన్ని ప్రతిపాదనలు, ప్రత్యామ్నాయాలు ప్రభుత్వం ముందు ఉంచింది. చంద్రబాబు వాటన్నించిని అప్రజాస్వామికంగా తిరస్కరించాడు. తిరస్కరించడానికి దారి తీసిన కారణాలు కూడా ప్రజల ముందు ఉంచలేదు. శివరామకృష్ణ కమిటీ నేడేదికపై ఎలాంటి చర్చ జరుపలేదు. సంవత్సరానికి మూడు పంటలు పండే జరీబు భూములున్న ప్రాంతాన్ని ఏ ప్రాతిపదిక మీద రాజధాని కోసం సమీకరించాలనుకున్నారో ఎక్కడా తెలియపరచలేదు. స్వచ్ఛందంగా భూములివ్వటానికి ముందుకు రాకపోతే బలపంతంగాపోనా సేకరిస్తాం అని బెదిరింపులకు పొల్పుడుతూ, ప్రభుత్వం అప్రజాస్వామికంగా, ఎకపక్కంగా భూసమీకరణ ప్రక్రియను చేపట్టింది. తుళ్ళారు ప్రాంతంలో సుమారు 52,000 ఎకరాల వ్యవసాయ భూముల్ని సేకరించడానికి కంకణం కట్టుకుంది. మరో 50,000 ఎకరాలను రెండవ దశలో సేకరిస్తానంటున్నది. భారీగా సేకరిస్తున్న భూమిని ఏ అవసరాలకు

ఎవరికి ఎంతెంత కేటాయిస్టో చెప్పటం లేదు.

12,000 ఎకరాల విస్తీర్ణంలో ఉన్న చండిగధీలో కోర్ క్యాపిటల్స్ 750 ఎకరాల్లోనే నిర్మించగలిగారు. 5000 నుంచి 10,000 ఎకరాల్లోనే రాజధానిని నిర్మించుకోవచ్చ. చంద్రబాబు అభీష్టానికి అనుగుణంగా విజయవాడ - గుంటూరుల మధ్య రాజధానిని నిర్మించా లనుకున్నప్పటికీ, ఆ రెండు సగరాల మధ్య లభ్యంగా ఉన్న 10,000 ఎకరాల భూమి రాజధాని అవసరాలకు సరిపోతుంది. తుళ్ళారు ప్రాంతంలో వ్యవసాయ భూముల్ని సేకరించాల్సిన అవసరమే లేదు. చంద్రబాబు చెపుతున్న విధంగా రాజధాని నిర్మించాలంబే లక్ష్ కోట్ల రూపాయిలకు పైగా నిధులు కావాల్సి ఉంటుంది. నిధుల కొరత మూలంగా తన ప్రధాన ఎన్నికల హమీరుణమాఫీ పథ కాన్ని రకరకాల సౌకులతో నీరుగార్చుతున్న చంద్రబాబు, తల్లికిందులుగా తపస్స చేసినా లక్ష్ కోట్ల రూపాయిలు సమీకరించలేదు. సేకరించిన భూముల్లో సగం భూముల్ని వేలం వేసి నిధుల సమీకరించుపడం తప్ప వేరే మార్గం లేదు. లేదా సామూజిక అవసరాలకు, రహదార్లకు, డ్రెయిస్టుకు పోను, మిగిలిన భూముల్లో సగం భూములు కార్బోరేట్ సంస్థలకు, మధ్య నేపస్ట్ కంపనీలకు కట్టబెట్టి, ప్రభుత్వం దగ్గర ఉన్న భూముల్లో రాజధానిని నిర్మించే బాధ్యతను వాటికి అప్రజాస్వాల్సి ఉంటుంది. వాటికి లాభాల పంటలు పండించటానికి లక్ష్ ఎకరాల పంట భూ ములను రైతుల నుండి సేకరించడానికి ప్రభుత్వం నిర్జయించింది.

రాయలసీమ, ఉత్తరాంధ్ర లాంటి వెనుకబడ్డ ప్రాంతాల అభివృ

దీకి ఇవ్వాల్సినంత ప్రాధాన్యం ఇప్పకుండా, ఇప్పటికే అభివృద్ధి చెందిన కృష్ణ, గుంటూరు జిల్లాలను మరింతగా అభివృద్ధి చేసే విధానాలను చంద్రబాబు అవలంబిస్తున్నాడు. దీని మూలంగా ప్రాంతీయ అసమానతలు మరింత పెరుగుతాయి. అలా కాకుండా అన్ని ప్రాంతాలకు ప్రయోజనం జరగాలంటే, పొలనా యంత్రాంగం విధులు, కార్బూల యాలూ వీకేంద్రీకరణ జరగాలి. అభివృద్ధిని ఒకే ప్రాంతంలో కేంద్రీకరించడం ఏ విధంగానూ సమర్థనీయం కాదు.

దైతుల భూములు పోతే, ఆ గ్రామాల్లోని భూముల్లేని వ్యవసాయ కూతీల, కొలు దైతుల జీవనం కూడా పోతుంది. చేతి వ్యత్తుల, సేవక కులాల ప్రజల జీవనం కూడా పోతుంది. భూములు కోల్పో యేది మాత్రం బీసే, ఎస్సే, ఎస్టే, మైనారిటీలు. భూములు కోల్పోయిన వాళ్ళకు ఇళ్ళ స్థలాలు, వాణిజ్య స్థలాలు కేటాయిస్తారు. కాబట్టి వాళ్ళకు భవిష్యత్తులో ఎంతో కొంత ఆర్థికపరమైన ఆసరా ఉంటుంది. కాని భూముల్లేని వ్యవసాయ కూతీలు, ఎలాంటి అధికారిక గుర్తింపూ లేని కొలుదార్ల పరిశీలించి ఏంటి? వ్యవసాయ పనులు తప్ప మరో పని చేతకాని వీళ్ళు ఎట్లా బతకాలి? నూతన రాజధానిలో వీళ్ళు ఏ రోజు పనులు ఆ రోజు వెతుక్కునే అడ్డకూతీల స్థితికి నెట్టబడుతారు. నూతన రాజధానిలో జీవన వ్యయం అనేక రెట్లు పెరుగుతుంది. దాని మూలంగా వాళ్ళ జీవన ప్రమాణాలు ఇప్పుడున్న వాటి కంబే దారుణంగా పడిపోతాయి. నగరికరణ మూలంగా సామాజిక జీవనం కోల్పోయి, తీవ్రమైన అభద్రతకూ, అశాంతికీ గురోతారు. వాళ్ళ జీవితాలు ధ్వంసమవుతాయి. ఆ విధ్వంసం నుండి వాళ్ళను కాపాడదానికి కుటుంబానికి నెలకు రూ.2,500 పించను ఇస్తామనీ, శిక్షణ కేంద్రాలు నెలకొల్పి వాళ్ళలో వైపుణ్యాలు వ్యధి చేస్తామనీ చంద్రబాబు హామీలు గుణ్ణి స్తున్నాడు. వట్టి హామీలు తప్ప, చట్టపరమైన గ్రాంటీ ఇవ్వటం లేదు.

కొత్త రాజధానిలో వెలినే కార్బోర్ కార్బూలయాల్లో, ఫ్లోక్టర్లో రిజెర్వేషన్స్ ఉండవు. స్థానికులనే తీసుకోవాలనే నిబంధనలు చెల్లవు. ప్రైవెటు రంగం కాబట్టి దేశం మొత్తం మీద ఏ ప్రాంతం వాళ్ళనైనా నియామకాలు చేసుకోవచ్చు. అగ్రకులాలకు మాత్రమే ఉద్యోగావకాశాలు ఉంటాయి. భూసమీకరణ జరుగుతున్న 29 గ్రామాల్లోని అఱగారిన కులాల వాళ్ళకు వందల సంఖ్యలో కూడా ఉద్యోగాలు వచ్చే అవకాశం లేదు.

ప్రపంచస్థాయి రాజధాని నిర్మాణం ద్వారా చంద్రబాబు స్టోచ్ దలుచుకున్న సంపద, కార్బోర్టు సంస్థలకు, బహుళజాతి కంపెనీలకు మాత్రమే అనుభవం లోకి వస్తుంది. ఆ సంపద సాధారణ ప్రజలకు మాత్రం అందనంత దూరంలో ఉండిపోతుంది. ప్రాంతీయ అసమానతలూ, ప్రజల మధ్య ఆర్థిక అసమానతలూ మరింత తీవ్రమౌతాయి. అది రాజ్యాంగ విలువలకు విరుద్ధం. పంటభూములను వ్యవసాయేతర అవసరాలకు మళ్ళించటం 2013 భూ సేకరణ చట్టానికి విరుద్ధం. అనలు ల్యాండ్ పూలింగ్ విధానమే రాజ్యాంగం లోని 300-ఎ అధిక

రణకు విరుద్ధం.

హైద్రాబాద్ కోల్పోవటం సీమాంధ్ర ప్రజలకు పూడ్చుకోలేని సప్పమనీ, పెను విపత్తు అనీ, ప్రధాన ప్రపంతి రాజకీయ పక్షాలు రాష్ట్ర విభజన సందర్భంగా ప్రచారం చేశాయి. ప్రజల్లో ఆ భావనను పెంచి పోషించాయి. చంద్రబాబు దాన్ని అవకాశంగా తీసుకొని, ప్రజామాదుం సులభంగా పొందటానికి హైద్రాబాద్ను మించిన నగరం అంటే ఏమిటి? పచ్చని పొలాలను కాంక్రీట్ వనాలగా మార్చటమా? స్వచ్ఛమైన గాలికి బదులుగా వాహనాలు వదిలే విష వాయువులతో కలుపితం చెయ్యటమా? ప్రజలను వాళ్ళ జీవనోపాధికి దూరం చేసి చెల్లచెరు చెయ్యటమా?

చంద్రబాబు అనుసరిస్తున్న ఈ ఆప్రజాస్వామిక విధానాలకు వ్యతిరేకంగా ఏర్పాటు చేస్తున్న సదుస్తుకు రావసిందిగా ఆప్సోనిస్తున్నాం.

వేదిక :

జిల్లా గ్రంథాలయం,
5/3, అరండల్ పేట, గుంటూరు

తేది, సమయం:

ఫిబ్రవరి 22, 2015 ఆదివారం,
సాయంత్రం 4 గంటలకు

సభాధ్వాక్కులు :

అమర్తలూరి రత్నప్రసాద్,
న్యాయవాది

వక్తలు :

వడ్డె శోభనాద్రిశ్వరరావు,
మాజీ మంత్రివర్యుల
ఆచార్య సి.రామచంద్రయ్
శ్వాక్షరీ, అర్థన్ స్టడీస్,
సెంటర్ ఫర్ ఎకనామిక్ & సోసల్ స్టడీస్, హైద్రాబాద్
కె.రవి కుమార్,
భూ సమస్యల పరిశోధకుడు, హైకోర్టు న్యాయవాది
దాక్షర్ కె.బాబురావు,

పర్మావరణవేత్త

వి.యస్.కృష్ణ,

ప్రధాన కార్యదర్శి, మానవహక్కుల వేదిక

అందరూ ఆప్సోనితులే

- మానవ హక్కుల వేదిక (హైచెర్చర్చెఫ్)
కృష్ణ, గుంటూరు, ప్రకాశం జిల్లాల సంయుక్త కమిటీ

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నత విద్య

వారం వారం జరిగే చర్చ కార్యక్రమంలో భాగంగా తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ఉన్నత విద్య - నూతన ప్రభుత్వం అనుసరించవలసిన కార్యాచరణ ప్రణాళిక' అంశంపై చర్చ కార్యక్రమాన్ని నిర్వహించింది. ఈ కార్యక్రమానికి బ్రిటిష్ కౌన్సిల్ పార్కర్ పొడ్ సుధాకర్ గౌడ్ సమన్వయకర్తగా వ్యవహరించారు. ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్న అతిథుల ప్రసంగాల సారాంశం...

సామాజిక కార్యకర్త చందనా చక్రవర్తి, ప్రాఫెసర్ ఇంద్రకాంత్, ఆర్.వెంకటరెడ్డి, కాకర్ల సజయ తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

పి.ఎం. భార్యావ

విద్య భాగా వ్యాపారాత్మకమైంది. నేడు దేశంలో సుమారుగా 600కు పైగా యూనివర్సిటీలన్నా వాటిలో మూడో వంతు మాత్రమే అసలైన యూనివర్సిటీలుగా ఉన్నాయి. వాటికి అనుబంధంగా సుమారుగా 25 వేల కాలేజీలు ఉన్నాయి. మరే దేశంలోనూ ఇలాంటి పరిస్థితి లేదు. ఎంప్లాయబిలిటీ ఎంతో పూర్ణగా ఉంది. 75-90 శాతం మంది నిరుద్యోగులుగా ఉంటున్నారు. రీసెర్చ్ లేకుండా ఉన్నత విద్య ఉండదు. టీచర్ల నాణ్యత చాలా తక్కువగా ఉంది. విద్యను వ్యాపారాత్మకం గాకుండా చూడాలి. క్రైవెట్లు యూనివర్సిటీలను జాతీయం చేయాలి. అనుబంధ కాలేజీల విషయానికి వస్తే, వెయ్యి,

రెండు వేల వరకు మాత్రమే చక్కటి కాలేజీలుగా ఉన్నాయి. ఈ మంచి కాలేజీలను యూనివర్సిటీలుగా మార్చాలి. మనకు మాడు వేల వరకు యూనివర్సిటీలు అవసరం. మిగతా వాటిలో శక్తిసామర్జ్యాలు ఉన్న వాటికి యూనివర్సిటీలుగా మారేందుకు మాడు నాలుగేళ్ళ సమయం ఇవ్వాలి. మిగితా కాలేజీలను ఒకేపసార్ ఇన్సిట్యూట్స్గా మార్చాలి. ఇక్కడి యూనివర్సిటీలేవీ కూడా అండర్ గ్రాడ్యూయేట్ కోర్సులు కలిగి లేవు. ఇలాంటి దేశం మనదొక్కటి మాత్రమే. మంచి టీచర్లంతా కూడా యూనివర్సిటీల్లో ఉన్నారు. యుఎసాల్ కమిటీ ఈ సిఫారసు చేసింది. ఉన్నత విద్య బాగుపడాలంపే మందుగా ప్రాథమిక విద్య బాగుండాలి. మనం మన పిల్లలను ప్రైవేటు పారశాలలకు పంచిస్తున్నాం. ప్రభుత్వ పారశాలల పనితీరు మెరుగుపడాలి. పారశాల విద్యను మార్పుకోవాలి. కామన్ స్కూల్ సిస్టమ్ ప్రవేశపెట్టాలి. ఒక ప్రాంతంలో ఉన్న పిల్లలంతా ఒకే స్కూల్లో చదువుకోవాలి. దీని పల్ల అన్ని తరగతులకు చెందిన విద్యార్థులంతా కూడా ఒకే చోట చదువు కుంటారు. బీపోర్లో ఈ తరచు విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. యుఎసాల్ కమిటీ నివేదికను అమలు చేయాలి. వ్యాపారాత్మక విద్యాసంస్కరణ సంఖ్య పెంచాలి. స్కూల్ ఎడ్యూకేషన్, హయ్యర్ ఎడ్యూకేషన్ మధ్యలో ఈ విధానం ఉండాలి. తెలంగాణకు సంబంధించిన కళలు, శ్యామలాపై కూడా ఈ వ్యతివిద్యాసంస్కరణ ఉండాలి.

|దక్కన్ లాఖండి|

సేపణ, ఛ్యాప్సీ లాంటి సంస్కలను ఇందులో భాగస్వాములుగా చేయాలి. అగ్రికల్చర్ మార్కెట్ కమిటీలు ఉన్నాయి. వాటి వద్ద మిగులు నిధులు ఉన్నాయి. దానిపై సెన్ విధించి ఆ మొత్తాన్ని యూనివర్సిటీలకు విని యోగించాలి. ప్రొఫెషనల్ టాక్స్‌లో కనీసం 5-10 శాతాన్ని యూనివర్సిటీలకు అందించాలి. వ్యాట్స్‌పై సెన్ విధించి దాన్ని విద్యార్థంగంపై వెచ్చించాలి. యూనివర్సిటీలకు, ప్రభుత్వ కళాకాలాలకు విధ్యుత్తీ, నీరు లాంటి ఉచిత సరఫరాగా ఉండాలి. యూజీసీ ఇప్పుడు లిబరల్‌గా ఉంది. ఎన్నో స్కాలర్‌పిప్స్, ఫెలోషిప్స్ లభిస్తున్నాయి. వాటిపై దృష్టి సారించాలి. కమ్యూనిటీ కాలేజీలు మన దగ్గర మాడే ఉన్నాయి. వీటి ఉద్దేశం నైపుణ్యాల అభివృద్ధి. వీటి సంఖ్య పెరిగేలా చూడాలి. అక్రిటిస్ట్‌ఎస్ రెండు రకాలుగా ఉండాలి. యూనివర్సిటీలకు, అనుబంధ కాలేజీలకు రెండు రకాలుగా ఉండాలి. టీచర్ల పనితీరుపై ట్రేడింగ్ ఉండాలి. విద్యార్థుల్లో ఎంట్రోస్యూర్యుసిప్ పెంచాలి. విద్యార్థులు, అధ్యాపకుల హాజరిను పరిశీలించాలి.

ప్రాఫెసర్ చక్కనిధి రావు

హాయ్దర్ ఎడ్యూకేషన్ రెండు రకాలుగా ఉంటుంది. సెంట్రుల్ ఘండెడ్ జినిస్టిట్యూట్స్ ఒక రకమైతే, స్టేట్ ఘండెడ్ జినిస్టిట్యూట్స్ మరో రకం. సెంట్రుల్ వాటికేమా అటూనమీ ఉంటుంది..సరిపోను నిధులు వస్తూ ఉంటాయి. వారు అకడమిక్‌సైన్సెల్లో దృష్టి పెట్టే అవకాశాలు ఉన్నాయి. స్టేట్‌ఘండెడ్ వాటి విషయానికి వస్తే పరిస్థితి అలా లేదు. ఉ స్వత విద్య పరిస్థితి చాలా దయనీయంగా ఉంది. ఒకప్పుడు ఎంతో ఔధమిక్ నెడు తెలంగాణలో చాలా అధ్యాస్తు పరిస్థితుల్లో ఉన్నాయి. అకడమిక్ ఎన్వోర్న్‌మెంట్ చాలా తగ్గిపోయింది. మరీ ముఖ్యంగా గత పదిహే నేత్తు నుంచి. విద్య ప్రమాణాలు కూడా తగ్గుతున్నాయి. అకడమిక్ లీడర్‌పిప్ప తగ్గుతోంది. అకడమిక్ అంశాలే గాకుండా, మేనేజ్‌మెంట్, అడ్మినిస్ట్రేషన్‌లలో కూడా సమస్యలు ఉన్నాయి. రాజకీయ పరిభాషలో చెప్పేసుకుంటే, సీమాంధ్ర పాలకులే కారణం అని చెప్పవచ్చు. గత ఇరవై ఏళ్ళ నుంచి వారి ప్రభుత్వాలే ఉన్నాయి. అలా అని నెపం వారి మీద చేయడానికి కూడా లేదు. కేంద్ర, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలు అనుసరిస్తున్న విధానాల కారణంగా ఇలాంటి పరిస్థితి తల్లింది. పొరశాల విద్య విషయానికి వస్తే 1986 నుంచి ఇది మొదలైంది. నేపణల్ పాలనీ ఆఫ్ ఎడ్యూకేషన్ అని రాంపీస్‌గాంధీ హాయాంలో ఇది ప్రారంభమైంది. అప్పటి నుంచి ఈ సంక్లోభం మొదలైంది. ఉ స్వత విద్య విషయానికి వస్తే ప్రపంచీకరణ, సరళీకరణ, ప్రైవే టీకరణ విధానాలు మొదలైన 1991 నుంచి ఈ విధమైన దిగజారుడు ధోరణి మొదలైంది. వాటి ప్రభావం నుంచే ఈ సంక్లోభం ఏర్పడిదని చెప్పవచ్చు. విద్య విస్తరణ జరగాలి. విద్య పరిరక్షణ కమిటీ పేరుతో జిల్లాకో యూని వర్సిటీ పెట్టాలని మేము డిమాండ్ చేశాం. వాటికి సరైన నిధులు ఇ వ్యాలని, సౌకర్యాలు కల్పించాలని, ప్రమాణాలు నెలకొల్పాలని డి మాండ్ చేశాం. జరుగుతున్నదేమిటంటే... సరళీకరణ విధానాల చెడు ప్రభావం విద్య రంగం మీద కూడా ఉ

పెట్టుబడిదారీ దేశాలైన అమెరికా లాంటి దేశాలను తీసుకుంటే 12 వ తరగతి వరకు ప్రభుత్వమే ఉచిత విద్యను నైబర్హాం ప్రైమర్ మాత్రమే ఉంది. ఆ తరువాత కూడా కమ్యూనిటీ కాలేజీల పేరిట అక్రడి ప్రభుత్వం వాటికి సహకరిస్టోంది. మన దగ్గర మాత్రం విద్యను ప్రైవేటు రంగానికి అప్పిగుస్తూ వచ్చారు. దాంతో విద్యకు చివరి ప్రాఫ్యాస్ట్ ఇచ్చారు. మరీ ముఖ్యంగా గత పదిహేతుక్కుగా. విజ్ఞానం, నైపుణ్యాలు ఇలా... అభివృద్ధి కోసం కీలక జనపుట్టును ఇచ్చేది విద్యార్థంగమే. విద్యార్థంగానికి నిధులు తగ్గిగుస్తూ వచ్చారు. సెంట్రుల్ యూనివర్సిటీలకు మిగులు నిధులు ఉన్నాయి. రాష్ట్రస్థాయిలోనివి మాత్రం లోటును ఎదుర్కొంటున్నాయి. మనకు ఎన్నో యూనివర్సిటీలు ఉన్నాయి. అవి సమర్థంగా పని చేయాలి.

ఒకించి ప్రపంచభ్యాంకు ఏమని చెప్పిందంటే... వృద్ధి తప్పనిసరి అని. అదే సమయంలో విస్తరణ జరుగుతుంటే, వాటి నిర్వహణకు ప్రభుత్వ రంగ సామర్థ్యం సరిపోదు కాబట్టి ప్రైవేటు రంగానికి కూడా అవకాశం కల్పించాలని కూడా చెప్పింది. దాన్నే మన పాలకులు వేద మంత్రంగా అమలు చేస్తూ వచ్చారు. శాంధర్ ఆఫ్ మాడన్ ఎకనామిక్స్, ఆడమ్ స్క్రీట్ తన వెల్ ఆఫ్ నేపస్స్ పుస్తకంలో ప్రభుత్వ విధుల గురించి వివరించారు. ఏం చేయాలో, ఏం చేయకూడదో చెప్పారు. ప్రభుత్వం చాలా తక్కువగా విధులు నిర్వహించాలన్నారు. విద్య ప్రభుత్వ బాధ్యత అని ఆయనే చెప్పారు. పెట్టుబడిదారీ దేశాలైన అమెరికా లాంటి దేశాలను తీసుకుంటే 12 వ తరగతి వరకు ప్రభుత్వమే ఉచిత విద్యను నైబర్హాం స్కూల్స్ పేరిట అందిస్టోంది. ఆ తరువాత కూడా కమ్యూనిటీ కాలేజీల పేరిట అక్రడి ప్రభుత్వం వాటికి సహకరిస్టోంది. మన దగ్గర మాత్రం విద్యను ప్రైవేటు రంగానికి అప్పిగుస్తూ వచ్చారు. దాంతో ఏం చేశారంటే... విద్యకు చివరి ప్రాఫ్యాస్ట్ ఇచ్చు వచ్చారు. మరీ ముఖ్యంగా గత పదిహేతుక్కుగా. విజ్ఞానం, నైపుణ్యాలు ఇలా... అభివృద్ధి కోసం కీలక జనపుట్టును ఇచ్చేది విద్యార్థంగమే. విద్యార్థంగానికి నిధులు తగ్గిగుస్తూ వచ్చారు. సెంట్రుల్ యూనివర్సిటీలకు మిగులు నిధులు ఉన్నాయి. రాష్ట్రస్థాయిలోనివి మాత్రం లోటును ఎదుర్కొంటున్నాయి. మనకు ఎన్నో యూనివర్సిటీలు ఉన్నాయి... అవి సమర్థంగా పని చేయాలి.

ఇక అటూనమీ విషయానికి వస్తే... గత పదిహేతుక్కుగా ఈ అటూనమీ తగ్గిగుస్తూ వచ్చారు. వాటిని కూడా ప్రభుత్వ విభాగాలుగా మార్చారా. రాజకీయ జోక్కూరం, ఉన్నతాధికారుల జోక్కూరం పెరిగాయి. ఒకసారి అసంబీల్ లో బడ్జెట్ చేటాయించిన తరువాత, నిధులు ఆటోమేటిక్‌గా రావాలి. కానీ ఇప్పుడు జరుగుతున్నదేవిటి? వీసీ, ఇతర ఉ స్వత న్నతాధికారులు ఔళ్ళ పట్టుకొని సచివాలయం చుట్టూ తిరుగుతున్నారు. అది తప్ప. తెలంగాణ ప్రభుత్వం ఈ విషయం గమనించాలి. వీసీ లాంటి వారు ఔళ్ళ పట్టుకు తిరగడమేటి? ఇక వారు అకడిమిక్ విషయాలపై ఏం శ్రద్ధ వహిస్తారు? అటూనమీని పునర్వర్ధరించాలి. మరీ ప్రధాన సమస్య ఏమిటంటే.. వీసీల అపాయాలమెంట్. ఎంతో మంది ప్రాఫెసర్లు ఎమ్బేల్స్‌లు, ఎంపీల చుట్టూ తిరుగుతున్నారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వ భూసేకరణ ఆర్థినెన్స్ కు వ్యతిరేకంగా ఏశరాడుదాం

ప్రియమైన ప్రజలారా !

‘భూసేకరణ చట్టం - 2013’ ద్వారా ప్రాజెక్టుల నిర్మాణానికి, పారిశ్రామిక అభివృద్ధి కార్బూకమాలకు అవసరమైన భూముల సేకరణకు ఇబ్బంది వీరపుడుతుందని, అభివృద్ధి కార్బూకమాల అమలుకు అవకాశం లేకుండా పోతుందని, ఇప్పటికే 20 లక్షల కోట్ల అగిపోయా యని మొది అధికారంలోకి వచ్చిన వాటి నుండి కేంద్ర ప్రభుత్వం పదే పదే చెబుతూవస్తుంది. నిజానికి 2013 భూసేకరణ చట్టం 20 14 జనవరి నుండి అమలులోకి రావటి ఉండే. అది అమలులోకి రాకముందే డిసెంబర్ 30న ఆర్థినెన్స్ జారి చేశారు. నరేంద్రమౌడి అధికారంలోకి వచ్చిన అరు మాసాలలోనే ‘భూసేకరణ చట్టం-2013’ కు సహా పేరిట రద్దుపరిచి మరో చట్టం (కార్బోర్ట్ ఆర్డిక శక్కులకు) తేవడానికి ప్రైవేటును ముందుకు తెచ్చారు. ప్రజల అభిప్రాయాల సేకరణ, గత చట్టాల సమీక్షలు, భారత సమాజ జీవనాధారమైన రైతాంగ గా ప్రయోజనాలకు వ్యక్తిరేకంగా శీతాకాలపు పాఠ్యమంటు సమావేశాలు మగినిన వారం రోజులకి ప్రస్తుత ఆర్థినెన్స్కు సంబంధించి కేంద్ర మంత్రివర్గ ప్రతిపాదన, రాష్ట్రపతి ఆమోదం వెనువెంటనే జరిగిపోయింది.

భూసేకరణ చట్టం విషయంలో బిజెపి యూట్యూబ్ ఎందుకు తీసుకుంది? - కార్బోర్ట్ పెట్టుబడిదార్ల, పారిశ్రామికవేత్తల ఒత్తిళ్ళకు కేంద్రం లొగింండా? రైతునులకును రాజ్యాంగ హక్కును ఎందుకు కాలారూసున్నది. భూసేకరణ అంటే భూస్సాఫ్ట్ న చట్టమా? రైతుల భూములపై అధికారాన్ని కేంద్రం ఎలా తీసుకుంటుంది? 2013లో యమిఎ ప్రభుత్వ భూసేకరణ చట్టాన్ని ఆమోదించిది బిజెపి సముత్తితోనే కదా? ఇది అభివృద్ధి పేరుతో రైతాంగాన్ని దెబ్బతియడంకాదా? అంటే వీటికి అవును అనే సమాధానం వస్తుంది. సంస్కరణల జోరుమీదును మొది ప్రభుత్వం ఏకంగా 2013 భూసేకరణ చట్టంలోని రక్షణలను ఎత్తివేస్తూ రైతుల, భూయిజమానుల వ్యక్తిరేక నిర్ణయం తీసుకుంది. చట్టాన్ని సపరించకపోతే అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులు అడుగు ముందుకుసాగవని పారిశ్రామికవర్గాలు కూడా ముఖ్యమంత్రులపై ఒత్తిడి తేవటంతో వారు వత్తాను పలికారు. అధికారంలోకి వచ్చిన ఆరుమాసాల్లో ఈ వాదనను బలోపేతం చేసి, సదరు చట్టాన్ని వీలై నంతగా తుట్టు పొడిచే యోవచ ఈ ప్రభుత్వపేద్దలు ప్రారం భించారు. పర్యవసానమే ప్రస్తుత ఆర్థినెన్స్, హర్యానా, మహారాష్ట్ర, జార్ఫండ్,

జమ్ము-కాశ్మీర్ శాసనసభ ఎన్నికలు ముగియటంతో కేంద్ర మంత్రి వర్గం ఇప్పుడీ ఆర్థినెన్స్ నిర్ణయం తీసుకుంది. రాష్ట్రపతి డిసెంబర్ 30న ఆమోదమార్ప చేశారు.

పారిశ్రామిక కారిదార్లు, ప్రభుత్వ ప్రైవేటు భాగస్సామ్య ప్రాజెక్టులు, గ్రామీణ మౌలిక సౌకర్యాలు, చౌక గృహాలు, రక్షణ వంబి అవసరాల కోసం భూసేకరణలో పాటించాలన్న తైలు, భూయిజమాని అంగీకారం అనే నిబంధన తొలగించే మొదటి సహా బింబాలుకు పంటలు పండే పొలాలను కూడా పై సామాజిక అవసరాల కోసం రైతుల అనుమతి, అంగీకారంతో ప్రమేయం లేకుండా సేకరించే అధికారాలను ఈ సహా కల్పించింది. జాతీయ భద్రత, రక్షణ విభాగం, గ్రామీణ మౌలిక సదుపాయాలు, పారిశ్రామిక కారిదార్లు, ప్రభుత్వ - ప్రయుక్తి వేటు భాగస్సామ్యం సహ సామాజిక మౌలిక సౌకర్యాల నిర్మాణం వంబి అయిదు లక్ష్యాల కోసం భూమిని నేక రించేటప్పుడు తప్పనిసరి అంగీకార నిబంధనను తొలగించారు. సామాజిక ప్రభావ మదింపు నిబంధనలను తొలగించడం రెండవ ప్రధాన సహా బింబాలను వదిలేయడంబట్టి, సేక

రించిన భూమి పెట్టుబడి దారులకు, భూస్సాములకు కట్టబెట్టాడానికి సుగమం చేయడం. సమా జాభివృద్ధి, ప్రజా ప్రయోజనాల పేరిట భూమిని లాక్ష్మిన్న తరువాత అని కాలంలోనే అది ప్రైవేటు వ్యక్తుల చేతుల్లోకి పోడానికి వీలు కల్పిస్తుంది. దీనితో పాటు అవసరాన్ని మించి భూమిని అవలీలగా లాక్ష్మిన్న, దానిని ప్రజావసరానికి కాక, కార్బోర్ట్ సంస్కరణ ప్రయోజనాలకో, రియల్ ఎస్టేట్ అవసరాలకో సులభాగా తరలించ దానికి ఈ మార్పులు దోహద పదుతాయనుటలో సందేహం లేదు. ఈ చట్ట సహా కు ప్రకారం ప్రభుత్వ - ప్రయుక్తి వేటు కంపెనీల కోసం జిరిపే భూసేకరణలో అదివరకున్న 70 శాతం అంగీకారం, ప్రయుక్తి ప్రాజెక్టుల విషయంలో 80 శాతం మంది రైతుల అంగీకారం విధిగా కావాలన్న నిబంధనను ఎత్తివేశారు. కొత్త సహా ప్రకారం రైతుల అభివృద్ధి పొరుగుపరిపోరం, పునరావాసం, రిసెటీలైంటు నిబంధ నలు యథావిధిగా అమలు అవు తాయని చట్ట సహా బింబాలో పేర్కొనడం ఒక పరిహసం.

భూసేకరణ సవరణ చట్ట అర్దినెన్వీ పర్యవసానాలు:

2013 భూసేకరణ చట్టం నుంచి మినహాయించబడిన 13 చ్చాలను నూతన భూసేకరణ పరిధిలోకి తెచ్చిందుకే భూసేకరణ చట్టం -2013 సెక్కన్ 105ను సవరించింది. ఈ 13 చట్టాలను నాలుగో పెద్దులులో పేర్కొంది. అవి ఏమిటంటే - పురావస్తు ప్రాధాన్య ప్ర దేశాల పరిరక్షణ చట్టం-1958, అఱు విద్యుత్ చట్టం-1962, దామోదర్ వ్యాలీ కార్బోరేవ్స్ చట్టం-1948, ఇండియన్ ట్రామ్ వేన్ చట్టం1996, భూసేకరణ చట్టం -1894, మొర్లో ట్రైస్ చట్టం -1978, జాతీయ రహదారుల చట్టం-1956, పెతోలియం మినరల్స్ ప్లాఫ్ లెస్ చట్టం-1962, స్థిరాశ్రీ పరిరక్షణ చట్టం-1948, బొగ్గు గనుల పరిరక్షణ చట్టం -1967, విద్యుత్ చట్టం-2003, ట్రైస్ చట్టం -1989. ఇది వరకు భూసేకరణ చట్ట పరిధి నుండి మినహాయింపు పొందిన ఈ 13 చట్టాలను ఇప్పుడు చట్టపరిధిలోకి తెచ్చారు. మొత్తంగా చూస్తే యుపివి అమలు చేయడానికి సాహసించ లేని అనేక అంశాలూ ఎస్టివి అర్దినెన్వీలో కనిపిస్తున్నాయి. మొత్తం మీద యుపివి, ఎన్డిఎి కూటముల లక్షణం ఒక్కటే-దేశ, విదేశి గుత్త పెట్టుబడులను భారీ స్థాయిలో వ్యవసాయ, పారిశ్రామిక రంగాలలోకి దించి, శాసించి, రైతాంగ వ్యవసాయ కూలీల, పారిశ్రామిక కార్బోన్లు జీవాన్ని చిద్ం చేయడమే. రైతాంగాన్ని కూలీలుగా మార్చి, వ్యవ సాయ కార్బోన్ల్ని పంట పొలాలపై ఆధారపడకుండా పట్టబడులకు వలన పోయే దుష్టిని కల్పించనుంది. ఇది 1894 నాటి వలనపాలనా చట్టాన్ని తిరగ రాయడం. అంటే 1894 నాటి బ్రిటీష్ వలనవాదులు చట్టాన్నే అమలు చేయడమన్న మాట.

ఈ అర్దినెన్వీ ద్వారా జరిగే చట్ట సవరణ అనంతరం భూసేకరణకు పంచాయతీ, గ్రామసభల అనుమతి కూడా అవసరం ఉండదు. ఇది 73, 74వ రాజ్యాంగ సవరణల స్థాప్తికి పూర్తి విరుద్ధం. తాము కేవలం భూసేకరణకున్న అవలోధాలు తొలగిస్తున్నామంటున్న ప్రభుత్వ పెద్దలు 'మేం చట్టంలో ఉన్న పరిషోర, పునరావస, పునస్థిరీకరణ వ్యవహారాల జోలికి వెళ్ళడం లేదు' అంటున్నారు. కానీ, ఇది నిజం కాదు. భూములు కోల్పోయేవారి ఆమోదం అవసరం లేకుండా, ప్రభావాల అంచనాలు లేకుండా, పరతులు వర్తింపజేయకుండా సేకరించే ఏకపక్ష హక్కును ప్రభుత్వాలకు కల్పించడం వల్ల భూములు కోల్పోయే వారు, సహజాగానే తమ 'బేరమాడేశక్తిని' కూడా కోల్పోతారు. అప్పుడు వారికి దక్కేది తృణమో! పణమో! అభివృద్ధి పరచిన భూమిలో వాటా కూడా దక్కే అవకాశాలు లేవు. రైతులకు, సాధారణ పొరులకు ఇంకా చాలా ప్రత్యక్ష, పరోక్ష నష్టులకు ఆస్థారముంది.

పిపిపి ప్రాజెక్టుల నిమిత్తం పెక్కపంటల మగాటి భూములను కూడా సేకరించవచ్చుని ఇప్పుడు మొడి ప్రభుత్వం తెచ్చిన సవరణల్లో వుంది. ఐదు రంగాల్లో - జాతీయ భద్రత, రక్షణ, గ్రామిం మౌలిక వసతులు, విద్యుద్దికరణ పేదలకు గ్రహణులు, పారిశ్రామిక కారిడారల అభివృద్ధి పి.పి.పి. ప్రాజెక్టులు సవహ మౌలిక వసతులు, సామాజిక మౌలిక వసతులకు భూసేకరణను ఏకపక్షం చేస్తోయి. ఈ సవరణలను "అర్ధిక సంన్యుక్తముంటు ప్రభుత్వ తీవ్రమైన నిబంధం సంకేతం"గా పారిశ్రామికవేత్తల సంస్థల్లో ఒకటైన కాస్టుడరేవ్న ఆఫ్ ఇండియన్

రచనలకు ఆహారం

సమకాలీన రాజకీయ, ఆర్థిక, సామాజిక అంశాలపై విశేషమంలు, మినీ కవిత, పాట, చిన్న కథ, పొట్టి నవల... రచనారూపం ఏదైనా సరే... మీ ఆవేదనము, ఆలోచలను మాత్రా పంచుకోండి, అక్కరాలుగా పాకులకు అందించండి.

దక్కన్లాండ్ మాసపత్రిక తనదైన లక్ష్యాలను, ధైయాలను కలిగి ఉన్నప్పటికీ భిన్నాభిప్రాయాలకూ వేదికగా నిలుస్తుంది. అదే సమయంలో మాకు ఉన్న పరిమతులను గుర్తించి మాకు అందే రచనల్లో ప్రచరణార్థమైన వాటిని వీలు వెంట ప్రచరిస్తోం.

- ❖ పేస్ట్ ద్వారా రచనలు పంపేవారు మరోకాపీ (జిరాక్స్)ని తమ వద్ద ఉంచుకోవాలి.
- ❖ ప్రచురించని రచనలను తిప్పింపం సాధ్యం కాదు.
- ❖ రచనలు పంపిన వారికి వారం రోజుల్లోగా ఏ సంగతీ మేమే తెలియజేస్తాం. (ఫోన్ లేదా ఇ-మెయిల్ ద్వారా).
- ❖ ఎంపిక చేసుకున్న రచనలను స్టేప్, ఐడియాలజీలను బట్టి ఎడిట్ చేసే మాక్కు సంపాదకపర్సానికి ఉంటుంది.
- ❖ ఇ-మెయిల్ ద్వారా కూడా మీ రచనలు పంపించవచ్చు. (పీడీఎఫ్ చేస్తే మంచిది. స్మాన్ చేసేటట్లయితే పేజ్ మొత్తం చక్కగా స్మాన్ అయ్యెలా జాగ్రత్త వహించాలి)

రచనలు పంపించాలిన చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644, Mobile: 9030626288,

website : www.deccanland.com

deccanlandindia@gmail.com మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

ఇంద్రిట్ (సిబి) స్ప్యాష్తించింది.

2013 చట్టంలో భూములు కోల్పోయే వారిపై ప్రభుత్వాలు, సామాజిక ప్రభావాల అంచనా వల్ల కనీస రక్షణలు ఉండేవి. అది పోర సమాజం పోరాది సాధించుకున్న మాక్కు

1. ఏ అవసరానికి ఎంత భూమి సేకరిస్తారన్న హేతుబద్ధత లేకుండాబోయి, ఆయు ప్రాజెక్టులకు వాడగా మిగిలింది. ఇతరేతర అవసరాలకు వాడి విని యోగ సమతూర్పం చెడగొట్టే ప్రమాదముంది.
2. లెక్కకు మంచి భూసేకరణ జరిపి ప్రయుచేటు, వ్యాపారశక్తుల

రేపటి సమాజ నిర్మాతలు వీరే!

ఆస్త్రైన వీరులు, మేధావులు వీరే!

అమన్ వేదిక యాజమాన్యానికి!

పసితనంలోనే తల్లిదండ్రులకు దూరం కావడం ఒక విధంగా జీవితంలో ఎంతో అముల్యమైన వాటిని కోల్పియసట్టి. ప్రేమ, సంరక్షణ, మద్దతు, ఆప్యాయత, అనురాగం... ఇలా ఎన్నో. అలాంటి బాలబాలికలు తమ భిప్పత్తును తీర్చిదిద్దుకునేందుకు, తమ జీవితాల్లో మార్పి తెచ్చుకునేందుకు ఇతరుల సుంచి ప్రేమ, సంరక్షణ, మద్దతు అవసరమవుతాయి. కొంత ప్రేమ, కొంత సంరక్షణ, కొంత మద్దతు చాలు... వారి రేపటి జీవితాల్లో వెలుగు నింపేందుకు. అది వారి జీవితాల్లో పెనుమార్పు తీసుకువస్తుంది. ఎన్నో కష్టాలను అధిగమిస్తూ వీరంతా తమ ఉజ్జ్వల భవిత కోసం సమాజం వైపు చూస్తున్నారు. వారికి దాన్ని అందించాలిన బాధ్యత సమాజం మీద ఉంది.

తల్లిదండ్రుల ప్రేమానురాగాలతో సహి అన్ని వనరులు అందుబాటులో ఉన్న కారణంగా, అత్యుత్తమ ప్రతిభను కనబరిచేవారు అసలైన ప్రతిభావంతులు కారు. ఎన్నో కష్టాలకు ఓర్చి చదువుల్లో, కళల్లో ప్రతిభను కనబరుస్తున్న వారే అసలైన మేధావులు. బతుకుపోరాటం చేస్తూ రాణిస్తున్న వారే అసలుసిసలు ఏరులు. అనాధపిల్లలెందరినో అమన్ వేదిక చేరదిసి ఈ విధంగా తీర్చిదిద్దడం అభినంద నీయం.

దేశంలో లక్షలూది మంది అనాధలు ఉన్నారు. వీరి సంక్షేపం కోసం ప్రభుత్వాలు ఎన్నో పథకాలు ప్రకటిస్తున్న అవేవీ ఆశించిన ఫలితాలను అందించడం లేదు. నగరాల్లో వీధిబాలలకు నైట్ ఐల్యూర్ లాంటి వాటి ఏర్పాట్లు మాత్రమే సరిపోవు. మరెతో కృషి చేయాల్సి ఉంది. పల్లెలపై కూడా దృష్టి సారించాలి. అనాధలనగానే వారేదో నేరం చేసిన వాళ్గానో, సంఘ బహిపూర్వులుగానో చూసే ధోరణిలో మార్పి రావాలి. ఈ నేపట్టులో అమన్ వేదిక లాంటి సంస్థలు చేస్తున్న కృషి ప్రశంసనీయం. చిన్నారుల ఉన్నతికి తోడ్పుడేలా ఈ సంస్థ లిటరరీ కాబ్, కల్పరల్ కాబ్, గార్డెన్ కాబ్ లాంటి వివిధ కాబ్లను ఏర్పాటు చేయడం అభినందనీయం.

అమన్ వేదిక తాను చేస్తున్న కృషికి తోడుగా అన్నట్లుగా ‘బాలల ప్రపంచం’ పేరిట చిన్నారుల మ్యాగజైన్సు తీసుకురావడం ప్రశంసనీయం. రెయిన్బో హోమ్ పేరిట నిర్వహిస్తున్న శరణాలయంలో ఆశ్రయం పొందుతున్న చిన్నారుల రచనలన్నో ఇందులో ఉన్నాయి. బాలల ప్రపంచం మ్యాగజైన్ చూస్తుంటే చిన్నారుల ఆలోచనల్లో విహరిస్తున్నట్లుగా ఉంది. వారి ఆవేదన, సంతోషం... ఇలా అన్ని రకాల భావేద్దేగాలు ఇందులో వ్యక్తమవుతున్నాయి.

తాము చూస్తున్న సమాజంలోనే ప్రతీ అంశం కూడా వీరి రచనల్లో, చిత్రాల్లో వ్యక్తమ వుతోంది. లౌకికతత్వం, పల్లె ప్రపంచం,

అనాధల పట్ల సమాజం అవగాహనలో మార్పి రావాలి. అదే సమయంలో వారిని భావిపోరులుగా తీర్చిదిద్దే కృషి కొనసాగాలి. న మాజంపై వారికి అవగాహన పెంచాలి. ప్రజలతో కలసిమెలిసేలా చేయాలి. వారి విజ్ఞానాన్ని, సైప్యాలను పెంచాలి. కష్టాలను ఎదురు రూపించాలను వీరే రేపటి సమాజ నిర్మాతలు కానున్నారు. తాము పడి న కష్టాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని అలాంటి కష్టాలు మరెవరికి రాకుండా చేయగలిగేది వీరే.

కాలప్యం, పర్యావరణం... ఇలా ఎన్నో అంశాలపై వీరు అద్భుతమైన సృజనాత్మకతను ప్రదర్శించారు. అమ్మ ప్రేమ కోసం పడే తపన వ్యక్తికరించిన తీరు మనస్సును చలింపజేసేదిగా ఉంది. తాము కోల్పి యిన అమ్మ ప్రేమను వ్యక్తం చేసునే అమన్ వేదిక తమను తల్లిగా ఎలా లాలిస్తున్నది వ్యక్తం చేశారు.

గుండెలో గూడు కట్టుకున్న ఆవేదనను దిగమింగుతూ హాస్యాన్నికి తమ రచనల్లో పెద్ద పీట వేశారు. మచ్చుకు ఒకటి రెండు చూస్తే... పల్లీక లైబ్రరీల్లో ప్రపంచంలో అత్యధికంగా దొంగతనానికి గురైన పుస్తకంగా రికార్డు ఎక్కింది ఏ పుస్తకం అనే ప్రశ్నకు గన్నినే బుక్ ఆఫ్ రికార్డ్ అని సమాధానం! పిల్లలు సిమ్ కార్డు మింగాడని తల్లి అంటే, వాడిని మాట్లాడనియుకుండా చూడు.. సిమ్ కార్డ్లో బ్యాలెన్స్ అ యిపోతుంది అని అనే తండ్రి.. ఇలాంటివే మరెన్నో ప్రతీ రచన, చిత్రం కూడా ఎంతో పరిపక్వతను ప్రదర్శించేలా, వారి ప్రతిభకు అధ్యం పట్టేవిగా ఉన్నాయి.

అనాధల పట్ల సమాజం అవగాహనలో మార్పి రావాలి. అదే సమయంలో వారిని భావిపోరులుగా తీర్చిదిద్దే కృషి కొనసాగాలి. న మాజంపై వారికి అవగాహన పెంచాలి. ప్రజలతో కలసిమెలిసేలా చేయాలి. వారి విజ్ఞానాన్ని, సైప్యాలను పెంచాలి. కష్టాలను ఎదురు రూపించాలను వీరే రేపటి సమాజ నిర్మాతలు కానున్నారు. తాము పడి న కష్టాలను దృష్టిలో ఉంచుకొని అలాంటి కష్టాలు మరెవరికి రాకుండా చేయగలిగేది వీరే.

తల్లి ప్రేమను, తండ్రి సంరక్షణను అందిస్తూ అనాధ పిల్లల జీవితాల్లో వెలుగులు నింపు తున్న అమన్ వేదిక తాను చేపట్టిన కార్యక్రమంలో విజయాలు సాధిస్తూ ముందుకెళ్లాలని, ‘బాలల ప్రపంచాన్ని’ మరింతగా తీర్చిదిద్దే కృషిని కొనసాగించాలని కోరుకుంటున్నాను.

అభివృద్ధి వేదిక వీరే

(అమన్ వేదిక వెలువరించిన ప్రత్యేక కోసం రాసిన ముందుమాట) **29**

‘కడ్డి తంత్రి వాద్య కళా ప్రదర్శన’

దురిశెట్టి రామయ్య (గరిపల్లి గ్రామం, సుల్తానాబాద్ మండలం, కరీంనగర్ జిల్లా) బృందంచే ‘కడ్డి తంత్రి వాద్య కళా ప్రదర్శన’.
చీత్రంలో టీఆర్ఎసీ చైర్మన్ డాయం.వెదకుమార్, సమస్వయుక్త, జానపద సాహిత్య విజ్ఞాన పరిశోధకులు శ్రీ రంగా దాసరి

తెలంగాణ జానపద కళల పరిరక్షణకు కృషి చేస్తున్న తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ అందులో భాగంగా 158వ చర్చగా జనవరి 24న దురిశెట్టి రామయ్య (గరిపల్లి గ్రామం, సుల్తానాబాద్ మండలం, కరీం నగర్ జిల్లా) బృందంచే కడ్డి తంత్రి వాద్య కళా ప్రదర్శన నిర్వహించింది. ఈ కార్యక్రమంలో భాగంగా వక్తల ప్రసంగాల సారాంశం....

వారసత్వంగా బతికిస్తున్నారు:

టీఆర్ఎసీ చైర్మన్ డాయం.వెదకుమార్

ఈ కళ 400 సంాలకు పైగా వీరి పూర్వీకుల నుండి ప్రదర్శించబడు తోంది. ఈ కళా ప్రదర్శను వారసత్వంగా తీసుకుని వారు దీనిని

బతికిస్తున్నారు. ఆధ్యాత్మికపురంగా వీరి ప్రదర్శన కొనసాగిస్తూ, ప్రజలకు సంతోషం కలిగించేవారు. వీరికి చదువు రాకపోయినా మాఫికంగానే వీరి కళను ప్రదర్శిస్తున్నారు. ఇంతకు ముందు వీరిని రాజులు, సంస్థానాధిపతులు పోషించేవారు. కానీ కాలక్రమేణా ఇప్పుడు ఈ కళకు ఆదరణ తగ్గి, పోషణ భారం పెరగడంతో కళా కారులు చాలా దీని స్థితిలో జీవనం కొనసాగిస్తున్నారు. ఎంతో గొప్ప దైన ఈ కళా సంపద కనుమరుగు కాకూడదు, ఈ కళను మన భవి ష్టుత్త తరాల వారికి అందించాలి, దీనిని బతికంచుకునే బాధ్యత మనందరిది. మన సంస్కృతినీ, కళారూపాల్చి, చరిత్రనీ రిస్టించుకోవాలి. వీరిని, వీరి కళను ప్రోత్సహించే ఉద్దేశ్యంతో ప్రభుత్వం దృష్టికి తీసుకు తీసుకువెళ్లి వారి సాధకుభాధకాలను తెలియజేసి వారికి ఆవాసాన్ని, జీవన భూతిని

DECCAN tv
Voice of Telangana

Watch On Hathway Network, Channel No.70

ఉన్నత విద్యలో రాజకీయ జీవ్క్యం తగదు

ఉన్నతవిద్యలో రాజకీయ జీవ్క్యం తగ్గితేనే విద్యారంగానికి మంచి రోజులు వస్తాయి. ఇప్పటిలే తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్యార్యంలో జరిగిన చర్చ ఈ విషయాన్ని స్పష్టం చేసింది. అక్కడ పాల్గొన్న చాలా మంది వక్తలు గతంలో విద్యాశాఖలోని ఉన్నత పదవులు బంధుత్వానికి, రాజకీయ జీవ్క్యానికి, లంచాలకు ఎట్లు నెలవులైనాయో, అనుమతలిచే స్థానాల్లో ఉన్న ఆధికారులు పర్సనబేసీలకు పనులు చెయ్యటానికి ఎలా అలవాటుపడ్డారో వివరించా రు. చీఫ్ సెక్రటరీలు విశ్వవిద్యాలయాలకు వచ్చి ఎగ్గిక్కుచ్చివీ మీటింగ్లుకు హజరయ్యి బదులు మొత్తం యూనివర్సిటీ పాలనా యంత్రాంగాలను తమ సెక్రటేరీయటలకు ఎలా రప్పించుకున్నారో కూడా తెలియజేశారు. తెలంగాణ ప్రభుత్వానికి ఉన్నతవిద్యలో జీవ్క్యం ఉండరాదని కోరినారు. అందుకు నేనున్నదేమిటంటే ఇన్నేండ్లు ప్రభుత్వాధినేతలు తమ ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యవహరిస్తున్నటే విద్యా వ్యవస్థ చెడిపోతుంటే అది పరాక్రాంతకు చేరితే ధృతరాప్తుని మాదిరిగా కట్టుమాసుకొని మనమంతా చూస్తూ కూర్చున్నాము. ఇష్టుదేమె కొత్తగా వచ్చిన మన తెలంగాణ ప్రభుత్వాన్ని అది ఎట్ల వ్యవహరించబోతున్నదో తెలియకుండానే రాజకీయజీవ్క్యం చేసుకోవడని సలహా ఇస్తున్నాము. ఇదెంతవరకు సబబు? అట్లని విద్యా వ్యవస్థ మీద పూర్తి అధికారం ప్రభుత్వాలే చలాయించాలని, వాటిని ప్రభుత్వాలకే వదిలేయాలని నా ఉద్దేశం కాదు. అంటే ప్రభుత్వ అధికారాలో, ఆదేశాలో తేడాగా ఉంటే, మన తెలంగాణ విద్యాపంతులు జీవ్క్యం చేసుకుని తెలంగాణ పౌరసమాజానికి తెలుపాలె, తెలంగాణ మీదియా ముండుకు తీసుకుపోవాలె. ఒక ప్రభావ లేదా వత్తిడి వర్గం మాదిరిగా పనిచెయ్యాలె. నిధుల పంపిణిలో ప్రభుత్వం పక్షపాతం చూపించినా, నియామకాలలో నియమాలను పక్షకు పెట్టమని చెప్పినా, పాలనలో అనుచిత జీవ్క్యం చేసుకున్నా కాలేజీల ప్రధాన అధ్యాపకులు లేదా యూనివర్సిటీలో ఐతే పీసీలు బయటి ప్రపంచానికి చెప్పుకోవాలి. ఇంతకుముందు మాదిరిగా తమ పదవులు ఉండుతాయేమానని జంకకూడదు. అవసరమైతే విద్యా వ్యవస్థలో విలువలు కాపోడటం కోసం పదవులు పోగొట్టుకోవడానికి సిద్ధపడాలె. వారిని కాపాడే పనిసమాజమే భుజాన వేసుకుంటుంది.

బోధన, పరిశోధనా విషయంలో విద్యను మెరుగుపర్చాలి. ముఖ్యంగా అధ్యాపకుల నియమకాల్లో కొన్ని ప్రాథమిక నియమాలు పాటించాలె. బోధనాశక్తి కలిగి ఉండి, బోధించాలననే తపన ఉన్నవాళ్లనే ఈ వృత్తికి ఎంపిక చెయ్యాలె. అనలు వాళ్లు నింపే అప్పికేపన్లోనే అధ్యాపక, ఉపాధ్యాయ వ్యత్తులను తమకు ఉపాధి కల్పించే వృత్తిగా చూడబోమని, విద్యార్థులను తీర్చిదిదే శిల్పులుగా సాధ్యమైనంత వరకు కృషి చేస్తామని ప్రమాణం చేసే విధానం ఒక కటి ఉండాలే. అభ్యర్థులను ఇంటర్వ్యూ చేసే సమయంలో అధ్యాపక వృత్తి లోకి చేరుదామని

నేను ఇంటర్ వరకు కూడా తెలుగు మాధ్యమం లో విద్య పభ్యసించిన. మాపంచివారెండరో విదేశాల్లో తమ ఇంగ్రీషులో తదుపరి ఉన్నతవిద్యలో ప్రావీణ్యం సంపాదించి నిష్ఠాతులైనారో కొన్ని ఉదాహరణలతో సహా వివరించి ఇంటర్ తరువాత ఇంగ్రీషు ముందు ఉపాధ్యాయులకు తగిన రీతిలో శిక్షణనిచ్చి తర్వీదుచేసి తదుపరి విద్యార్థులను తయారు చెయ్యాలని అందుకు వెంటనే ఉపక్రమించాలని వాదించాను.

ఎందుకు అనుకుంటున్నారో, ఏమేమి ఆశిస్తున్నారో తెలుసుకునే ప్రశ్నలు వెయ్యాలె. వృత్తిలో రానున్న సమస్యల గురించి, విద్యార్థులు సాధారణంగా వేనే ప్రశ్నల గురించి బోధనా విధానాల గురించి ఏ సష్టక్ష అభ్యర్థునైనా ప్రశ్నించి తాము చెయ్యబోయే వృత్తి గురించి వాళ్లకెంత అవగాహన ఉందో తెలు సుకోవాలె. తదుపరి సష్టక్ష పరమైన ప్రశ్నలను వెయ్యాలె.

మొదటి తరం విద్యార్థుల సమస్యలు ఎట్లుండే అవ కాశం ఉందో చెప్పు సీరియెస్గా తీసుకునే విద్యార్థులను ఆకట్టుకోవాలె. కొన్ని సార్ల సైన్స పసతి సౌకర్యాలు లేకున్నా ప్రాథమిక స్థానిలో ఉన్న కొంత కాలం సర్పకుంటూ విద్యకు ఎట్ల ప్రాధాన్యం ఇవ్వాలో తెలుసుకునేలా చెప్పాలె.

చివరిది కెజి టు పిజి విద్య ఏ మాధ్యమంలో ఉండాలి అనేది. కొందరు వక్తలు కెజి నుండి ఇంగ్రీషులో బోధన జరగాలంబే మరికొందరు అది ఒక సష్టక్షగా ఉంటూ వైస్మాయిలు వరకు లేదా మిడిల్ స్కూలు వరకు స్థానిక భాషలో అంటే మాత్రభాషలోనే కొనసాగాలని సూచించారు. నేను ఇంటర్ వరకు కూడా తెలుగు మాధ్యమంలో విద్య సష్టసించిన. మాపంటి వారెండరో విదేశాల్లో తమ ఇంగ్రీషులో తదుపరి ఉన్నతవిద్యలో ప్రావీణ్యం సంపాదించి నిష్ఠాతులైనారో కొన్ని ఉదాహరణలతో సహా వివరించి ఇంటర్ తరువాత ఇంగ్రీషు మాధ్యమంలో బోధన కంపల్సిరిగా కొనసాగాలని చెప్పాను. ఇంగ్రీషులో ముందు ఉపాధ్యాయులకు తగిన రీతిలో శిక్షణనిచ్చి తర్వీదుచేసి తదుపరి విద్యార్థులను తయారు చెయ్యాలని అందుకు వెంటనే ఉపక్రమించాలని వాదించాను.

జక ప్రభుత్వం ప్రైవేటు విద్యలకు సంబంధించిన చర్చ. ప్రైవేటు విద్యా సంస్థల్లో కొనసాగుతున్న ‘నిర్వంధ విద్య’ గురించి అంటే విద్యార్థులకు ఇంపైన బోధన జరిగినా, జరగకున్న క్లాసుల్లో బం ధించి చెప్పే విద్య గురించి, తగినటువంటి యోగ్యతలైన ఉపాధ్యాయులు, అధ్యాపకులు లేకుండానే ఎట్ల ప్రైవేటులో విద్య కొనసా గుతున్నదో ప్రజల్లో ప్రచారం చెయ్యాలె. ప్రైవేటు విద్యా సంస్థల్లో కంటే ప్రభుత్వ సంస్థల్లో ఎంత యోగ్యతలైన, శ్రేష్ఠమైన బోధకులుంటారో ప్రచారం

చెయ్యాలె.

క్లాసుల్లోనే ముందు రోజు చెప్పిన అంశంపై హాఫిక పరీక్షలను ప్రతి రోజు క్లాసు ప్రారంభంలో ప్రతి అధ్యాపకుడు నిర్మిసించిన పిడపనే తదుపరి సబ్జెక్టును ఆరంభించేలా పర్యవేక్షించాలె. సమాధానాలు ఎప్పుడు చేపే వారినే అడక్కుండ ఇతరులను, బ్యాక్టోబెంచర్లను కూడా అడగాలె. మూడు నెల్ల, ఆరునెల్ల, వార్షిక పరీక్షలు కొనసాగిస్తూ డిటెస్స్స్ పద్ధతిని కూడా మళ్ళి ప్రవేశపెట్టాలి. ప్రోగ్రస్ రిపోర్ట్లను తయారుచేసి కింది క్లాసుల్లోనేతే నోలీసుబోర్డుల్లో పెట్టి ఒక కాపీని ఇంటికి పంపాలె. తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లల చదువుల తీరు గురించి తెలుసుకునేదుకు ఏరోజు వచ్చినా క్లాసులైపోయిన విదప వారితో చర్చించాలె. ఒక హెడ్ మాస్టర్, ఒక ప్రిన్సిపాల్ శ్రద్ధ అధారంగా పారశాలలు, కళాశాలలు నడిచే ప్రస్తుత పద్ధతి మారాలె. విద్యా వ్యవస్థలో పని చేసేవాళ్లంతా రియల్ ఎస్టేట్, కాంట్రాక్టర్, వ్యాపార వృత్తులను పార్ట్రైటింగా చేసే అన్ని ప్రవృత్తులను వదిలె య్యాలె. క్రమం తప్పకుండ వివిధ హెడ్ మాస్టర్లోని ఉన్నతాధికారుల పర్యవేక్షణ కొనసాగితే, తప్ప చేసిన వారిపై, తమ పనులెగ్గాటే వారిపై తగిన స్థాయిలో ఉచిత రీతిలో చర్యలుచేపట్టితే విద్యా వ్యవస్థ ప్రక్కాశన చెయ్యుచ్చు. విద్యా ప్రమాణాలను కాపాడటానికి ముందుకొచ్చే విక్రాంత ఉపాధ్యాయులు, అధ్యాపకుల నేవలను ప్రభుత్వ ప్రైవేటు విద్యా సంస్థలు కూడా వినియోగించుకోవాలనని కూడా చెప్పాము. ఈ విధమైన అర్థవంతమైన చర్యలను నిర్మిస్తున్న తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ వారికి నా అభినందనలు.

- చందారాములు

మీ అభిప్రాయాలకు, రచనలకు ఆప్స్టోనం

పత్రికలో వెలువడుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను ఆప్సోనిస్తున్నాం. పత్రిక అభిప్రాయికి తీసుకోవాలసిన చర్యలపై మీ సలహోలు, సూచనలు కోరుతున్నాం. మీ అభిప్రాయాలు, సలహోలు, సూచనలు, రచనలు పంపించాల్సిన చిరునామా

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644; Mobile:
9030626288; deccanlandindia@gmail.comకు కూడా మీ
రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

ఉమ్మడి పర్సిటీలకు 'వయసు' ఇరకాటం వదవి విరమణ కాలం రెండేళ్ళ పెంచిన ఏలీ -మూడు వర్షాలీల సిబ్బందికి ఇబ్బందులు

తెలంగాణలో విశ్వవిద్యాలయాల ఆచార్యుల పదవి విరమణ వయస్సు 60 సంవత్సరాలు. ఆంధ్రప్రదేశ్లో అది 62వుట్టుగా పెంచారు. ఉమ్మడిగా ప్రైపరాబాద్లో ఉన్న మూడు విశ్వవిద్యాలయాల్లో ప్రతిసెలా కొండరు పదవి విరమణ చేస్తున్నారు. వారిలో కొండరు ఏపీకి చెందిన వారూ ఉన్నారు. మరి వారిని కొనసాగించాలా? లేదా

ఒకవేళ కొనసాగిస్తే వేతనాలు ఏ రాష్ట్రం ఇవ్వాలి? అందుకే వెంటనే పొళ్ళి శ్రీరాములు తెలుగు విశ్వవిద్యాలయాన్ని విభజించాలని వర్షిటీ సిబ్బంది కోరుతున్నారు. ఈ మేరకు విశ్వవిద్యాలయం ఉపకులపతి గపర్చర్ సారసింహాన్కు లేఖ కూడా రాశారు.

రాష్ట్ర విభజన నేపథ్యంలో కొన్ని విశ్వవిద్యాలయాలను పద్దో పెడుట్టాల్లో చేరారు. అంటే అవి కొన్నాళ్ళ పాటు ఉమ్మడిగా కొనసాగుతాయి. ఇరు రాష్ట్రాలు మాట్లాడుకొని విభజించుకోవాల్సి ఉంటుంది.

రెండు రాష్ట్రాల్లో ఆరు విశ్వవిద్యాలయాలుండగా ప్రైపరాబాద్లో తెలుగు విశ్వవిద్యాలయం, డాక్టర్ బీఅర్ అంబెద్కర్ సార్వత్రిక విశ్వవిద్యాలయం, జవహర్లాల్ నెప్రూ ఆర్బెట్కర్ అండ్ షైన్ ఆర్ట్ విశ్వవిద్యాలయాలున్నాయి. ఏపీలో సిబ్బందిని రెండు రాష్ట్రాలకు విభజించాలి. అది ఏ ప్రాతిపదికన చేస్తారన్న సంగతి పక్షసుపాదితే ఉమ్మడిగా ఉంచడం వల్ల పలు సమస్యలు ఉత్సవుపుతున్నాయని ఉద్యోగులు ఆందోళన వ్యక్తచేస్తున్నారు.

ఏపీలో ప్రభుత్వం ఇతర ఉద్యోగుల పదవి విరమణ వయస్సును కూడా 58 సుంచి 60 కి పెంచింది. ఈ పరిస్థితుల్లో ప్రస్తుతం పదవి విరమణ చేసే వారిని కొనసాగించాలా.. లేదా అన్న సమస్య ప్రధానంగా ఉత్సవుపుతోంది. ఒక వేళ విభజిస్తే ఏపీకి కేటాయించే వారు కొండరున్నారు. వారిలో కొండరు పదవి విరమణ చేస్తున్నారు. అలాంటి వారి పరిస్థితి ఇరకాటంలో పడింది. విభజిస్తే మరో రెండేళ్ళ ఉద్యోగంలో కొనసాగవచ్చన్న ఆశ వారిది.

మరోవైపున తమ తెలుగు విశ్వవిద్యాలయాన్ని త్వరగా విభజించాలని బోధన, బోధనేతర, నాలుగో తరగతి ఉద్యోగ సంఘాలు ఏకగ్రేవంగా తీర్మానం చేశాయి. దాంతో ఆ తీర్మానం ప్రతిని జతపరుస్తూ విశ్వవిద్యాలయం ఉపకులపతి ఆచార్య శివారెడ్డి విభజించకపోతే వచ్చే సమస్యలను పేర్కొంటూ గపర్చర్ సారసింహాన్కు 19జనవరిన వినతిపత్రం అందచేశారు. రెండు రాష్ట్రాల ప్రధాన కార్బుద్దర్యుల దృష్టికి ఆ విషయాన్ని తీసుకెళ్ళారు. విభజన త్వరగా పూర్తి అయితే పలు సమస్యలు పరిష్కారం అవుతాయని విశ్వవిద్యాలయాల సిబ్బంది అంటున్నారు.

విద్యారంగంలో పెను సవాళ్ళున్నా... అభిగమిస్తాం!

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ 156 చర్చ (జనవరి 10, 2015)లో భాగంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర ఉన్నత విద్యామండలి వైన్ షైర్ప్స్ ప్రొఫీల్స్ ఎన్.మల్లేశ్వరం, ప్రొఫీల్స్ కె.వెంకటాచలంతో ముఖాముఖి నిర్వహించారు. ఆ విశేషాలను చూస్తే...

వేదకుమార్ (టీఆర్ఎస్ చైర్మన్)

ప్రతీ వారం ఒక సమకాలీన అంశాన్ని ఎంచుకుంటూ గత 155 వారాలుగా చర్చ కార్బూక్సిమాన్ని నిర్వహిస్తూ వచ్చాం. ఇది 156వ చర్చ, జనవరి 21కి మూడేళ్ళు పూర్తివుతాయి. చర్చతో పాటుగా మేధోమధన సదస్సు, రొండ్ బేబుల్ సమావేశాలు కూడా నిర్వహిస్తూ వచ్చాం. చర్చలో చర్చించిన అంశాలను సంబంధిత అధికారులు, మంత్రుల దృష్టికి కూడా తీసుకెళ్ళన్నాం. వ్యవసాయం మీద కూడా చర్చించాం. పగలంతా వర్క్షప్స్ నిర్వహించి, సాయంత్రం చర్చ నిర్వహించాం. ఇప్పుడు విద్య అంశానికి వస్తే... ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరుకొని, పోరాది సాధించుకొన్నాం. భారతదేశ విద్యా విధానం మీద మాటల్లాడాలి. రాష్ట్ర విద్యావిధానం మీద మాటల్లాడాలి. ఇటీవలే ముత్యం రెడ్డి గారి అధ్యక్షతన ఉన్నత విద్య గురించి కూడా చర్చించాం. చర్చకు ముందు వర్క్షప్స్ నిర్వహించాం. సుమారుగా పదిహేడు మంది విద్యావేత్తలతో మూడు, నాలుగు గంటల పాటు మేధోమధన సదస్సు నిర్వహించాం. ఉన్నతవిద్య పై జరిగిన చర్చకు వస్తే ప్రాథమిక విద్య, ఇంటర్లీడియట్ విద్య అంశాలను కూడా చర్చించాల్సి ఉంటుందని కూడా అందులో ప్రస్తావనకు వచ్చింది. వాటి గురించి చర్చించాం. ఉన్నత విద్యపై సమగ్రంగా చర్చించి, రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి నివేదిక

జవ్వాలని కూడా నిర్ణయించాం. ఆ క్రమంలో వారం, పది రోజుల క్రితమే హాయ్యర్ ఎడ్యుకేషన్ కౌన్సిల్ షైర్ప్స్ షైర్ప్స్ ను ఉన్నతిలతో మాటల్లాడాం. ఆ మేరకు ఈ రోజున వారిని ఇక్కడకు అప్పునిచాం. ఈ అంశంపై మరింత విస్తృతంగా చర్చ, వర్క్షప్స్ లు నిర్వహించాలని కూడా నిర్ణయించాం. ఈ రోజున ప్రధానంగా ప్రభుత్వపరంగా ఆయా అంశాలపై చర్చ ఉంటుంది. ఆ రోజున విభజనను అడ్డకున్న వారు నేడు ఇంకా అనేక అడ్డంకులను సృష్టిస్తున్నారు. ఇలాంటి అంశాలన్నీ ఈ రోజున చర్చకు వస్తాయి.

సుధాకర్ గౌడ్ (విద్యారంగ సిపుసులు, మేనేజ్ మెంట్ కన్సల్టెంట్)

నేడు ఉన్నత విద్యారంగం పరంగా తెలంగాణ పెను సవాలును ఎదుర్కొంటున్నది. అదే సమయంలో చక్కలే అవకాశాలనూ పొంద నుంది. మనం సుధ్య ఎడ్యుకేషన్‌ను, ఇంటర్లీడియట్ ఎడ్యుకేషన్‌ను దీనితో వేరు చేయలేం గానీ, ప్రస్తుతం ఉన్నత విద్య అంశానికి పరి మిత్రమవడాం. విభజన పూర్తి అయిన తరువాత పరిస్థితిని పరిశీలిస్తే... నేడు ఉన్నత విద్యారంగంలో షైర్ప్స్ రోడ్ ఎన్సై సంస్థలు ఉన్నాయి. వాటికి సంబంధించి సమస్యలు ఎదుర్కొంటున్నాయి. ఎంసెట్, ఇతర సెట్స్, ఆడ్మిషన్స్ తరఫ్ లాంటివి. కేంద్రప్రభుత్వం ఇటీవల నాల్డ్రీ కమిషన్ నివేదిక విడుదల చేసింది. దాని ప్రకారం... దేశంలో గ్రాన్ ఎన్రోల్మెంట్ రేపియో ...పారశాలల నుంచి యూ నివర్తించి వచ్చే విద్యార్థుల సంఖ్య 13 శాతమే ఉంది. అమెరికా, కెనడాలలో ఇది 60 శాతం దాకా ఉంది. యూరప్ లో కూడా అదే విధంగా ఉంది. ల్రిక్ దేశాల్లో బ్రెజిల్, రష్యా, చైన్యాలలో ఇది 21

ఉండవచ్చు.. గతంలో ఏం జరిగిందో మాకు తెలియదు ... ఇప్పుడు మాత్రం మన విద్యార్థులకు ఇబ్బంది జరగదనే భావిస్తున్నాం.

ప్రాఫెనర్ మల్లేశం

ఈ విధమైన చర్చ మాకెంతో ఉపయుక్తమని భావిస్తున్నాం. మాకు ఈ అవకాశం కల్పించినందుకు టీఆర్ఎసీకి మా కృతజ్ఞతలు. ఉన్నా నియా యూనివర్సిటీలో నేను 86-87లో చేసినపుడు... ఆప్టోలో 40శాతం మొదటి తరం గ్రామీణ యువత ఉండేవారు. ఇప్పుడు గ్రామీణ ప్రాంతాల మొదటి తరం విద్యార్థుల శాతం 60 శాతంగా ఉంది. నిజానికి ఇది తగ్గాలి. రెండో తరం శాతం పెరగాలి. కానీ అలా జరుగలేదు. దానికి చాలా కారణాలు ఉన్నాయి. యాక్సెస్ టు ఎడ్యూకేషన్ పెరిగింది. మంచిదే. యాక్సెస్ టు ఎడ్యూకేషన్ అనేది పాత నినాదం. యాక్సెస్ టు క్యాలిటీ ఎడ్యూకేషన్ ను మా నినాదంగా చేసుకున్నాం. ఉన్నత విద్యలో నాణ్యం అంటే మూడు అంశాలను దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. ఒక కమిటీ విద్యాప్రమాణాల గురించి వివరించింది. మరో కమిటీ హోలిక వసతుల గురించి పేర్కొంది. మరో కమిటీ రిక్రూట్‌మెంట్ గురించి ప్రస్తావించింది. ఇలా ఎన్నో కమిటీ రిసోర్టులు. మేము సమగ్ర నివేదిక ఉండాలని భావించాం. రిక్రూట్‌మెంట్, హోలిక వసతులు, ప్రమాణాలు, సంస్కరణలు.. ఇలా ఉండాలని అనుకున్నాం. ప్రమాణాలు పెంచాలి అనుకుంటే... అది మంచిదే కానీ బడ్డెట్ లేదు. ఉదాహరణకు క్యాప్సలో వైపై... ఇలా ఎన్నో అంశాలు. ఫర్మచర్, టెక్నిషియన్స్... అన్నింటికి బడ్డెట్ లో లింక్. ఇలా అన్ని అంశాలను పరిశీలించాలి.

మరొక అంశం ఏమిటంటే. యూజీసీ, ప్రభుత్వం, యూనివర్సిటీల మధ్య మేము మా పాత నిర్వహిస్తున్నాం. యూనివర్సిటీలు జాతీయ ఎషెస్సీల నుంచి మరిన్ని నిధులు పొందేలా మేము చూస్తున్నాం. ఘలితంగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వంలై భారం తగ్గుతుంది. ప్రమాణాలు పెరిగితే నిధులు అధికంగా వచ్చే అవకాశం ఉంటుంది. ఉదాహరణకు పరిశోధనలకు యూజీసీ నుంచి నిధులు పొందడాన్ని ప్రోత్సహించడం.

పొరుగు రాష్ట్రం వారు తెలంగాణ కౌన్సిల్ నే గుర్తించబోమని అంటున్నారు. మన కౌన్సిల్ ను గుర్తించకపోతే మన రాష్ట్రాన్నే గుర్తించనట్లు. వారు టెక్నికలగా మాట్లాడుతున్నదేమిటంటే... కౌన్సిల్ యాక్సెస్ కింద ఏర్పాటు కాలేజీని అంటున్నారు. విభజన జరిగిన తరువాత జీవో కింద ఎషెస్సీ ఏర్పాటు చేయవచ్చు అని విభజన చట్టంలో స్పృష్టంగా ఉంది. దాని ప్రకారం జీవో కింద మన కౌన్సిల్ ఏర్పడింది. మేము ప్రధానంగా గ్రామీణ యువత్వాలై దృష్టి పెడుతున్నాం. ఉమ్మడి రాష్ట్రంలో ఏపీ కౌన్సిల్ మనల్ని మోసం చేసిందని చెప్పవచ్చు. ఒక చిన్న మండలంలో ఏడనిమిది డిగ్రీ కాలేజీలకు అనుమతిచ్చారు. రెండు కాలేజీలు ఉండాలిన చోట అరడజను కాలేజీలు వచ్చాయి. ఒక డిగ్రీ కాలేజీ అనుమతి ఇవ్వాలంటే.. దాని పరిధిలో ఎన్ని జూ నియర్ కాలేజీలు ఉన్నాయి లాంటి అంశాలు పరిశీలించాలి. పీచీ నెంటర్ల విషయంలో కూడా ఇలానే జరిగింది.

ఇప్పుడున్న వివాదం విషయానికి వస్తే.. జీవో ప్రకారం మన కౌన్సిల్

ఏర్పడింది. టెన్స్ పెద్దుల్లో ఉన్న విద్యాసంస్థల విషయానికి వస్తే చర్చించవలసిందిగా కోరాం. కానీ వారు ముందుకు రావడం లేదు. సామరస్యంగా పరిష్కరించే ప్రయత్నం చేస్తున్నాం. అందుకే సంక్లోభం కొన్సాగుతూ వచ్చింది. రెండు, మూడు నెలల్లో ... ఆరు నెలల్లో ఇవి పరిష్కారం అవుతాయి.

ఇంజీనీరింగ్ కాలేజీల నుంచి ఎంతో మంది గ్రామ్యయేట్లు వస్తున్నారు కానీ.. వారికి నైపుణ్యాలు ఉండడం లేదు. వారికి ఉద్యోగాలు రావడం లేదు. మరోవైపున ఉద్యోగావకాశాల అపారంగా ఉన్నాయి. కంపెనీలు ప్రతిభావంతుల కోసం చూస్తున్నాయి. కాలేజీ స్టోయిలో విద్యార్థులకు శిక్షణ ఉండడం లేదు. ఉన్నత విద్యను పట్టిప్పంచేయాలిన సమయమిది.

అజీముట్టిన అసెన్ సివిల్ ఇంజనీర్

ప్రతీ కాలేజీ కూడా ఐటీ గురించే మాట్లాడుతోంది. సివిల్, మెకానికల్ ఎలక్ట్రికల్, ఎలక్ట్రోనిక్స్ తదితరాల గురించి పట్టించుకోవడం లేదు. ఇండియా ఎందుకు ఐటీలో మాత్రమే నెం. 1గా ఉంది. మిగిలూ వాటిల్లో ఎందుకు లేదు?

జి: చేచా వారికి ఇంగ్లీష్ రాదు కాబట్టి.. మనం ఐటీలో అగ్రగామిగా ఉన్నాం. ఐటీకి ఇతర విభాగాలతో సంబంధం లేదు.. ప్రోగ్రామ్ ఎక్కడ రూపొందించినా ఒక్కటే. మిగిలిన విభాగాలు పరస్పర సంబంధంతో ఉంటాయి. దాన్ని అమలు చేయలేకపోతున్నాం. కరిక్యులమ్లో మార్పు రావాలి. ఇంటికో ఇంజనీర్ ఉన్నాడు. ఉద్యోగాల్సేవ. అంతర్జాతీయ ప్రమాణాలకు అనుగుణంగా కరిక్యులమ్ ఉండాలి. తెలంగాణకు ఇది అవసరం.

కౌన్సిల్ బాధ్యతలు తీసుకున్న తరువాత మేము తీసుకున్న నిర్ణయం ఏమిటంటే.. కౌన్సిల్ కోర్సుల సిలబన్ మారుస్తాం. ఇంజనీర్ విషయానికి వస్తే.. అంతా ఐటీకి దిమూండ్ ఉంది. రిక్రూట్‌మెంట్లు అవతున్నారన్నది గమనించాలి. కరిక్యులమ్లో మార్పులు చేయాలి. రీజనల్, సేసనల్, ఇంటర్వ్యూపసర్ రిక్లైన్‌మెంట్స్ చూసు కోవాలి. మొత్తంగా ఇంటర్వ్యూపసర్ కరిక్యులమ్ చేయలేం.

నల్కింగావు (ఉపాధాయుమ్)

కౌన్సిల్లో పోస్టులు, తెలంగాణ వారు ఎంతమంది?

మొత్తం పోస్టులు 28. దాంటో డిప్యూటీ సెక్రటరీ, జాయింట్ సెక్రటరీ, అడిషనల్ సెక్రటరీ ఇంకా ఎవరూ నియమితులు కాలేజు. పూర్వ కౌన్సిల్లో తెలంగాణకు చెందిన వారిని చేరాల్చిందిగా కోరాం.

ప్రాఫెనర్ అచలపతి (జ.యు)

విజన్కు సంబంధించి.. విద్యార్థులను సమాజ రూపకర్తలుగా తీర్చిదిద్దడం ఎలా? విద్యార్థులు ఉద్యోగాల కోసం చూస్తున్నారు. కానీ ఇంటర్వ్యూలకు వెళ్ళడం లేదు. ఆటిట్యూడ్ ఎలా మార్చగలం.

ప్రశ్న: ప్రమాణాలు ఎలా పెంచుతారు... విద్యార్థులకు ఇంగ్లీష్ సరిగా రావడం లేదు.

కె.బగవాన్ రావు (రిటైర్డ్ ఎంప్లోయీ)

ప్ర: కాలేజీ యాజమాన్యాల గురించి కూడా ఆలోచించాలి. రీ యొంబర్న్‌మెంట్ లేటు కావడం వల్ల మంచి కాలేజీలూ ఇబ్బంది పదుతున్నాయి. అలాంటప్పుడు ప్రమాణాలు పాటించడమేలా?

జి: ఫీజు రీఎంబర్న్‌మెంట్ ప్రభుత్వ విధాన నిర్దయానికి సంబం ధించింది. పొరుగు ప్రభుత్వంతో పేరింగ్ సమస్య ఉంది. సదుపా యాలు..లాంటి వాటిపై వర్ష జరుగుతునే ఉంది. భిన్నాభిప్రాయాలు ఉన్నాయి. తెలంగాణ విద్యార్థులకే ఇవ్వాలనే అంశం కారణంగా కొంత జాప్యం జరుగుతోంది. కొన్ని కాలేజీలు ఫ్యాక్టీలేకుండానే కొనసాగుతున్నాయి. ప్రమాణాలు పాటించాలి. ఇవన్నీ చక్కదిద్దుకు నేందుకు కొంత సమయం పదుతుంది.

మోతుళారు నాగభూషణం (రిటైర్డ్ హాండ్మాస్టర్)

ప్ర: మైనింగ్ కాలేజీ మనం ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.

చందా రాములు (రిటైర్డ్ లెక్చరర్)

ఇది పరివర్తన కాలం. అన్నీ ఆరించకూడదు. సెంట్రల్ యూనివ్రీటీల్లో మన విద్యార్థులు ఎక్కువ చేరేలా నిబంధనలు మార్చేలా కృషి చేయాలి.

జి: అవి రాష్ట్ర పరిధిలో లేవు. సెంట్రల్ యూనివర్సిటీల్లో చేరాలంటే విద్యార్థుల్లో అవగాహన పెంచాలి.

సురేణ్ (ఆబిలాబాద్)

అదిలాబాద్‌లో ఫార్మా కాలేజీ లేదు. కాంట్రాక్ట్ లెక్చరర్ సమస్య పరిషురించాలి. పట్టణ విద్యార్థులు పల్లెలను సందర్శించాలి.

ప్రభాకర్ (టీచర్)

కార్పూర్ కాలేజీల ఆధికాయిస్ట్ తగ్గించాలి. వాటిని మూల్యాస్తేనే మన విద్యార్థిలు బాగుపడుతుంది. సిలబన్ మారడం ముఖ్యం కాదు...మూలిక మార్పు రావాలి. యాదగిరి గుట్ట ముఖ్యమా...ఒ.యూ ముఖ్యమా.. బి.ఎడ్ కాలేజీల్లో లెక్చరర్లు లేరు. రిక్రూట్‌మెంట్లు జరగాలి. తెలంగాణ పునర్నిర్మాణంలో ఎలాంటి విద్య ఉండాలో ఆలోచించాలి. ప్రైవేటు యూనివర్సిటీలు వస్తున్నాయి. వాటి విషయంలో అప్రమత్తంగా ఉండాలి. వాటిని అడ్డుకోవాలి.

గ్రామీణ ప్రాంతాల నుంచి వచ్చే ఆడపిల్లలకు టెన్స్ తరువాత డిగ్రీ, పీజీ చేయలేకపోతున్నారు. ఇంటర్ స్టూయిలో హాకేపసల్ త్రినింగ్ ఇవ్వాలి. ఎనిమిదో తరగతి నుంచే హాకేపసల్ త్రినింగ్ ఇస్తేమన్నారు. దాని గురించి ఆలోచించాలి.

జవాబు: మనమంతా ప్రభుత్వ విద్యార్థిల నుంచే వచ్చాం. స్టోఫ్ ఉన్న చోట ప్రభుత్వ సంస్థలు మంచి ఘరీభులు అందిస్తున్నాయి. వాటిని ఆదర్శంగా తీసుకొని ముందుకెళ్ళవచ్చు. విద్యార్థులకు విడిగా ఫీజులు చెల్లించే బదులు వ్యవస్థను బలోపేతం చేసే దిశలో కూడా ఆలోచనలు కూడా సాగుతున్నాయి. కార్పూర్ టీచర్ విద్యార్థిస్లో చదివే వారికి బోస్క్సు లేవు. ఐటీల్లో ఈ విషయం స్పష్టమవుతోంది. రిక్రూట్‌మెంట్లు చేస్తే మంచి ఘరీభులు వస్తాయి. నాణ్యం పెరుగు తుంది.

ప్రాఫెసర్ నలమాస స్టోమి

తెలంగాణ వచ్చిన తరువాత ...తెలంగాణ భాషను పొర్చుపుస్తకాల్లో ప్రవేశపెట్టే విషయంలో తొందరపాటు తగదు. జానపద శాఖ లేదు. జానపద అంశాలపై యూనివర్సిటీ ఏర్పాటు చేసుకోవాలి.

జి: పలురకాల యూనివర్సిటీల ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయి. జానపదం, త్రిబుల్ కలిపి చేయాలా.. విడివిడిగా చేయాలా అనేది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో ఉంది. వివిధ సబ్జెక్టుల్లో సిలబన్ మార్పులు జరుగుతున్నాయి. యూనివర్సిటీ ప్రతినిధులతో కమిటీలు రూపొందుతాయి.

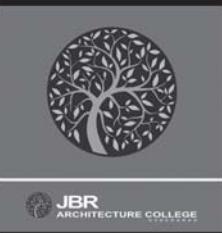
ప్ర: విలువలను ప్రవేశపెట్టడిలిచారా? పిహాచ్.డి స్కూలర్స్కు సదుపాయాలు కల్పించాలి

ఎ. రవింద్రాచారి (రిటైర్డ్ ప్రిన్సిపాల్)

ఎయిడెడ్ కాలేజీలను పట్టించుకోవాలి. రిక్రూట్‌మెంట్లు సాగించాలి. వాటిని బిత్తికించుకోవాలి. ప్రైవేటుపరం గాకుండా చూసుకోవాలి. ప్రభుత్వం టీకోవర్ చేయాలి.

కార్పూకమంలో టీఅర్సీ చెర్రెన్ యం.వేదకుమార్, ప్రో॥ అచలపతి, విజయభస్సర్, వేంకపేశ్వర్రు, ధనుంజయ్, రాజేందర్ రెడ్డి, కటికేని విమల, కస్తూరి ప్రభాకర్, డాక్టర్ కె.ముత్యంరెడ్డి, మాజీ ఎమ్మెల్సీ కావ్యిది నర్సింహరెడ్డి పాల్గొన్నారు.

- దక్కన్ న్యూస్

**JBR
ARCHITECTURE COLLEGE**
HYDERABAD

(Approved by Council of Architecture, New Delhi - Affiliated to JNA & FAU Hyderabad)

6-3-248/1/1A, 2nd Floor, Bhaskar Plaza, Road No. 1, Banjara Hills, Hyderabad - 500 034. Telangana, India
Ph : 040-66105270, 9703372442, 9703277053, E-mail : jbrarchitecture@gmail.com, www.jbrarchitecture.com

ఆధునిక మనువాదుల కుట్టలు

స్వార్థపూరితమైన తర్వాత కంటే భయంకరమైనదేదీ లేదని అంటాడోక సందర్భంలో కారల్ మార్క్. ఇటీవల వరుసగా భాష గురించి, మతం గురించి కొండరు రాశున్న వ్యాసాల్లో ఇట్లాంటి భయంకరమైన తర్వాలే చోటు చేసుకుంటున్నాయి. నందిని పందిగా నిరూపించటానికి ఇలాంటి రకరకాల తర్వాలు చేసే వాళ్ళను సర్క నెలలో చిత్రి వేశాలు వేస్తూ ప్రేక్షకుల్ని నవ్వించే హస్యగాళ్లతో పోల్చువచ్చు. కాకపోతే తేడా ఏమిటంబే సర్కనేలోని హస్యగానికి మన ల్చిన నవ్వించటమే లక్ష్మి. దానికోసం మనల్ని మఖ్యపెట్టటమే లక్ష్మింగా ర కరకాల కూటవదాలను లేవనెత్తుతూ వుంటారు. హస్యగాని వల్ల మనకు కలిగే ఇబ్బందేమి లేదు కనీ ఈ కుతర్వాదులను ఉపేక్షిస్తూ పోస్తే - వ్యవస్థకు జరిగే నష్టం అంతా ఇంత కాదు. ఒక రకంగా చె ప్పాలంబే వ్యవస్థకు పట్టిన అనేక రకాలైన చీడపీడల్లో ఈ జాతి ఒకటి.

ఇటీవలన ఒక దినపుత్రికలో వరుసగా అచ్చుతున్న వ్యాసాలు ఎంత అవస్తవంగా వుంటున్నాయంటే వేదాల్లో లేనివి ప్రపంచంలో మరెకడూ లేవట.. ప్రపంచంలోని భాషలన్నింటికి సంస్కారం మూల మట. కొండరైతే ప్రేత్యం మరీ ఎక్కువోయి మతోన్నాదులైన కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని నాయకులు మాట్లాడుతున్న తలాతోక లేనిమాటలను సమర్పిస్తూ యుధేచ్చగా చరిత్రను వక్కికరిస్తున్నారు. వీళందరి ఉమ్మడి లక్ష్మి ఏమిటంబే ఈ దేశాన్ని -దేశపరిత్రనూ కాపోయాకరించటం.

ఇప్పటికే తెలుగు సంస్కారం నుంచి పుట్టలేదని, అది ద్రావిడ భాషాకుటుంబానికి చెందినదని మనదేశంలోని భాషా శాస్త్రవేత్తలతో పాటు విదేశి భాషా శాస్త్రవేత్తలు కూడా నిరూపించిన చార్ట్రిక్ సత్యం. దీని గురించి తెలియదంబే పోని అమాయకత్యమని వదిలిపెట్టవచ్చు కని ద్రావిడ భాషా సిద్ధాంతాన్నే ఆమోదించమనే మూర్ఖులను కేవలం మూర్ఖులుగానే కొట్టి పారెయ్యేం. చరిత్రను పక్షుందీగా వక్కికరించే కార్యక్రమంలో భాగంగానే దీన్ని చూడపలసి వుంటుంది. ఈ క్రమంలో

ఈ మద్య క్యాస్పర్సో, ప్రైన్స్‌ఫ్లాలా చాలా మందిలో విజ్ఞంభి స్తున్న జబ్బు మరొకటి వుంది. ఈ భూమీద జరిగిన, జరుగుతున్న ప్రతి దృగ్వ్యపయానికి - శాస్త్ర సాంకేతికాభివృద్ధి వేస్తున్న ప్రతీ బంగారు అడుగు అనవసరంగా వేదాలతో ముడి పెట్టడం. అయితే వేదాల్లో ఏమిస్తున్న అన్న విషయం గురించి మనకు తెలియజ్ఞిస్తున్న వాళ్ళ చాలా వరకు పాశ్చాత్యులు. వాళ్ళ సంస్కారం చదువుకుని వేదాలు పరించి అందులో ఏమిస్తున్న మనకు తెలియపరచవలసిన దుస్థితి కలిగింది.

పీట్లు ఎంత దూరం పోతారో చూడండి. భారతీయ భాషలే కాదు, విదేశి భాషాలైన అంద్ర భాషకూడా సంస్కార భాష మూలాలతోనే ఆ విర్ఘవించిదన్న విషయాన్ని గమనించాలని దబాయిస్తున్నారు. దీన్ని అజ్ఞానమని కొట్టి పారేయాలో చరిత్రకు మసిపూరుటమని నెత్తి కొట్టు కోపాలో అర్ధం కా మన లాంటి వాళ్ళం చచ్చిపోతాం. కాని ఇలాంటి వాళ్ళు నోటి నిండా, పత్రికల నిండా అబద్ధాలు దట్టిస్తూనే ముందుకె భ్రూన్నారు. వీటిని ఎప్పటికప్పుడు ఖండిస్తూ పోతే తప్ప చరిత్రగా నిలబడదు. నిజమన్న దానికి నిలవనీడ దౌరకదు. వాస్తవికవాదులు ఏమాత్రం ఏమరుపాటుగా వున్నా కాళ్ళకింది మన్న తన్నుకుపోయే భూబికాసురుల్లా మన చరిత్రనంతా కాళ్ళ చేసి పారేస్తారు వీళ్లు.

ఈ మద్య క్యాస్పర్సో, ప్రైన్స్‌ఫ్లాలా చాలా మందిలో విజ్ఞంభి స్తున్న జబ్బు మరొకటి వుంది. ఈ భూమీద జరిగిన, జరుగుతున్న ప్రతి దృగ్వ్యపయానికి - శాస్త్ర సాంకేతికాభివృద్ధి వేస్తున్న ప్రతీ బంగారు అడుగు అనవసరంగా వేదాలతో ముడి పెట్టడం. అయితే వేదాల్లో ఏమిస్తున్న అన్న విషయం గురించి మనకు తెలియజ్ఞిస్తున్న వాళ్ళ చాలా వరకు పాశ్చాత్యులు. వాళ్ళ సంస్కారం చదువుకుని వేదాలు పరించి అందులో ఏమిస్తున్న మనకు తెలియపరచవలసిన దుస్థితి కలిగింది. అని కొడవబీగంటి కుటుంబరావు (చరిత్రవ్యాసాలు, పుట్ట 87) అం టున్నాదంబే కావాలనే ఒక వర్గం అధిక సంభాకులైన కిందికులాల వారికి చదువునూ, విజ్ఞానాన్ని (అది ఎలాంటి విజ్ఞానమన్న అన్న తరువాత ప్రత్యు) దూరం చేసిందని కూడా చెప్పినట్లే, వివిధ దేశాల వాళ్ళ కష్ట పడి వేదాలు చదువుకున్న విషయాన్ని ఆనరా చేసుకున్న మన మహా మేధావి ఒకరు సంస్కార భాషలో ఉన్న వేదాలతోని విజ్ఞానం ద్వారానే రష్యా, తైనా, అమెరికా, జర్మనీ, జపాన్ దేశాలు సాంకేతికరంగా ఆభివృద్ధి చెందినదన్న విషయాన్ని గుర్తించలేకపోవటం విదేశి భాష జాలం మత్తును వీడకపోవడం - అని తీర్పును ప్రకటించారు వేదాల కోర్టుకు లాగే ప్రధాన న్యాయమూర్తిన్నుంత గర్వంతో. వేదాల్లో ఉన్న దంతా ఆర్యుల చరిత్ర. ఇక్కడి మూలవాసులైన తెగనాయకులను, గణనాయకులను అనురులుగా (రాళ్ళసులుగా) చిత్రికరిస్తూ - తమ వారిని (ఆర్యులను)

దేవతలుగా చిత్రికరించటం, వీటి మధ్య జరిగిన రుధ్మాలను దేవానుర యుధ్మాలగా వర్ణించటం, ఒక వర్గం మరొక వర్గాన్ని ఇష్టం వచ్చినట్లు దోచుకోవటానికి గల మాటలను చూపిం చటం - పైగా జరగటానికి వీలులేని-జరగని సంఘటనలు అభూత కల్పనలను, బ్రహులను చదివేవాళ్ళకు కలిగించటం-వీటికి మించిన పనులను వేదాలేం చేశాయా అర్థం కాదు. ఇట్టాంబి వేదాల నుంచి దిదేశాలు అభివృద్ధి చెందాయని చెప్పుకోవటానికి కొంచెమైనా సిగ్గుం డాలి. అంతటి విజ్ఞాన శాస్త్రానికి నిలయాలే అయితే కొన్ని వేల ఏళ్ళగా వేదాలు మన దేశంలోనే ఉన్నాయి కదా! తరతరాలుగా వాటి మీద గుత్తాధిపత్యం చెలాయిస్తున్న బ్రాహ్మణ వర్గం మనదేశాన్ని అందు లోని విజ్ఞానశాస్త్ర ఆధారంగా ముందుకెందుకు తీసుకెళ్ళలేదో సెల విస్తారా మహాశయా? దిదేశాలు స్వంత శక్తితో ఎగిగితే గాని ఓర్కోచ ఇలాంబి అజ్ఞీర్తి మాటలు మాటలుదటం వల్ల దిదేశాలకు వచ్చే సస్పుమేం లేదు. మన అజ్ఞానం బయట పడటం తప్ప. ఇలాంబి వాళ్ళు - ఇలాంబి మాటలు మాటల్లే ముందు కొంచెం చరిత్ర చదువుకుంటే మంచిది. లేకపోతే ఏమిటి? మన గొప్పదనాన్ని నేడు అభివృద్ధి చెందిన శాస్త్ర విజ్ఞానంలో చూపించుకోవచ్చ. అందులో మనకు దిదేశాలతో ధీత్రణ వరిజ్ఞానం నేడు అందుథాటులో ఉంది. అంతే కానీ ఈనాటి ప్రపంచానికి ఏ విధంగానూ సహాయం చేయలేని (చారిత్రకంగా అవ సరవేనని నేనూ ఒప్పుకుంటాను) వట్టి వేదాలను ఉధారించటం వల్ల మనకు కలిగే అదనపు లాభాలేమి వుండవు. “గతాన్ని ఆరాధిం చటం, ఆదర్శాల కోసం గతం మీద అధారపడటం మానుకోవలసిన అవసరం హిందువులకు లేదా? అని ప్రశ్నించాడు కలనియ్యాలనలో డా॥ బి.ఆర్. అంపేశ్వర్. ఈ అవసరాన్ని గుర్తించిన వాళ్ళెవరూ గతాన్ని గియ్యిలాలుగా పట్టుకొని వేలాడరు.

“సంస్కృత భాషా మాధ్యమంగా విద్యాబోధన జరిగినట్టుతే చదువుకోని వారు కూడా సంస్కృత భాషలో మాటల్లిదే అవకాశమే ఎక్కువ” అని అంటున్నారు కొందరు. సంస్కృత భాషా మాధ్యమంలో విద్యాబోధన జరగటానికి - చదువుకోని వారు సంస్కృతాన్ని మాటలుదటానికి మధ్య గల సంబంధమేమిటో బుర్ర బద్ధులు కొట్టుకున్నా అర్థం కాని విషయం. అర్థం కాకుండా, అర్థమే లేకుండా మాటలుదటం ఈ జాతి మేధావుల గొప్పదనంగా మనం సులభంగా అర్థం చేసుకోవచ్చ. అసలు వీళ్ళను సంస్కృత భాషను బోధనా మాధ్యమంగా ప్ర వేశపెట్టి దేశాన్ని ఉద్దరించమని ప్రాథేయపడే వాళ్ళెవ్వరూ? చదువు రాని వాళ్ళు కూడా - సోమరిపోతుల గుత్తాధిపత్యం కింద వున్న సంస్కృత భాషను మాటలుదటం వల్ల పాపం వాళ్ళకు వచ్చిపడే లాభాలేమిటో? ఈ ప్రశ్నలకు సూటిగా సమాధానాలు చెప్పటం చేతకాక సంస్కృతాన్ని ప్రజలనెత్తిమీద బలవంతంగా రద్దాలనుకోవటం ఆధునిక మనువాదుల కుటు. కొండ నాలుకు మందు రాన్నే ఉన్న నాలుకు పోయిందున్నది తెలంగాణ సామెత. సంస్కృతం ఈనాటి జనాలకెలాంటి లాభం క లిగించకపోగా ఊహించని నష్టాన్ని కలుగుజేయుంది. సామాన్య జానానికి ముఖ్యంగా కింది కులాల వాళ్ళకి చదువును దూరం చేసే కుటులో భాగంగానే ఈ ఆధునిక మనువులు సంస్కృతం గొప్పదంటూ దాన్ని బోధనా మాధ్యమంగా చేయాలని గొంతుచించుకొని అరస్తున్నారు. ఎందుకంటే అది వాళ్ల సొంత భాష ఆధిపత్య భాష. వాళ్ల తప్పుడు చరిత్రలను పదిలంగా భద్రపరిచిన భాష. సంస్కృతానికి ప్రాచీనమైన చరిత్ర వున్నది మాత్రం నిజం. ఆ చరిత్రను ప్రజలతో ఎలాంటి సంబంధం లేదున్నది అంతే నిజం. బండెడు అబద్ధం కంటే చిట్టికెడు సత్యం కలిసిన అబద్ధం ఎక్కువ ప్రమాదకరమైనది అంటాడు డాస్తావేస్క్ ప్రాచీన గ్రంథాలన వేదాల విషయంలోనూ - సంస్కృత భాష విషయంలోనూ ఈ ఆధునిక మను వాదులు చెప్పిన్న మాటలు అట్టాంబి ప్రమాదకరమైనవే.

- తోకల రాజేశం సెల : 9676761415 (5)

వైభవంగా నాగిశబ్దా జాతర

ఆదివాసీల జాతరైన నాగోబా జారత ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఇంద్రవేలి మండలం కేస్టాపూర్లో జనవరి20న తెల్లవారుజామన ఘనంగా ప్రారంభమైంది. ప్రధాన పూజల అనంతరం నాగోబా దర్శనానికి ప్రజలు బారులు తీరారు. రాళ్ళ మంత్రులు జోగు రామన్న ఇంద్రకర్ణరెడ్డి, ఎంపీ గోదు నగేష్వలతోపాటు శాసనసభ్యులు అజ్యేరా రేభానాయిక, రాథోడ్ బాపురావు, విరల్ రెడ్డిలు ప్రత్యేక పూజల చేశారు. నాగోబా పూజల అనంతరం మెసం వంశస్తుల అల్లుడిగా ఎంపీ గోడం నగేష్వ, మంత్రులను శాలువాలతో సన్ని నించారు. మెసం వంశస్తుల కొత్త కోడట్ల నాగోబా దేవత వర్ధ పరిచయం అయ్యారు. నాగోబా దేవతకు సైవేద్యం వండి సమర్పించారు. అనంతరం సత్తీక్ (సతిదేవత) పూజలు నిర్వహించి ఉపవాసదీక్లను విరమించారు. నాగోబా దేవత మహాపూజల అనంతరం ఆలయం పక్కన పెర్సమేన్ పూజలు చేసి ఆదివాసీ గిరిజనులు సహపంక్తి భోజనాలు చేశారు.

... ఆ దిఱల్ని వురేయద్వాము

అవ్వా! మహిళా సంగమెల్లూరా, అయ్యా ఉద్యమ సంగ పొల్లూరా, గా నెల్లూర్లో ఎస్సి భూమిల్ని కబ్బక్కోరులనుంచి విడి పించే భూపోరాటం చేస్తున్న కావలి రాణికి అసరాగ పోదామా! మాకు తిరగబడ్డారా అని నగ్నంగాచేసి చెత్తును కొట్టినట్లు కొట్టి మొ మీద, నొట్టి ఉచ్చబోసి పారిపోయిన బలిజదౌరల దొర్చన్నాలను అరెస్టు చేయించే దానికి పోయి, ఆమెకు ఓదార్ఘయిదామా!

కావలి రాణి నెల్లూరు ఉలవపాల్లలో మాదిగ పల్లెమహిళ సర్కా రిచ్చిన భూమిల్ని ఆక్రమించుకొన్న బలిజదౌరలకు వ్యతిరేకంగా పోరాటుతున్నందుకు అమె పట్ల బలిజదౌరల దాడి అమానుషమైంది. యిం ఫుటస 6-1-2015న జరిగితే 8-1-2015 దాకా కనీసం వార్తగాని మీడియా పాయి దేర్లు. కావలిరాణికి జరిగిన అవమానాల మీద, దాడి మీద ఆ జిల్లా ఎస్సి సంగాలు కదిలినా పొరసమాజాల స్పుందన లేదు.

ఆ 6-1-15న ఏం జరిగిందనేడి రాణి మాటల్లోనే .....
 6-1-15 సాయంత్రం నాలుగున్నరకు మా పాలంలో ఆసాములు వచ్చి మా నాయిను బలంగ డొకప్పలో తంతే పడిపోయిందు. నా పెదరెక్కలు యిరిసి ఒకడు పట్టుకుంటే యింకిర్దరు బట్టల్చిప్పి జామా యీల్ కట్టెల్లో బాధుతూ, మాదిగలంజా అని చెప్పేలేని బూతులు తిట్టినారు. నా మీద బలాత్మారుంజేసి చంపుదామనుకుంటుండగ కొంచెం దూరంలో గేదెలు, మేకలు కాసుకునే వాల్లంజాసి ఒనే లంజా బతికి పోయిననే యిగో మా వుచ్చ తాగే మాదిగముండా! అని మొకమ్మీద ముగ్గురు వుచ్చబోసి తాగిచ్చి పారిపోయారు. అను పతికి త్రాక్కరు డ్రైవరు కూడా వాల్లను చూసిందు. అతను వేరతను. తెల్లవారి ఆసపత్రికి తీస్కపోయి జిల్లా ఎస్.పి.కి ఈ సంఘటన మీద దండోర సంగం, దాడి చేసిన వాల్లని అరెస్టు చేయాలని ఫిర్యాదిస్తే... సాక్ష్యాలు బలంగా లేవు, గేదెలు, మేకలు కాసుకునే వాల్లు బాదితురాలి కులము. వాళ్ల సాక్షం చెల్లదు. త్రాక్కరు డ్రైవరు వేరే కులం అతని సాక్షం తీ సుకోవాలి. అతను వేరే వూరు వాడు అతనొచ్చి సాక్షం చేపే దాక అరెస్టు చేయమని పోలీసులు చెప్పున్నరు. ఎవ్వడికి పోవాలి, ఏం చేయాలె న్యాయం జరగాలంటే.... అని దుక్కపడే ఆమెకు యెన్నుంచి వుందామా!

కావలిరాణి అసహయ బాధితుల పట్ల బాధ్యత కనబర్చింది. కావలి రాణి భూమి కబ్బక్క కాలే. కాని తన చిన్నమ్మ కుటుంబం, కాళ్ల లేని వికలంగుడి కుటుంబం, గుడిసెలేని నిరుపేద కుటుం బాలకిచ్చిన ఆశకరాల భూమి ఆక్రమణకు గుర్తై..... యిం అశక్కుల కోసం అసహయులు కోసం పోరాట్టుంది.

ఆప్యుడెప్పుడో (1976) సి.షె.ఎఫ్.సి.యు.ఎస్. (సెంట్రల్ జాయింట్ ఫార్మింగ్ కోపరేటీవ్ సాసైటీ) నుంచి నెల్లూరు దగదర్తి మండలం ఉలవపాల్ గ్రామంలోని ఎస్సిలకు (300 మంది) 500 ఎకరాల భూమి పంచింది. తర్వాత ఎస్సిల భూమిల్ని రకరకాలుగ బలిజలు

పాత సాలంత రోత బాదలే ఎస్సి మహిళలకు. గీ కొత్త సాల న్నా.... కడుపు నిండదిని కండ్లార నిద్రబోయే కత లేక పాయె మా జాతి అడోల్సకు. తన జాతి అసహయుల పక్కన నిలబడి అలపేరగని భూపోరాటం చేస్తున్న కావలి రాణి ఆడవాల్లందిరికి ఆదర్శనీయురాలు.

ఆక్రమించుకున్నరు. 2002లో అనంతవరం బలిజలు 30 ఎకరాల ఎస్సిల భూమిల్ని బాజాప్పగ సాగుచేస్తున్నారు. ఆ 30 ఎకరాల్లో పై మూడు కుటుంబాలకు చెందిన ఆరెకరాల భూమి కూడ వుంది. యిం మూడు కుటుంబాలనేసుకొని కావలి రాణి పెట్టని ఆర్ట్రీ లేదు తిరుగని ఆఫీసులేదు, కోర్టు లేదు.

కలెక్కరు, అర్టీవో, జాయింట్ కలెక్కర్, ఎమ్మర్చోవ్. వి.ఐ.ఎస్.వ్స్ మాయ్మన్‌రెట్స్ కోర్టు, ఎస్సివెస్టీ కమిషన్కి, జెసికోర్స్లు, చివరికి గ్రీవెన్స్‌డెసు కూడా వదలకుండా ఎస్సిల భూమిల్ని ఆక్రమించుకున్న బలిజల్ని ప్రభుత్వాధికారులందరిముందు పెట్టింది. ఆక్రమంలో అనేక అవమానాలు, కష్టనష్టాలకోర్చింది. జాయింట్ కలెక్కర్ నుంచి అర్టీవో, ఎమ్మర్చోలు బలజిలై నందువల్ల తీర్చులు బలిజలతట్టే పలికినయి. బలిజలు ప్రభావితం చేయలేని పరిస్థితులొచ్చి ఇరకాటంలో పడి ఇక వాళ్ల కుల దొర్చన్యం, కుల అహంకారమంతా ఎస్సి మహిళ మీద తీర్చుకున్నారు. అయినా భూమిని వదిలి పెట్టేదిలేదంటది రాణి.

నిజానికి కావలి రాణి చేస్తున్న భూపోరాటం భూమి చుట్టున్న ఆక్రమణల్ని అన్యాయాల్ని, అధివ్యక్తులుల మీద ఎస్సి కులాలు చేస్తున్న బతుకు పోరాటం. బతుకు వసర్తెన భూమి, నీలు ప్రకృతి సాంతం, ప్రతి జీవికి సాంతం. ఈ భూమి, నీల్నను సంపదగా మార్పుకొన్న అ గ్రకుల అహంకారంతో, దొర్చన్యంతో ఎస్సిలకు బతికేందుకు పిడికెడు జాగలేకుండా తాగేందుకు చుక్కనీరు లేకుండా చేస్తున్నయి అమానుష త్వాలు మాకు కొత్తగాదు, వీచికి వ్యతిరేకంగా మేము తరులుగా పోరాటుతున్న చరిత్రలు మాయి.

పాత సాలంత రోత బాదలే ఎస్సి మహిళలకు. గీ కొత్త సాల న్నా.... కడుపు నిండదిని కండ్లార నిద్రబోయే కత లేక పాయె మా జాతి అడోల్సకు. తన జాతి అసహయుల పక్కన నిలబడి అలపేరగని యిం భూపోరాటం చేస్తున్న కావలి రాణి ఆడవాల్లందిరికి ఆదర్శనీయురాలు. ఉలవపాల్లలో వందల ఎకరాల ఎస్సిల భూమిల్ని బలిజ దొరలు కబ్బజేస్తే.... తిరగబితే వాల్లకింద బత్తలేమని, కూలినాలికి పిలవరేమానని, హర్షాలే నిలవ నీయరేమానని, టార్డెట్ చేస్తారనీ, బతుకు దెరువుల పోతాయనే భయాల్లో రాజీపడి తమ భూమిల్ని వదిలేసు కుంటే.... అదే పల్లెలలో కావలి రాణి రాజీలేని భూపోరాటం చేస్తుంది. ఆమె పోరాటాన్ని అణిచివేసేందుకు దాడిచేసి అవమానించిన బలిజ రెడీ దొరల్లి వెంటనే అరెస్టు చేయాలి. కబ్బ భూమిలన్ని ఎస్సిలకు పంచాలి. అందుకు మనమంత కావలిరాణికి తోడవుదామా! వుచ్చబోసిన దొరల్లి వేరేయద్వాము! - జూపోక సుభద్ర

అలోకిక కేంద్రం

మొదటి వాన పడిందంటే చాలు - హలైట్‌టూల్స్‌లో ఎక్కడ చూచినా చిన్నచిన్న నీటి గుంటుల నిండా చెరువుల నిండా పసుపు వర్షం గల కప్పులు చేరి రాత్రంతా అరుస్తునే వుంటాయి. ఆ దృశ్యం చూసే వాళ్ళేప్పరిక్కెనా ఇన్ని కప్పులు ఇన్ని రోజులు ఎక్కడ వున్నాయో ఎలా బట్టికాయానన్న ఆశ్చర్యం కలుగుతూ వుంటుంది. ఈ మధ్య నాకు మతోన్నాయుల్లా మాట్లాడుతున్న రాజీయ నాయకులను చూస్తుంటే ఈ కప్పుల సంగతే గుర్తుకు వచ్చింది. వీళ్ల ఈ ఆనందానికి గల కారణమేటి అందరికి తెలిసిన విషయమే. కొండరైతే, కేంద్ర ప్రభుత్వంలో మంత్రిగిరి వెలగబెడుతున్న వాళ్లు కూడా నిస్పిగ్గా పక్షపాతంతో మాట్లాడుతూ ఇతర మతస్తుల మనోభావాలను బిహారంగ వేడికల మీద నుంచే గాయపరిచే ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు. అధికారంలో కీలకస్థానాల్లో ఉన్నారు ఇలాంటి చర్చలకు ఏ సందర్భం లోనూ, ఏ విధంగానూ అడ్డుకట్ట వేయకుండా పరోక్షంగా తమ వైఫలి కూడా అడినే విధంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. ప్రజాసామీకరాడులు లేవెనెత్తుతున్న అంశాల మీద, కనీసం చర్చ కూడా జరగకపోవటం మన దేశానికి గల ప్రజాసామీక స్వార్థిని ఎలా పతనం చేయస్తున్నారో తెలియజేస్తుంది.

ఈ మతోన్నాయులందరూ కేవలం ప్రకటనల పరిమితం కావడానికి, అలా వాళ్లను వాళ్లే నియంత్రించుకోవటానికి కారణం మనదేశం సెక్యూరిటీ దేశం కావటమే. మన రాజ్యంగం ముందు మాటల్లో మనం తొకిక సెక్యూరిటీ, సోషలిస్టు అన్న పదాలను రాసు కున్నాం. దేశంలో బలంగా వన్న మతం బలహినంగా వన్న ఇతర మతాల మీద ఏ విధమైన ఆధిపత్యాన్ని వహించకుండా వుండటానికి మనది తొకిక దేశమని రాజ్యంగంలో రాసుకొని వుండటమే ప్రథాన కారణం.

అందుకే కొండరు మతోన్నాయుల దృష్టి ఇప్పుడు మన రాజ్యం గం మీద పడింది. రాజ్యంగంలో వన్న తొకిక అన్న పదాన్ని శాశ్వతంగా తొలగించవలసిందిగా మతం పిచ్చి పట్టిన నాయకులు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. ఇంత బరితెగించి మాట్లాడటానికి వెనుక దన్సుగ్గా వన్న పాలకవర్గం ఏ విచక్షణా లేకుండా జరుగుతున్న వ్యవహారాన్నంతా సర్వీస్లో చూస్తూ లోలోన తన ఉద్దేశం నెరవేరుతున్నందుకు ఆనందం తో ఉచ్చితచ్ఛిభీ అవతున్నది. రాజ్యంగం ముందు మాట నుంచి తొకిక (సెక్యూరిటీ), సోషలిస్టు అనే పదాలను శాశ్వతంగా తొలగించం డంటూ డిమాండ్ చేయటానికి అవకాశం ఇచ్చింది ఇలాంటి చర్చ జరగాలని కోరుకున్నది సాక్షాత్కార్తు ఉన్నతస్థాయి పాలకవర్గమే కావటం గమనించవలసిన విషయం. ఇలాంటి ప్రభుత్వాన్ని అధికారంలోకి తెచ్చినందుకు ప్రజలుగా మనమందరం సామూహికంగా సిగ్గు పడవల

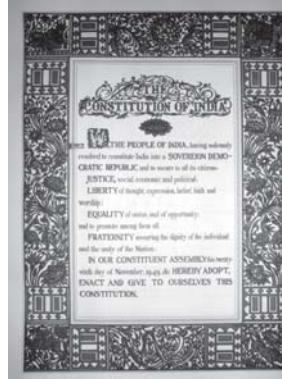
సిన సందర్భమిది. కేంద్ర సమాచార శాఖ మొన్నటి గణతంత్ర దినోత్సవాన్ని పురుస్తరించుకొని దేశంలోని అన్ని పుత్రికలకూ రాజ్యాంగం ప్రియాంబుల్ (ముందుమాట) చిత్ర పటాన్ని ప్రకటన రూపంలో విడుదల చేసింది. రాజ్యాంగం ప్రియాంబుల్ గురించి ప్రజలకు అవగాహన కల్పించేందుకే ఈ ప్రకటన జారీ చేసినట్లు ప్రభుత్వం చెప్పుకుంది కూడా. అయితే ఉద్దేశపూర్వకంగా ఆ ప్రియాంబుల్లో లొకిక, సోషలిస్టు పదాలు లేకుండా ప్రకటన జారీ చేశారు. ఈ ఫోరమైన తప్పును సమర్థించుకుంటూ ప్రభుత్వం రాజ్యాంగానికి 42వ సవరణ చేయక ముందు ప్రియాంబుల్లో లొకిక, సోషలిస్టు పదాలు లేవసి, అయితే సవరణకు ముందున్న ప్రియాంబుల్నే ప్రకటన నిమిత్తం ఎంచుకున్నామని అంటూ తప్పును కప్పిపుచ్చే ప్రయత్నం చేసింది.

ఉద్దేశపూర్వకంగా ఇలాంటి రాజ్యాంగ వ్యాపికే కార్బూక్రమాలకు పొలుపడటానికి తామేం చేట్లుతుందనే అధిపత్య భావ జాలం తాలూకు అతి తెలివి తప్ప మరొకటి కారణం కాదు.

సవరణకు ముందున్న ప్రియాంబుల్నే ఎందుకు ఎంచుకోవటసి పచ్చిందో? అన్ని ప్రశ్నకు మాత్రం వారి దగ్గర సరైన సమాధానం లేదు. ఇప్పుడు చేలామణి లో వున్న కరెన్సీని కాకుండా బ్రిటీష్‌పిండియాలో చలామణి అయిన పాత కరెన్సీని ఎదుటి మనిషి చేతిలో పెడితే - వాడు మో సం చేసే వాడో లేదా పిచ్చివాడో అయిపుంటాడని నులభం గానే ఊహించగలుగుతాం. బాధ్యతాయుతమైన ప్రజోవయోగకరమైన కార్బూక్రమాలను నడుం కట్టవలసిన చోట ఉద్దేశపూర్వకంగానే ప్రజ లను తప్పుడోవ పట్టించే ప్రయత్నాలను ప్రారంభించారనటానికి ఇం తకు మించిన ఉదాహరణలక్కరలేదు.

కేంద్రమే ఈ పని చేసివుండకపోతే సంజయ్‌రోత్ బరితెగించి అలా మాటల్లాడే వాడే కాదు. కేంద్రం ఇట్లాంటి వివాదాలు చెలరేగ కుండా చూసుకోవటానికి బదులు తానే స్వయంగా వివాదాలు రేపే పనిలో పడింది. ఇన్ని రోజులు తమ పార్టీకే ప్రభుత్వాన్నికి చెందిన నాయకులు రాజ్యాంగ స్వార్థికి వ్యతిరేకంగా ఇతర మతాల వాళ్లను రెప్పగొట్టే విధంగా మాట్లాడుతూ వుంటే మౌనం వహించిన కేంద్రం ఇప్పుడు మిత్ర ప్రకారమైన కావడానికి విషయమాత్రం వచ్చింది. దానికి పుభ్రప్రదమైన ముహూర్తంగా జనవరి 26ను ఎంచుకుంది. అందుకే ఉద్దేశపూర్వకంగా తమ ప్రకటనలో ఆ రెండు పదాలను తొలగించింది.

- తోకల రాజీశం

జల్లు - సంసారం

ఇది ఎప్పడిదో ముచ్చట. ఇప్పుడు మాచాపూర్, కొండాపూర్లో గజం యూషై వేల రూపాయలయంది. అప్పుడు ఎకరం 5 వేల రూపాయలకు రాజన్న కొండామనుకుస్వప్పబటీ ముచ్చట. ఈ ముచ్చట చెప్పినప్పుడల్లా అప్పడే ఎందుకు కొనసేదని కొడుకులు గులుగుతుంటారు. జిగ్క్యూలలో ఇల్లు ఎందుకు కణ్ణీనవు అని అంటుంటారు.

నిజానికి కొత్తిల్లు కట్టాలని రాజన్నకు ఉద్దేశం లేదు. రాజన్నకు తల్లితో వచ్చింది సమస్య. తాపకోసారి 'ఇది నా యిల్లు. కష్టపడి కట్టుకున్న ఇల్లు. మీరు ఎక్కువున్న ఉండుపోట్ని' అని కోపానికి వచ్చేంద్రి రాజన్న తల్లి లక్ష్ము ఆ బాధ పడలేక లక్ష్ము పెద్దకోడలు విముల రాజన్నతో ఇల్లు కట్టుకుండాం అని చెవిలో జోరీగ తీరు అంటుందేది.

చిన్నప్పుటిసుంచి విడీలు చేసి తినితినక హిలాండ్స్ను పెంచి పెద్ద చేసింది తల్లి లక్ష్ము. పిల్లలు చిన్నగుస్వప్పదే భర్త పోయిందు. చది వించే కాడికి చదివించింది లక్ష్ము. పెద్దకొడుకు పెండ్లి చేసింది. పెండ్లితో కొత్త సంబంధాలు ఏర్పడుతె. అమ్మకు అత్త హోదా వస్తుది. కొడుక్కు భర్త హోదా వస్తుది. బిడ్డకు కోడలు హోదా వస్తుది. బిడ్డ తల్లిదండ్రులకు అత్త, మామ, వియ్యుంకుడు, వియ్యుపూరాలు హోదా వస్తుది. అట్ల పెండ్లితో కొత్త సంబంధాలు ఏర్పడుతె. కొత్త కుటుంబం ఏర్పుతది. కొత్త ఇల్లు, కొత్త సంసారం... ఎన్నో కొత్త అనుభవాలు. అట్ల కుటుంబంలోకి కొత్త సభ్యులు వస్తుంటారు. ఈ కాలంలో పెండ్లయిందంటే కొత్త సంసారం ఏర్పడ్డట్. రాజన్నకు విములతో పెండ్లయింది. పెండ్లయినంక ఇద్దరు పిల్లలయిపు. అట్ల కొడుకు కోడలకు అమ్మనాన్న హోదాలు వచ్చిపై. అమ్మ లక్ష్ముకు నానమ్మ హోదా వచ్చింది.

లక్ష్ము కొడుకు రాజన్న ప్రభత్తు ఉద్దేగి. ప్రభత్తు ఉద్దేగం మూడేళ్ళకోసారి బదిలీ అవుతది. ఇల్లు కడితే ఉండడం అంటూ లేదు. ప్రభత్తు ఉద్దేగం అంబే ఊరికింత బూడిద పోసుకుంటూ జీవితమంతా తిరగడమే అని సాంతత. కట్టిలతో వంట చేసి, చేసి మిగిలిన బూడిద ఆ హూర్లోనే పడేస్తరు. కానీ జ్ఞాపకాలను వెంట తీ సుకపోతరు.

కొడుకు సర్చారు నొకరికి ఎక్కుడంతో ఇక కష్టాలు గట్టేక్కిస్తే అనుకున్నది లక్ష్ము. కొడుక్కు పెండ్లాయి. కొత్త కోడలు వచ్చే. చుట్టాల రాకపోకలు పెరిగె. మనవలతో సంసారం ఇంకెంత పెరిగె. ఇల్లు చిన్నగెపోయింది. లక్ష్ముకు చిన్నతనం అనిపించింది. చుట్టాలు వస్తే కూర్చుండే జాగ లేదు. పండుకునే జాగ లేదు. పిల్లలు పెరిగినట్లు ఇల్లు పెరుగి కదా!.. అందుకని లక్ష్ముకు కొడుకు కొత్త ఇల్లు కట్టాలని కోరిక. తమ ఇంబీచుట్టా ఖాళీ జాగాల్లో కొత్త దాబా ఇంఘు కట్టుకుంటున్నరు.

చుట్టుపక్కలున్న చుట్టాలుతీరుగ, ఇరుగుపొరుగు తీరుగ ఇప్పుడు తలెత్తుకొని తిరగాలని తల్లి లక్ష్ము ఆశ. ఇంతకాలం పే దోల్లు

అని అందరు చిన్నచూపు చూసేటోల్లు. పెంటిల్లుకు, పబ్బాలకు పిలిచేటోల్లే కాని, మాట మర్చాదలో చిన్నచూపండేది. ఇప్పుడు నా కొడుకు కూడా సర్చారు నొకరి చేస్తుండు అని అందరిలో తలెత్తుకొని తిరగాలె. అందుకు ఏదో ఒకటి చెయ్యాలె. ఇల్లు కడితే అందరికి కనపడతడి. కొత్త ఇంట్లో, కొడుకు కోడలు సంసారం చేస్తుంటే ఎంతో చూడబడ్డయితడి అనుకున్నది. మనవలు, మనవరాంఘు కొత్తింట్లో ఆడు కుంబే చూడచక్కని సంసారం, ఎంతో సంబ్రం అనుకుంది తల్లి లక్ష్ము.

XXX

ఇప్పుడున్న పాత ఇల్లు పెంకుటిల్లు. అది తల్లి లక్ష్ము పు ట్లూ ముట్టీ గోడలతో, గూసపెంకలతో కట్టింది. నడి ఊర్కెల్లి ఇల్లు విప్పితిసికొని వచ్చి ఇక్కడ జాగ కొని అదే కట్టోబోచి, అదే మట్టోబోచి, అదేగూనతోబోచి కట్టిందట. అట్ల ఆ ఇల్లు కట్టి యాబై యేం డ్యులొని నిజంగా అది సూరేండ్లకిందట కట్టిన ఇల్లట.

"అక్కడ ఎందుకు జాగ అమ్మ ఈ ఇల్లు ఇక్కడెందుకు కట్టిపు?" అని రాజన్న అడిగితే తల్లి లక్ష్ము ఎనుకటి కథంతా చెప్పుకుంట వచ్చేది.

"ముంగట ఉన్న ఇంబోల్లు సందుకు అడ్డం పాటాకులు పె ట్లీను. ఎప్పుడూ తలుపు తీయకపోదురు. తాత వల్లెలకు బట్టల మృఖోయి వచ్చేసరికి చీకటి అయితుండె. తలుపు తీయముంటే ఎపరు అని గడ్డరాయించోల్లు. పడుగు సరిచేసుకోడానికి సందిలో ఇక్కడకెల్లి అక్కడికి ఎరుకల కుంచె పట్టుకొని గంజి కాచి పడుగు సరిచేస్తుంటే గంజి వాసన అని, ఈ జాగ నీరి కాదని ఉప్పిచేటోల్లు. కష్టపెట్టోబోల్లు. ల్యాకబద్లుల కింద ఉంబే కాల్లుకు తాకుతున్నయని అటు ఇటు కోపంగా పారేసేటోల్లు. గంజి వాసన వశవడతలేదని నానామాటలు అనే టోల్లు. వాల్స్ మో బట్టలు నేసుడు బందు చేసి చదువుకొని నొక ర్లకెక్కిము. ఆల్ల నాయన తాహసిల్ ఆఫీసు మొదలుకొని శైకోర్రూడాక పైరవీలు చేసేటోడు. బట్టలు నేసే తాతను, మామను ఎప్పుడూ చిన్నచూపు చూసేటోల్లు. అందుకని ఆ బాధ భరించలేక ఏడికోకాడికి జాగ అమ్మ ఇక్కడ కొనుకొని ఆ ఇల్లు తీసుకచ్చి ఇక్కడ కట్టిందు".

"మరి నాయన, నువ్వు బొంబాయి పోయి సాంచాలు నేసి సంపాయించినం అంటవు. నాయన ఇల్లు కట్టలేదా?" అని రాజన్న తల్లిని అప్పుడప్పుడు అడుగుతుంటడు.

"నాయన కట్టిన ఇల్లు మామ ఉంటున్నదు. పాత ఇల్లు మనకు పంచి ఇచ్చినందుకు ఇన్నూరు రూపాయలు ఇచ్చిను. ఈ పక్కిల్లు మామ ఉందేది నాయన కట్టిందే". అని అంటుందే తల్లి లక్ష్ము

ఆ మాటకు తాత "ఒక్కడే చేసిందా? అందరం కలిసి కట్టినం". అని అంటుండ.

ఇట్ల లక్ష్ము తన పెండ్లయినంక కట్టిన కొత్తింట్ల ఉం

దామనుకున్న ఆశ అడియూ పైపోయింది.

ఆ ఆశ భర్త చనిపోవడంతో లక్ష్ముకు తీరని ఆశగా మిగిలిపోయింది. భర్త కట్టిన ఇల్లు మందిపాలయిపోయింది. కొడుకు ఎదిగిందు. కొడుకు ఇప్పుడన్న మంచి దాబా ఇల్లు కట్టుకోవాలే అని లక్ష్ము ఆశ.

ఇల్లు కట్టి చూడు పెళ్ళి చేసి చూడు అని ఊరికే అన్నేదు పెద్దలు. ఏడాడి కష్టపడితే నెల రోజుల్లో పెళ్ళి అయిదనిపించవచ్చు. కాని యిల్లు వని అట్ల కాదు. స్థలం కొనడానికి పెద్ద ప్రయత్నం కావాలె. కాగితాలు సర్గి ఉన్నయో లేవో చూసుకోవాలె. పైసలు జమ చేసుకోవాలె. రిబిప్రోఫ్స్ చేయించుకోవాలె. అదంతా ఒక పెళ్ళికన్నా తక్కువ కష్టమేం కాదు అనుకున్నదు రాజన్.

xxx

సర్హరు నొకరి వచ్చినంక రాజునుకు దైర్ఘ్యం వచ్చింది. పాత దోస్తులందరిని ఎండకాలం సెలవులల్లో కలుసుకున్నదు. ఒకొక్కలు ఎక్కడైక్కుడ ఉన్నర్నో తెలుసుకున్నదు. అంతకుముందు అందర్ని మాటల్లాడిచ్చుటానికి దైర్ఘ్యం చాలకపోవు. వాల్లకేమో నొకర్లు వచ్చినే. డిగ్రీలు, వీజీలు చదువుకుంట పెద్ద పెద్ద నొకర్లు సంపాయించుకున్నరు. అందు కని వాల్లను కలుసుటానికి వెనుకముందుయ్యేటోడు. ఉద్వేగం వచ్చి నంక పోయిన దైర్ఘ్యం వచ్చింది. ఆత్మవిశ్వాసంతో అందర్ని కలుసుడు, మాటల్లాడుకున్నదు మొదలుపెట్టిందు.

అట్ల కలవక చాలారోజులైందని ఎండకాలం సెలవులల్లో మంచి ర్యాల్లో ఉంటున్న చిన్నపృష్ఠటీ క్లాన్‌మేట్ ఉమాకాంత దగ్గరికి పోయిందు రాజన్. ఉమాకాంత పెత్రోల్ పంపులో వర్ల్యూగ్ ప్రైవెన్సర్గా పనిచేస్తున్నదు. యజమాని లాగా అందరికి పసులు పురమాయిస్తున్నదు.

ఉమాకాంత మధ్యపూర్వం ఇంటికి తీసుకపోయిందు. అప్పటికే ఆయన ఇంట్లో ఫోన్ పెట్టించుకున్నదు. వాళ్లు పోయేసరికి వంట రెడీ అయింది. చక్కని భోజనం ఏర్పాట్లు చేసింది వాల్లావిడ. సుష్మగా భోం చేసిను. తిన్నంత మస్తు నిద్ర రాప్సీంది. ఐనా నిద్రను దూరం తరిమి ముఖ్యంలు దిగిను. చిన్నపృష్ఠటీ ముచ్చట్లు, ఎవలెవలు దోస్తులు ఏమేం పని చేస్తున్నరో... ఎవలెవరికి పెండ్లిల్లు అయినయో, ఎవలెవలు ఎక్కుమంటున్నరో... ఎక్కు జాగలు కొనుకుంటున్నరో... ఎట్ల ఎదు గుతున్నరో... మస్తు ముచ్చట్లు మాటల్లాడుకున్నరు.

రాజన్ కరీనంగర్ పక్కన ఎలుగందులలో ఉద్వేగం చేస్తున్న దు. సంపాదన కూడపెట్టిందేమి లేదు. చిన్నాన్న దగ్గర చేసిన అప్పులు, ఎత్తిన చిట్టీలు కట్టుటానికి సరిపోతుందేది. అపుడు జీతం మాత్రం ఎంతుందేది. సర్హరు నొకరి అన్నట్టేగాని, నెలకు మూడు వందల యాభై రూపాయల జీతం. అంతకుముందు 1973 అక్టోబర్, నవంబర్లో ఐదులక్ష్ల ఉద్వేగాల కల్పన పేరిట తీసు కున్న దోస్తులకు సూట ఇర్రైషాడు, డిగ్రీ చేసినోల్లకు సూటయాభై మాత్రమే ఇచ్చిను. ఆ తర్వాత కొద్దిగ పెంచిను. అప్పుడు అట్ల జీతాలు బాగా తక్కువ ఉందివే.

ఉమాకాంత భోజనాలయినంక కొంచెం సేపు ముచ్చట్లు అ

“అదేమి లేదు. పెద్దోల్లు మనకు అవకాశం ఇస్తరా? ఉన్నంతలనే పొదుపు చేసుకోవాలె. రాజన్! పిల్లలు పెరగక ముందే ఇండ్ల ప్లాట్లు కొని పెట్టుకోవాలె. పిల్లలు పెరిగినంక ఖర్చులు పెరుగుత్తె. ఇంబి ప్లాటుంటే ఇల్లు ఎప్పుడైనా కట్టుకోవచ్చు. ఇల్లు కట్టుకుం దామన్స్ట్టపు జాగ దొరకదు. రేట్లు పెరుగుత్తె”. అట్ల అనేక విషయాలు చెప్పు కొచ్చిండు ఊమాకాంత్. పొదుపు ఎట్లు చేసుకోవాల్నో సూచనలు చే సిందు. చిట్టఫండ్ చిట్టీలు వేస్తే ఎప్పుడూ ఎత్తుకోవాల్నో ఉపాయాలు చెప్పిందు.

యినంక రెస్ట్ తీసుకుందామన్సుడు. ఇద్దరు కొంచం సేపు పగటి నిద్ర తీసి లేచిను. ఉమాకాంత్ సూక్షిర్ మీద బయలుదేరిందు. రాజన్ ఎనక కూసున్సుడు. తోపలో రాజన్సుకు తాను మంచిర్యాలలో కొన్న రెండు ప్లాట్లు చూపించిందు ఉమాకాంత్.

“జివి కొన్న” అన్నదు ఉమాకాంత్.

“ఇంత మంచి సెంటర్లో భాగీగా ఉన్న ప్లాట్లు. బలే దొరి కిచ్చుకున్పువు”. అంటూ మెచ్చుకున్సుడు రాజన్.

“ఎంతకష్టపడితే ఎన్నిరకాలుగా జాడ తీస్తే జివి దొరికిస్తే...” అంటూ వాటిని జాడ తీసి కొన్న అనుభవాలు అందుక ఉపయోగించిన పరిచయాలు, ధర తగ్గించడానికి చేసిన ఒత్తిడులు చెప్పుకుంట వచ్చిందు ఉమాకాంత్.

“గవర్నర్మెంట్ నొకరి రాకపోయినా సువ్య నాకన్నా మంచిగి ఎదిగినవు. సువ్యకూడా మీ సేట్ నర్పారెడ్డితో ఆకుమాములలో పాట్సనరీపివ్ చేస్తున్నావా?” అడిగిందు రాజన్.

“అదేమి లేదు. పెద్దోల్లు మనకు అవకాశం ఇస్తరా? ఉన్నంతలనే పొదుపు చేసుకోవాలె. రాజన్! పిల్లలు పెరగక ముందే ఇండ్ల ప్లాట్లు కొని పెట్టుకోవాలె. పిల్లలు పెరిగినంక ఖర్చులు పెరుగుత్తె. ఇంబి ప్లాటుంటే ఇల్లు ఎప్పుడైనా కట్టుకోవచ్చు. ఇల్లు కట్టుకుందామన్స్ట్టపు జాగ దొరకదు. రేట్లు పెరుగుత్తె”. అట్ల అనేక విషయాలు చెప్పు కొచ్చిండు ఊమాకాంత్. పొదుపు ఎట్లు చేసుకోవాల్నో సూచనలు చే సిందు. చిట్టఫండ్ చిట్టీలు వేస్తే ఎప్పుడూ ఎత్తుకోవాల్నో ఉపాయాలు చెప్పిందు.

xxx

రాజన్ చిన్నపృష్ఠుడు ఆ ఊరోల్లు అంగడిబజార్ పక్కను కుంట కట్టి మీదినుంచి మోతె చెరువుకు స్నానానికి పోయేటోల్లు. మోతె చెరువులో స్నానం చేసి బట్టలు ఉతుక్కొని వచ్చేది. ఆ కట్టమీంచి ఇంబికి చేరేసరికి కాళ్లు కడుక్కోవడానికి బకెట్ నీళ్లు సరిపోయేవి కావు. అయినా అదొక ఆనందం. అందరితో కలిసి నడవడం, అందరు కలిసి ఊతకొడుతూ చెరువులో స్నానం చేయడంలో ఉండే మజా అనుభవిస్తేనే తెలుస్తుంది.

ఆ కుంటకు వీతిరికుంట అని పేరు. అటువంలీది ఇప్పుడు ఇండ్ల ప్లాటుయిపోయినై. ఆ ప్లాట్లు అమ్ముతున్నరు. కొంటున్నరు. కుంటక్క రోడ్డయిపోయింది. కుంటక్క పక్క మార్కుండేయలు గుడి కట్టిను. ఇప్పుడు అక్కడ వెనుకటు మోతఱలు బకెట్లతో వీతిశుఖులు.

|దక్కన్ లాషండ్|

నృ ఎత్తుకొచ్చి ఆ కుంటపక్కన కుమ్మరించేటోల్లని చెప్పే ఎవరు నమ్మరు. ఊరిబయట ఉండని అంతకన్నా దూరంగా వేయడానికి జాగలేదు. ఆ తరువాత అన్ని పొలాలు, పెరండ్లు, రాంగోపాలరావు పొలం కుంటక్కట్టకు పైన ఉంటుంది. ఆ పొలానికి పేద్ద బాయి ఉండేది. ఆ బాయికి దీజిల్టో నడిచే పంపు ఉండేది. దాన్ని డంకిన్ అని పిలిచేవాల్సి. ఊరు పెరుగుతూ వచ్చింది. పొలం పోయి ఇళ్ళ స్థలాలకు ప్లాట్టు చేయడం మొదలు పెట్టిన్ని. 700 రూపాయిలకు గుంట భూమి. ఆ తరువాత ఎనిమిది వందల రూపాయిలకు గుంట అయింది.

ఊరికింత బూడిది పోసి బతికే రాజన్న ఈ భూములు, జాగలు మనకెందుకు అని కొనలేదు. చూస్తుండగానే స్నేహితులు అందరూ కొనుక్కుంటున్నరు. కొందరు చిన్నపుటి స్నేహితులు ప్లాట్ల వ్యాపారం చేస్తున్నరు. చలికాలం చలిపెట్టినట్లు ఎండకాలం ఎండకొట్టినట్లు వాతావరణం రాజన్న మీద కూడా ప్రభావం చూపింది. స్నేహితులందరూ ఎక్కడికకడ స్థలాలు కొనేసుకుంటున్నరు. ఇప్పుడ్నీ తెలిసి ఇంటో నువ్వు కూడా కొనాలని విమల పోరు. దాంతో మల్లా జాగలు వెతకడం మొదలు పెట్టిందు రాజన్న.

అప్పటికి ఎక్కడెక్కడి నుంచో పెట్టుటూ శ్లక్ష్మి వచ్చి జిగిత్వాలలో జాగలు కొని ఇంట్లు కట్టుకుంటున్నరు. ఊరు పెరిగిపోతున్నది. పట్లుల్లో ఉండలేక కొందరు, దొరలు, మోతుబరులు, నస్కలైట్లు భూయానికి మరికొందరు జిగిత్వాలకు వచ్చి ఇంట్లు కట్టుకొని రకరకాల వ్యాపారాలు చేస్తున్నరు. తల్లి లక్ష్మున్నకు మనసున పడతలేదు. ఎక్కడెక్కడోల్లో వచ్చి మన ఊర్ల పెరిగిపోతున్నరు. మనం గింతే ఉంటిమి అని బాధ పడుతున్నది.

కొందరు హోటల్కు పెట్టుకున్నరు. కొందరు ఆటోమ్బైల్ పోపులు పెట్టుకున్నరు. కొందరు పొపులు పెట్టుకున్నరు. పట్లుల్లో ఏంలేదని జిగిత్వాలలో అన్ని దొరుకుతయని, పిల్లలు చదువులు భాగుంటయని ఇంకా రకరకాల కారణాలతో జిగిత్వాలకు రావడం పెరుగుతానే ఉన్నది. పెరండ్లు, పొలాలు పోయి ఇళ్ళ స్థలాలు అయినై. ఇంట్లు కడుతున్నరు. రాజన్నకు పొత ఇల్లు ఉండనే ఉంది. తాపాసిలో చౌరస్త్రా, అంగడి బజార్ సెంటర్లో పొత ఇల్లు రాజన్న పుట్టుకముందు కట్టింది ఉండనే ఉంది. అది సదురుకుంటే సరిపోతది అని మొదల్లో అనుకున్నదు రాజన్న. కానీ అమ్మతో పాటు విమల, దోస్తులు, అందరు అడుగబట్టిరి. ఒత్తిడి చేయబట్టిరి. జాగలు కొనడు, ఇంట్లు కట్టుడు గురించి తనను ఒత్తిడి చేసుడుకు రాజన్నకు మనసున పట్టలేదు.

***

రాజన్న చిన్నపుటి సోపతి రాజనర్వయ్య సర్మార్పు నౌకరి వచ్చినంక రెండు గుంటల జాగ కొన్నదు. రాజన్నను కూడా తీసు కోమన్నదు. ఆ ప్లాట్లను చూస్తే రాజన్నకు చిన్నపుటి విషయాలు యాదికి వచ్చినే. పీతిరికుంట, రాగిది మట్టి మోకాళ్ళదాక దిగబడడం... గాభూములను ప్లాట్లు చేసి అమ్ముడు, కొనడు విచిత్రం అనిపించింది. రాజ నర్వయ్య కొన్న ప్లాటు చూస్తే తాను ఆ జాగలో కూలికి పోయింది యాదికచ్చింది. రాజన్న చిన్నపుడు పైస్సుక్కల్లో చదువుతున్నపుడు దసరా సెలవుల్లో కూలికి పోయేది. అట్ల దసరా సెలవుల్లో

చాలా ఇండ్ల స్థలాలు ఎత్తిపోయినై. ఎవరో ఒకరు వచ్చుడు కొనుకొన్నదు... పది ప్లాట్లల్లో ఒకటి, రెండు ఇళ్ళ కట్టుకోవడం జరుగుతూనే ఉన్నది. పల్లెటూరోల్లకు తాలూకాలో ఇల్లవసరం. అందుకని కట్టుకుంటున్నరు. మనది జిగిత్వాల, మనకు మల్ల జాగిందుకు? మల్ల ఇశ్లెందుకు? ఉన్న ఇల్లు చాలు అనుకున్నదు రాజన్న. ఇట్ల కొంత కాలం కొనుడెందుకని ఊరుకున్నదు.

మక్క కంకులు విరిసిన పెరడు అది. సంక్రాంతి సెలవుల్లో కూలికి పోయి కూలికి అనపకాయ దూసుడు. ఎండకాలం సెలవుల్లో కొయ్యి కాల్సి పీకిన పెరడు... గీ పెరడుకు గంత ధరనా! ఇప్పుడ్నీ జాగల్ల ఇండ్లు అయ్యే సరికి ఎవరుంటరో! ఎవరు పోతరో! అసుకున్నదు రాజన్న. ఏదీ కొనలేదు.

అట్ల చాలా ఇండ్ల స్థలాలు ఎత్తిపోయినై. ఎవరో ఒకరు వచ్చుడు కొనుకొన్నదు... పది ప్లాట్లల్లో ఒకటి, రెండు ఇళ్ళ కట్టుకోవడం జరుగుతూనే ఉన్నది. పల్లెటూరోల్లకు తాలూకాలో ఇల్లవసరం. అందుకని కట్టుకుంటున్నరు. మనది జిగిత్వాల, మనకు మల్ల జాగిందుకు? మల్ల ఇశ్లెందుకు? ఉన్న ఇల్లు చాలు అనుకున్నదు రాజన్న. ఇట్ల కొంత కాలం కొనుడెందుకని ఊరుకున్నదు.

పెద్ద కోడలు విమల అన్న ఈశ్వర్ కూడ ప్లాటు కొన్నదు. దాంతో విమలకు జాగల్మీద ద్వ్యాప పడింది. ఎట్ల చేసినా కొంటిడెని అట్లుంచి సరుకొన్చింది రాజన్న తల్లి లక్ష్ము. ఇది నా ఇల్ల. ఇంట్లకెల్లి ఎల్లిపోవిని. అని కోపానికి వచ్చుడు మొదలుపెట్టింది.

“ఇంటిపక్కన ఉన్న చిల్వాకోడూరు రామేశ్వరరావు జాగను కొనురా! ఇంటిపాంట ఇల్ల మంచిగుంటది” అంది తల్లి లక్ష్మున్ని.

“ఈ ఇల్ల మూలకైంది. మనింటికాడికే తొవ్వ ఆగిపోయింది. పక్కపొంట కొంటే మల్ల తొవ్వెట్లు? మా అన్న కొన్న ప్లాటు వెనక మంచి తోవల తీసిను. ఆక్కడ జాడ తీయ” అంది విమల.

“ఇంటిపక్కకు జాగ ఉండంగ ఎక్కడెక్కడో వెతుకడేందిరా. మన జాగలకెల్లి మనం నడుస్తం” అంది తల్లి లక్ష్మున్న ఆ జాగ కొనాలని లక్ష్మున్నకు ఎన్నెండ్ కోరికో...! ఆ కోరిక ఇప్పుడు కొడుకు తీర్చుస్తడని ఆవ.

అంటిపక్కన ఆరు ఎకరాలకు పైగా భాళీ జాగ ఉంది. అన్ని కంపచెట్లు... చెట్లచాటుకు ఎక్కడెక్కడోల్లో చెంబులు పట్టుకొని దాడ్డికి పోవటానికి వాడుకుంటరు. అమ్మ మాట తీయలేక రాజన్న ఆ జాగ ఓనిషు జాడ తీసినదు. ఆయన దొరకడు. ఉరకడు. అమ్మకోవాలనే ఆకలి ఆయనకు లేదు. అప్పటికి కృష్ణసాగర్కో గుంటకు రెండువేల రూపాయలు అయింది.

అయన గుంటకు రెండు వేలున్నపుడు అయిదు వందలు ఎక్కువ చెప్పిందు. ఇంటి పక్క జాగ ఎట్లయిన కొంటరని, కావాలిని రేటు ఎక్కువ చెప్పుడంని తెలుస్తునే వుంది. సరే అని రాజన్న మనస్సులో సమాధానపడేసరికి బైమ్ తీసుకునేది. పైనలు జమ చేసుకొని రెండు నెలలకు అడ్వాన్సు ఇచ్చామని పోతే ఇంకో అయిదు వందలు ఎక్కువ చెప్పిందు. ఇట్ల మార్కెట్లో మూడు వేలుంటే నాలుగు వేల

దాకా చెప్పుకుంటా వచ్చిందు. సరే అని ఒప్పుకొని అడ్డాన్ని యివ్వ బోతే అయిదు వేలంటడని ఊరుకున్నదు రాజన్న.

పెళ్ళికి పిల్లను, పిలగాన్ని వెతికినట్టే యిల్లు ఎక్కడ కట్టుకోవాలో జాగ వెతుక్కేవాలె. రాజన్న పెద్ద బావమరిది ఈశ్వర్ణజిత్యాల అంగిం బజారు పక్కనే సగం గోడలు లేసింతర్చూత ఆగిపోయిన యిల్లు కొన్నదు. వాల్ల మేనమామలు బేరం చేసి తక్కుపు ధరకు ఇప్పించిందు. ఆ పక్కన కొంత భాళీ స్థలం వుంది. దాన్ని తనకిమ్మని రాజన్న అడిగిందు.

“ఈ ఇల్లు నువ్వే వుంచుకో. నువ్వే కట్టుకో. నేను భాళీ జాగ కూడా అంతే ధర కట్టిస్తే” అన్నాడు రాజన్న.

“నేను ఇయ్యు” అన్నాడు ఈశ్వర్ణ

“నీ చెల్లలే గదా సుఖపడేది” అన్నాడు రాజన్న.

ఐనా వినలేదు ఈశ్వర్ణ. రాజన్న మనస్సు చిన్నబోయింది. అన్న ఇట్ల చేస్తుడని విమల ఊహించలేకపోయింది. చాలా బాధపడ్డది. ఆయనకు పైనల పిచ్చి. కాస్త గర్వం కూడా. రాజన్న చేసే గవర్చుమెంటు ఉద్యోగమేదో చిన్నదైనట్టు మనసులో అనుకుంటదు. ఆయన చేసే రేడియోలు, ఫ్యాస్ వ్యాపారం పెద్దదైనట్టు లోపల ఏదో మెసులుతది.

“తాహసిల్ చౌరస్తా దగ్గర మనిల్లు ఉండంగ గంత దూరం ఎందుకురా?... వాళ్ళనేందీరా అడిగేది” అన్నది తల్లి లక్ష్మిమ్మ.

రాజన్న బామ్మది రిండేండ్ల కింద ఇట్లనే చేసిందు. బామ్మది సూటిర్ కోసం అడ్డాన్ని బకింగ్కు 500 రూ.లు కడితే. లాటర్లో నెంబర్ అలాట్మెంట్ అయింది. అప్పుడు సూటిర్కు మన్సు గిరాకి. భూకులో కొనుక్కుందురు. కొండామంటే దారుకవిపో. అట్ల... జామ్మది తోటి...

“ఫ్రియు సూటిర్ను నేనే తీసుకుంట. నీకు లాటరి తగిలినందుకు నువ్వు కట్టిన 500 డిపోటిట్ కాచుండా ఇంకో వెయ్యే రూపాయలు ఎక్కువ యిస్తు” అన్నాడు రాజన్న.

ఈశ్వర్ణకు సొంత బావ రాజన్న. సొంత చెల్లలు విమల ఎంత అడిగినా ఇయ్యాలె. అయిదు వేల రూపాయలు భూకు ధరకు ఎవరికో యిచ్చేసిందు. అప్పుడు అట్ల చేసిందు. ఇప్పుడు ఇట్ల చేసిందు అని బాధపడ్డదు రాజన్న. పైనలు తప్ప ఆయనకు మనసులు అకర్దైదు. బంధుత్వాలు అక్కడైదు అని రాజన్న మనసులో అనుకున్నదు. ఆయనకు దూరంగా ఉండాలే అనుకున్నదు. అట్ల కృష్ణగర్లో కొనస్తు అనుకున్నదు. పైగా కృష్ణగర్లో అంత రేగడి. పునాది ఎక్కువ తీయాలె. ఖర్చు ఎక్కువ వస్తది అనుకున్నదు. జిగిత్వాల్లోని కృష్ణన గర్లో స్థలం రెండు వేలకు గుంట రేటు. అదంతా రేగడి. కట్టిన యిఱ్చున్ని గోడలు పగిలి బీటలువారిసై. పైగా రాజన్న బావమరిది యిల్లా అనేసరికి బాధ, కోపం కల్పి అసలా కృష్ణగర్లో తీసుకోవద్ద అనుకున్నదు రాజన్న.

అట్ల బావమరిది ఈశ్వర్ణ, అట్ల రామేశ్వరరావు... తనను జాగ కొనుకుండా చేసిపు అనుకున్నదు రాజన్న. అట్ల ఎవర్చి ఏమ నడానికి లేదు. బాధ కలిగి కోపం వచ్చింది రాజన్నకు. దాంతో సొంత ఇంటికి, బావమరిది ఇంటికి రెండు కిలోమీటర్ల దూరంగ ధర్మపురి,

ఇంటికి వచ్చినంక రాజన్న ఆలోచన మారింది. ప్రైదరాబాద్ లో ఒకే ప్లాట్టును, ఒకే జాగను యిద్దరు ముగ్గురికి అమ్ముతరట. కొన్నంక కూడా ఎవడో వచ్చి గుంజాకుంటడట. అదే భామిని ఇంకొకడు నాడే అని వేరేవానికి అమ్ముతరట. అని పుకార్లు వినపడ్డయి. అందరు అట్ల మాట్లాడేసరికి రాజన్నకు భయమైంది. అట్ల ప్రైదరాబాద్ లో కొని రిస్యూలో పడొఱ్చని జిగిత్వాలలోనే కొనాలని నిశ్చయించుకున్నదు రాజన్న. అలా రెండు గుంటల స్థలం జిగిత్వాల మిషన్ కాంపాండ్ లో కొన్నదు.

మంచిర్యాల తొవ్వుకు జిగిత్వాల మిషన్ కాంపాండ్ సమీ పంలో రైతుల పెరడులో తొవ్వులు దీసి ప్లాట్టు పెడితే తీసుకొన్నదు. అదివరకే అక్కడ రాజన్న చిన్నాటి స్నేహితులు, బంధువులు ప్లాట్టు తీసుకుని యిల్లు కట్టుకుని ఉంటున్నరు. అక్కనే చిన్నప్పటి సోపిత వరుసకు అన్న బన సహదేవ్ కోళ్ళ ఖారం పెట్టుకున్నదు. అది ఎవరటి భామి. కృష్ణ నగర్తిరు రేగడి బురద గానీ, యిల్లు పగు లుదు గానీ ఉండది. మిషన్ దావభానా చుట్టూతా చక్కని వేప చెట్లు... ప్రశాంత వాతావరణం అని తీసుకున్నదు రాజన్న. ధర కూడా కృష్ణ నగర్లో ఉన్నట్టే ఎక్కువ లేదు, తక్కువ లేదు. మూడు వేలకు గుంట వొపున రెండు గుంటలు తీసుకున్నదు రాజన్న.

ఇల్లు స్థలం తీసుకోవడానికి ముందు వేసవి సెలవుల్లో ఓ సారి జాబిలీలీపాల్స్ లో డెడ్ వేసుకొని ఉంటున్న తమ్ముని యింటికి పో యిందు రాజన్న. “అన్నా - ఇక్కడ ప్రైదరాబాద్ లో కూడా అదే ధర గదా యిక్కడ తీసుకో” అన్నదు. సరే అని మాదాపూర్, కొండాపూర్, గుట్టలన్నీ ఎవరటో ఒక సైకిల్మీద యిద్దరు తిరిగిన్నా. ఎండలకు కమిలిపోయాడు. చివరకు బేరం కుదిరింది. ఎకరానికి అంఱుదువేల రూపాయిలకు అయిదెకరాల చీట్లు మాట్లాఫిన్నా. అడ్డాన్ని తర్వాత యిస్తుమని ఇంటికి వచ్చిందు రాజన్న.

ఇంటికి వచ్చినంక రాజన్న ఆలోచన మారింది. ప్రైదరాబాద్ లో ఒకే ప్లాట్టును, ఒకే జాగను యిద్దరు ముగ్గురికి అమ్ముతరట. కొన్నంక కూడా ఎవడో వచ్చి గుంజాకుంటడట. అదే భామిని ఇంకొకడు నాడే అని వేరేవానికి అమ్ముతరట. అని పుకార్లు వినపడ్డయి. అందరు అట్ల మాట్లాడేసరికి రాజన్నకు భయమైంది. అట్ల ప్రైదరాబాద్ లో కొని రిస్యూలో పడొఱ్చని జిగిత్వాలలోనే కొనాలని నిశ్చయించుకున్నదు రాజన్న. అలా రెండు గుంటల స్థలం జిగిత్వాల మిషన్ కాంపాండ్ లో కొన్నదు.

xxx

అట్ల రాజన్న జాగ కొన్నంక అక్కడ ఒక్కత్కల్లు ఇండ్లు కట్టుడు మెదలైంది. నువ్వు యిల్లెపుడు కట్టున్న అని తల్లి లక్ష్మీ కాకుండా కనపడ్డవాల్లలూ అడుగుడే. సరారు నౌకరి వచ్చింది. ఇంకా గా పాత గూసెంకుచెంట్లు ఉండుడేనా? దాబా ఇల్లు కట్టు అని వాళ్ళు వీళు ఔ అడుగుడు మొదలుపెట్టిన్నా. రాజు సార్ దగ్గరికి పోయి స్థలం చూ పించిందు రాజన్న. అయిన మర్కుళీ పారశాలలో రాజన్న మూడు, నాలుగు, అయిదో తరగతులు చదివినపుడు హెడ్మాస్టర్గా ఉ

ందేవాడు. మంచి ఆర్థిస్తు. ఆయన వద్ద ఎందరో ద్రాయంగ్ నేర్చుకొని పరీక్షలిచ్చి ద్రాయంగ్ తీచర్లు అయిస్తు. సైన్సోర్లు పెయింటర్లు అయిస్తు. రాజన్నకు ఆసరికి హజురాబాద్ నుంచి వేములవాడకు ట్రాన్స్ఫర్ అయింది. రాజు సార్ వేసి యిచ్చిన ప్లాను ప్రకారం మున్సిపాలిటీలో ఆఘయి చేసిందు రాజన్న. వేముల వాడలో ఉద్యోగం చేస్తూ వారానికోసారి జగిత్యాలకు వస్తా ఈ వనులనీ చూసుకుంటున్నదు రాజన్న.

రాజన్న జాగ కొండామనుకున్నపుడు ఇద్దరు పిల్లలు. తన దోస్తులు ఇద్దరు పిల్లలకే వెసక్కమీ అపరేషన్ చేయించుకున్నారు. రాజన్నకు ఇద్దరు కొడుకలే. ఒక బిడ్డ పుడితే మంచిగుండు అని అనుకున్నదు. తల్లి లక్ష్మి కూడా మనింటి ఆడమిల్లే లేరు. ఒక బిడ్డను కను అని అపరేషన్ వద్దురా అనేది. దోస్తులేమో నేను ఇద్దరు కొడుకులకే ఆపరేషన్ చేసుకున్న కదరా అని చేసుకోరా అని ఒత్తిడి. దానికి తోడు రాజన్నకు అపరేషన్ అంటే భయం. అట్ట అమ్మ మాట మీద బిడ్డకోసం కొడుకు, కోడలు ఎదురు చూసిప్పు.

కృష్ణసంగర్లో రేగడి సమస్య అని అనుకుంటే ఇక్కడ మిషన్ కాంపాండ్లో పునాది తవ్వుడే క్రోమ్మెంది. నీల్లువోసి నానబెట్టి పునాది తవ్వాలె. ఎమ్రట్టిలో బావి పడటం క్రోమ్మెంది. ఎన్ని బావులు తవ్వినా ఆ ఏరియాలో నీళ్ళు పడలేదట. అందుకని రాజన్న బావి తవ్వడం పని పెట్టుకోలేదు. నీళ్ళు లేవు. మైసలు కూడా లేవు. బ్యాంకులోను తీయాలంటే భయం. లోను తెస్తే వడ్డి కిందికి యిల్లు అమ్మకొన్నా వా ఇళ్ళ ఒకరిద్దరున్నారు. అందుకని లోన్కు పోకుండా ఉన్నంతలో యిల్లు కట్టాలని ప్రారంభించిందు రాజన్న.

జాగ కొని ఇల్లకు ప్లాను వేయించేనాటికి ఇద్దరు వోయి ముగ్గురయిను. మల్లూ కొడుకే పుట్టిందు. ముగ్గురికి రెండు రూములు చొప్పున మూడు పోర్సులు అని ప్లాను వేయించిందు. కాని యిల్లు అందంగా కన్సిపలేదు. దాంతో ఒక రూం తగ్గించి వాకిలి చేసిందు. ఇల్లు అందం పెరిగింది. ఇల్లు పనైతే మొదలైంది. రాజన్న మామ నారాయణ అనుభవమన్న సుతారి. నూనే గానుగలు కట్టడం బంధై పోయిన్నంది సుతారి పని చేస్తున్నదు. మైసి మడగు నుండి జగిత్యాలకు వచ్చి ఇల్లు పనంతా మామనే చూసుకున్నదు.

అట్ట ఇటుకలు, మట్టితో యిల్లు పని నడిచింది. మట్టికి నీళ్ళతో ఎక్కువ పని ఉండడి. సిమెంటుతో గోడలు కడితే ఇర్వై లోజులు

ఇల్లయినంక బావి తవ్వే పని మొదలుపెట్టిందు రాజన్న. రాయి వస్తే పగలగొట్టడానికి వీలుగా నాలుగు అడుగుల పొడవు వెడల్పులతో బావి తవ్వించిందు రాజన్న. అయిదు గజాల తర్వాత బండలాంటి గ టై బెడం వచ్చింది. దాన్ని కష్టపడి తవ్విపు. పది గజాలు లోతు త వేసినికి నీల్లుపడ్డయి. మరో రెండు గజాలు తవ్వించిందు. మస్తు నీల్లు. ఇక తవ్వురాలేదు. నీల్లు పడడంతో ఆ బావినీళ్ళకు వాడవాళ్ళంతా వచ్చేవారు. పలకరించేవాళ్ళు. చేంతాళ్ళు, గిరకలు తొందరగా పాడ య్యేవి. బావి గుంజలు విరిగేవి. బావిలోకి మట్టి జారేది.

నీళ్ళు క్యారింగ్ చల్లలె. నీళ్ళిక్కడియి? కోళ్ళఫారం సహదేవ్కున్న మున్సిపల్ నల్లా గడ్డమీద ఉండడం వల్ల నీళ్ళు సరిగ్గా ఎక్కువు. ఆ నీళ్ళతోనే యింటి పని నడిచింది. మొత్తానికి స్లాబ్ పడింది.

గోడలకు సిమెంటు ప్లాస్టింగ్ చేయడం ఇప్పట్లో కాదనుకున్నదు రాజన్న. ఇల్లు ఎరమట్టితో, పేదతో అలుక్కుంటే చెదలు వస్తున్నది. అందుకని కనీసం పొబాదు రాయిపరిచి గోడలకు గజం ఎత్తు వరకు దొడ్డు పూత చేయించాలనుకున్నదు.

ఇల్లయినంక బావి తవ్వే పని మొదలుపెట్టిందు రాజన్న. రాయి వస్తే పగలగొట్టడానికి వీలుగా నాలుగు అడుగుల పొడవు వెడల్పులతో బావి తవ్వించిందు రాజన్న. అయిదు గజాల తర్వాత బండలాంటి గ టై బెడం వచ్చింది. దాన్ని కష్టపడి తవ్విపు. పది గజాలు లోతు త వేసినికి నీల్లుపడ్డయి. మరో రెండు గజాలు తవ్వించిందు. మస్తు నీల్లు. ఇక తవ్వురాలేదు. నీల్లు పడడంతో ఆ బావినీళ్ళకు వాడవాళ్ళంతా వచ్చేవారు. పలకరించేవాళ్ళు. చేంతాళ్ళు, గిరకలు తొందరగా పాడ య్యేవి. బావి గుంజలు విరిగేవి. బావిలోకి మట్టి జారేది.

బావిచుట్టూ ప్రహరిగోడ లేదు. ఇంటి చుట్టూ ప్రహరిగోడ లేదు. ఓండ బావి. బావిలో నీళ్తుతే పడ్డయి గానీ ఖర్చు చాలా అయింది. కృష్ణసంగర్లో రేగడి భూమిలో ఇల్లు పనాది ఖర్చుకు భయపడి మిషన్ కాంపాండ్కు వస్తే ఒక్క బావికి ఇల్లు పునాదికన్నా ఎక్కువ ఖర్చు అయింది అనుకున్నదు రాజన్న.

జాగ కొనేదాకా పట్టు పట్టిన రాజన్న తల్లి లక్ష్మి కూడా చాలా దూరం అయ్యేసంగి అలిగింది.

కొత్తింటికి చేరి పొబాద్ (నాపరాయి) రాళ్ళు పరిపిస్తున్నదు

మీ అభిప్రాయాలకు, రచనలకు ఆఫ్స్‌నం

పత్రికలో వెలువడుతున్న రచనలపై మీ అభిప్రాయాలను ఆఫ్స్‌నిస్తున్నాం. పత్రిక అభివృద్ధికి తీసుకోవలసిన చర్యలపై మీ సలహాలు, సూచనలు కోరుతున్నాం. మీ అభిప్రాయాలు, సలహాలు, సూచనలు, రచనలు పంచించాల్సిన చిరునామా

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644; Mobile: 9030626288; deccanlandindia@gmail.comకు కూడా మీ రచనలను, లేఖలను ఇ-మెయిల్ చేయవచ్చు.

రాజను. రోజు కొంత పని సాగుతున్నది. కొత్తింటి నుంచి అంగడి బజార్లోని కొడుకు పాణి స్వాలుకు దూరం పెరిగింది. స్నేహితుల కోసం అదే బడికి పోతానని వాడి మారాం. చిన్న సైకిల్ కొనిమ్మని లొల్లి... ఎండు... విమల మేనమామ చిన రాజ నర్సర్యు సైకిల్ పాట ఉండేది. ఎప్పుడు అడిగినా వచ్చినప్పుడు ఇస్త అనేటోడు. మేన కోడలు కాబళ్లి పైసలు ఇయ్యారు అనుకున్నదేమో ఏమో ఆ చిన్న పై కిలు ఎప్పుడు రాలేదు. ఇయ్యలేదు. రెండవ కొడుకు శ్రీకాంత్సు పోచమ్మ వాడలో ఉన్న చిన్న బడికి పంపిందు రాజను.

గోడలు పూర్తయి డాబా పదేసరికి బీడ్కోసం ఇంకా చూసేసరికి మమగ్గరు పోయి నలుగురైను. మల్లు కొడుకే పుట్టిందు. నీకేంది నలు గురు కొడుకులే అదృష్టవంతునివి అన్నరు. కానీ కడుతున్న ఇల్లు ఇశ్వరికి సరిపోయేటట్టుంది. వంట గదితో సహా కలిపి ఐదు గదులతో కట్టించిందు రాజను. పెద్దకొడుకు పాణి ఏడో తరగతి చదువుతున్నదు. ఇంటికి కూరగాయల మారెట్ దూరమైపోయింది. పెద్దకొడుకు పాణి సైకిల్సు కైంచి తెక్కి కూరగాయలు తెచ్చేటోడు. నడిపోడు శ్రీకాంత్ మూడో తరగతి చదువుతున్నదు.

xxx

అంగడి బజార్ నుండి రెండు కిలో మీటర్లు నడిచి మిహన్ కాంపాండ్లో ఇల్లు పని చూసుకోవడం సామాను కాపాడడం కష్ట ఘైంది. చెదలు ఎప్పులేకప్పుడు అన్నిటినీ తినేసేది. కొత్త ఇల్లు తయారవుతుంటే రాజను తల్లి లక్ష్మీమ్మ ఆనందం చూడాలె. నా కొడుకు ఇల్లు కడుతుండు అని ఎంతో మందికి చెప్పాకుంది. కానీ పాత ఇల్లు భాళీ చేసి కొత్తింటికి పోదామనుకేసరికి మీరు పోత్తి. నా యింటు ఉంట అని అన్నది లక్ష్మీమ్మ లక్ష్మీమ్మకు పాత ఇల్లుతోపాటు అక్కడి ఇరుగుపొరుగు స్నేహాలతో జీవితం ముదిపడిపోయింది. బీడీలు చేసేవాల్చు కూడా అక్కడే ఎక్కువ.

అట్ల ఇల్లు ప్రహరి గోడ లేదు. బావికి చుట్టూ గోడ లేదు. ఇంటి గోడలకు ఘూతలు లేవు. కిటీకీలకు, దర్శాజిలకు తలుపులు లేవు. విమల కొత్తిల్లు, కొత్త సంసారం మంచిగినిపించింది. పిల్లలకు మిహన్ కాంపాండ్ ఏరియాలో మస్త శ్రోండు, వక్కన్న, వల్లని చెట్లు. ఆడుకున్నంత ఆట. పాడుకున్నంత పాట. రాజనుగూడా మంచిగిని పించింది. ఊరుకు దూరమైనా ప్రశాంతతకు లోటు లేదు అనుకున్నదు.

రాజను అట్లపోసంగా ఇండ్లులకు పోయిందు. వందలమందిని పిలిచిందు. ఇంత చిన్నవయస్సులో ముపై యేండ్లకే ఇల్లు కట్టినందుకు మెచ్చుకున్నరు. భోజనాలు కూడా మంచిగున్నయని మెచ్చుకున్నరు. తల్లి లక్ష్మీమ్మ, కోడలు విమల, పిల్లల సంతోషం ఇంతా అంతా కాదు.

xxx

గృహప్రవేశానికి రాలేకపోయన ఉమాకాంత్ రెండురోజుల తర్వాత వచ్చిందు. రాజను ఇల్లు చూసిందు. ముందుగాల మెచ్చుకు న్నదు. వాస్తుప్రకారం ఉండా లేదా అని అన్ని చూసిందు. మంచి వాస్తు కుదిరింది అని సంతోషపడ్డదు. భోజనాలయినంక అది యిది మాట్లాడుకున్నరు. అప్పుడు తన మనసులోని మాట చెప్పిందు ఉమాకాంత్.

50

“ఇల్లు కట్టి తప్పుచేసినపు. ఇల్లుకట్టేది లేకుండ” అన్నదు ఉమాకాంత్.

రాజను ఆశ్చర్యపోయిందు. ఆ మాటలకు బాధపడ్డదు.

“సువ్వే జాగ కొనుమంటివి కదా!” అని ప్రశ్నించిందు రాజను.

“జాగ కొనుమన్న. కానీ ఇల్లు కట్టుమనలేదు కదా” ఉమాకాంత్ నప్పుకుంట అన్నదు.

రాజనుకు ఆశ్చర్యం వేసింది. “జాగ కొనడం దేనికి? ఇల్లు కట్టానికి కాదా?” అని అడిగిందు రాజను.

“పైసలు దాయడం నీతో కాదని పొదుపుకోసం నిన్న జాగ కొనుమన్న. జాగ కొని పదేస్తే అట్ల ఉంటది అని అనుకొని చెప్పిన” అన్నదు ఉమాకాంత్. మల్లు చెప్పాడు మొదలువెట్టిందు.

“ఈ ఇల్లు కట్టే బదులు ఆ పైసలతోచి ఇంకో నాలుగు ప్లాట్టు కొంటే ధర పెరిగేది. ఇల్లుకు ఖర్చు పెట్టుడే తప్ప చేతికి వచ్చేది ఏమీ లేదు. ఎన్ని పైసలు పెట్టినా ఇల్లే మింగుతది. ఓ సారి ఇది చేయాలనిపిస్తది. ఓ సారి అది చేయాలనిపిస్తది. ఇట్లు, ఎన్ని పైసలైనా ఇల్లుకు చాలయి. అట్లగాక జాగలు కొని పదేస్తే జాగల ధరలు ఐదు రెట్లు పెరుగుతై. లక్షాధికారివి అయితుంటేచి. ఇల్లు మొదలు పెట్టేట పుడు ఒక్క మాట ఉత్తరం రాయద్దా, కనీసం పోనైనా చేయద్దా! ఓ ఘూట మంచిర్యాలకు వస్తే ఏమైతుండ” అంటూ మెత్తగా కోపానికి వచ్చుడు మొదలు పెట్టిందు ఉమాకాంత్.

“ఇల్లు పనంత ఆయనంక గిఫ్టుడు సలహో ఇయ్యవడితివి” అన్నదు రాజను.

ఉమాకాంత్ నవ్విందు. “తలుపులు ఇంకా కాలేదు. కిటీకీలు భాళీగా అట్లేనే ఉన్నయి. కిటీకీలకు పాత బట్టలు కట్టి వాడుకుంటున్నపు... ఇంకా ఎంత పని ఉండసుకున్నపు. ఇప్పుడే ఏమైంది. స్లాబ్ పడంగనే ఇల్లు పని అయిదునుకుంటున్నపువా? అసలు పనంతా ఇప్పుడే ఉంది. ఎన్ని పైసలు కావాల్నో తెలుసో? బాయికి పునాది చేసి గోడ కట్టాలె. ఇల్లుకు ఘూతలు చేయాలె. పూబాద్ రాయ పరవాలె. చుట్టూ ప్రహరి గోడలు పెట్టాలె. స్లాబ్ పైన ప్యారాపెట్వార్, రెయిలింగ్ కట్టియ్యాలై. దర్శాప్లులకు, కిటీకీలకు తలుపులు పెట్టియ్యాలై. వఢ్లోల్లు ఎంత సత్తాయిస్తరో ఎరీకేనా? కరెంట్ ఫిట్ చేయించాలె. ఇంకా బాత్రీరూముల కట్టియ్యాలై. టాయిలెట్లు కట్టియ్యాలై. ఇప్పనీ అయ్యే సరికి ఇప్పుడయిదానికన్నా నాలుగింతలు ఖర్చు అయితడి. అంత కన్నా ఎక్కువ అయితడి. శ్లాబు పడితే చారాన మందం పని అయి సట్లు తప్ప మెత్తం ఖర్చుంతా ఆ తర్వాతనే ఉంటది”. అని అన్నదు ఉమా కాంత్.

రాజను ప్రాణం విలపిలలాడింది. లోతు తెలువని బావిలోకి ఈతరాక దిగినట్టుయింది అనుకున్నదు రాజను.

xxx

సామాన్లు సదురుకొని కొత్తింట్లకు మారిందు రాజను.

కానీ ఎంత బతిమిలాడినా ఆ కొత్తింటికి రాలేదు తల్లి లక్ష్మీమ్మ నా యింటు నేనుంట. నీదగ్గరికి వచ్చేదేందర. నెలనెలా నీకు జీతం వచ్చినట్టు నాకు నెలకు నూరు రూపాయలియ్య. నాది నేను పండుకుంట అన్నది. రాజను పెద్ద కొడుకు పాణి అక్కడికి బడికి పోవాలె.

పగలు నానమ్మ దగ్గర్నే తింటుండె. అందుకని సరే అన్నదు రాజన్న. అట్ల ఇల్ల కట్టుమని పోరాడిన తల్లి లక్ష్మీ కోరిక పూర్తిగా తీరలేదు. విమలకు కూడా ఇల్ల కట్టిన సంతోషం సగమే మిగిలింది. తన అన్న ఇంటికి నడిచి పోలేనంత దూరమైందని బాధపడ్డది. నేను నొకరి చేసుకుంట తిరిగేటోన్ని ఆ ఇంట్ల నేను ఎక్కడ ఉండుడైతండని అను కున్నదు రాజన్న. పిల్లలకు బడికి, దోస్తులకు దూరమైపోయింది. ఆ ట్ల ఎవరికి కూడా ఇల్ల కట్టిన సంతోషం మిగలేదు.

xxx

రాజన్న తల్లి కాలం చేసింది. ఏండ్లు గడిచినె. రాజన్న కొడుకులు పెంఫ్లీల్లయినై. పిల్లలై ఎక్కడెక్కోల్ని ఉంటున్నరు. ఇప్పడు ఇన్నోం డ్డయినంక ఆ జగిత్యాల ఇంట్లో ఎవరుంటలేరు. కొడుకులు, కోడండ్లు ఎవరికి వారు ఉంటున్నరు. ఎవరి నంసారం వాల్లదయిపోయింది.

“మాదాపూర్, కొండాపూర్లో నువ్వు అప్పడే జాగాలు కొంటే మేము ఇప్పడు ఇల్ల కట్టుకోక పోదుమా? ఇప్పడు జాగల ధరలు బాగా పెరిగిపాయే” పండుగకు ఇంటికి వచ్చిన కొడుకులు తండ్రి రాజన్నమీదికి ఏం సంపాయించలేదని కోపానికి వచ్చిను.

“అప్పబి భాధ అప్పడు. అందరిట్ల పేదోల్లం కాదు. కొత్తిలు కట్టినం అనిపించుకోవాలని నానమ్మ, అమ్మ ఆరాటం. అప్పడు హైదరాబాదుల పాట్లు, జాగలు మనకెందుకు? అనుకున్నం. కరీంనగర్ జిల్లాలో ఉడ్యోగం. హైదరాబాద్తోటి మాకేం పని అనుకున్నం. నేనో కళ్ళనే కాదురా! తెలంగాణోల్లు అట్ల అందరు హైదరాబాద్లో మాకెం దుకునుకున్నరు. అంద్రోల్లు హైదరాబాద్లో ఉడ్యోగాలు సంపాయిం చుకున్నరు. అక్కడికి బంధువిత్తులకు రప్పించుకున్నరు. ఎక్కడెక్కోల్లో వచ్చి ఇక్కడ భూములు, జాగలు కొనుకున్నరు. పది రూపాయలకు గజం కొనిపడేసిను. ప్రభుత్వమే ధరలు పెరిగేటట్లు చేసింది. రియల్ ఎస్టేట్ దండా గవర్న్మెంట్ చేసింది. ప్రైవేటీకరణ, ప్రపంచీకరణతోటి, సాష్ట్వ వేర్ రంగం పెరిగిందనుకుంట రెండు లక్ష్లకు ఎకరం ఉండేది రెండు కోట్లు చేసిను. ఎవరికి కొనస్తది. అందరి గతి గిట్లనే ఉన్నది”

“తెలంగాణోల్లు అట్ల అందరు హైదరాబాద్లో మాకెం దుకును కున్నరు. అంద్రోల్లు హైదరాబాద్లో ఉడ్యోగాలు సంపాయిం చుకున్నరు. అక్కడికి బంధువిత్తులకు రప్పించుకున్నరు. ఎక్కడెక్కోల్లో వచ్చి ఇక్కడ భూములు, జాగలు కొనుకున్నరు. పది రూపాయలకు గజం కొనిపడేసిను. ప్రభుత్వమే ధరలు పెరిగేటట్లు చేసింది. రియల్ ఎస్టేట్ దండా గవర్న్మెంట్ చేసింది. ప్రైవేటీకరణ, ప్రపంచీకరణతోటి, సాష్ట్వ వేర్ రంగం పెరిగిందనుకుంట రెండు లక్ష్లకు ఎకరం ఉండేది రెండు కోట్లు చేసిను. ఎవరికి కొనస్తది. అందరి గతి గిట్లనే ఉన్నది”

తండ్రి రాజన్నకు ఏం చెప్పాల్నో తోచల.

“అశక్త పోయి చింతకింది భూమస్త గట్లనే కొన్నదురా! పెసులకు పెసులు పోయినై. జాగకు జాగా పోయింది. గూండాలెవలో ఆక్రమించి అమ్మేసిను. ఎవడో ఇల్ల కట్టుకున్నదు. ఐనా నా చిన్న జీతంతోటి నలుగుర్చి సాదుకుంట నానమ్మతో ఏడుగుర్చి సాదుకుంట వచ్చిన. నాతోటి గంతే అయింది. మీరు సంపాయించుకోండి. కట్టుకోండి. మీ వయసులో నేను ప్లాటు కొని ఇల్ల కట్టిన. మీరు కనీసం ప్లాటున్న కొనలేదు”.

“అప్పడు అన్ని అగ్గువ వుండె. ఇప్పడు అన్ని పిరమైనై. నువ్వు అప్పడే కొనేదుండె”.

జిప్పడు కొడుకులు ప్లాటు కోసం, అప్పార్ట్‌మెంట్లకోసం ఇగ తిరుగుతనే ఉన్నరు. ఎవరు ఏ బ్యాంకులో లోను ఇస్తారో అని జాడ తీస్తనే ఉన్నరు. ఇప్పబికి ప్లాట్లే కొనలేదు.

“ఇప్పడు తెలుస్తది నీ కొడుకులకు ఇల్ల కట్టే కష్టాలు. నేను ముప్పై యెండ్లకే అంత చిన్న జీతంతోటి జాగ కొన్న. ఇల్ల కట్టిన. ఇప్పడు నీ కొడుకులు కనీసం ప్లాటు కూడా కొనలేదు” అంటూ కొడుకులను అనలేక భార్య విమలతో అన్నదు రాజన్న.

“నీ కొడుకులు నీ కొడుకులు అంటవు. నీ కొడుకులు కాదా? అప్పబితీరుగ ఉన్నదా లోకం. అన్ని ధరలు పెరిగినై. అప్పడు గవర్న్మెంట్ స్యాల్లు చదువుకున్నరు. ఇప్పడు ప్రైవేట్ స్యాల్లులు మనుమలను చదివించుడు ఐతంది. ఫీజులే వేలకు వేలు ఆయతన్నై మాస్తలేవా? వాల్లనే చేయమింటవు” రుసరుసగా అంది విమల.

పండుగకు కొడుకులు, కోడల్లు ఇంటికి వచ్చిన సంతోషం మిగల్లేదు.

“దూరధృష్టితోటి అనాడే మాదాపూర్, కొండాపూర్లోనే కొనే దుండె. ఇప్పడు ముప్పై వేలకు గజం అయింది. గంత ధర పెట్టి ఇప్పుడు మేమెట్లు కొనాలే. అన్ని పెసులు ఎట్ల సంపాయించాలే”. అందరు తండ్రిమీదికి ఎగబడ్డరు.

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పారకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పారకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం.

పుస్తకాలు పంపించాల్సిన చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com www.deccanland.com

తెలంగాణ జానపద కళారూపాలు

సంస్కృతీ సంప్రదాయాలకు నిలయమైన మన తెలంగాణాలో జానపద కళారూపాలు వందకు పైగా ఉన్నాయి. ఇవి తెలంగాణ సంస్కృతికి అద్దం పడుతున్నాయి. ఒక కులం సంస్కృతీ సంప్రదాయాలను, ఆ కుల పుట్టు హర్షరోప్తరాలను ఈ కళారూపాలు వివరిస్తాయి. ఈ కళారూపాలు ప్రదర్శించే వారిని ఉపకులాలకు చెందిన వారిగా, హక్కుదార్గా పిలుస్తూ, వారి కళారూపాలను ఆశీత కళా రూపాలుగా పిలుస్తున్నారు. ఈ కళా రూపాల ప్రదర్శన విధానాన్ని బట్టి తొమ్మిది రకాలుగా వర్గికరించవచ్చు. అందులో బోమ్మలాటలు, అనుష్ఠాన కళారూపాలు, వాద్య కళారూపాలు, పటం కథలు, ఇంద్రజాల ప్రదర్శనలు, సృత్యాలు, కథాగాన కళారూపాలు వేషాలతో కూడిన కళారూపాలు, భజన సంప్రదాయ కళారూపాలు తదితరాలు ఉంటాయి.

బోమ్మలాటలు

బోమ్మల ద్వారా ప్రదర్శన ఇచ్చే కళారూపాలు. ఇవి వివిధ రకాల వస్తువులతో బోమ్మలు తయారు చేసి వాటితో ఆడించే బోమ్మలు, తోలుబోమ్మలు, చెక్కబోమ్మలు, మందిచ్చుల బోమ్మలు, పెద్దమ్మలోల్ల బోమ్మలు ప్రధానంగా కన్నిస్తాయి. ఇవే ప్రాచీన కళారూపాలుగా, ఛాయా చిత్రాలకు మాత్రకలుగా నిలిచాయి.

తోలబోమ్మలు

జంతు చర్యాలతో బోమ్మలను అందంగా తయారు చేసి వాటికి రంగులు అద్ది తెరమీద ఆడిస్తూ, తయారు చేసి వాటికి రంగులు అద్ది తెరమీద ఆడిస్తూ, రామాయణ, భారత, భూగత కథలతో పాటు ఇతర కథలు కూడ ప్రదర్శిస్తారు. వరంగల్ జిల్లా తొప్పురు ప్రాంతాల్లోను, నల్గొండ జిల్లా కేరాడ ప్రాంతాల్లో ఈ కళాకారులున్నారు. కనుమరుగై పోతున్న కళారూపాల్లో ఇది ఒకటి.

చెక్కబోమ్మలాట

తెలంగాణ రాష్ట్రంలో ప్రసిద్ధి పొందిన కళారూపం చెక్కబోమ్మలాట కళారూపం. వరంగల్ జిల్లా తొప్పురు మండలం అమ్రా పురం, వెంకటాపూర్ మండలం బూర్గుపేటలోను మాత్రమే ఈ ప్రదర్శన ఇచ్చే కళాకారులు ఉన్నారు. చెక్కతో తల, ఛాతి పరకు అందంగా తయారుచేసి మిగితా భాగాలను రంగు రంగుల గుడ్లలతో అలంకరిస్తారు. ఈ బోమ్మలు చేతులకు దారాలు కట్టి తెరవెనుక ఉండి ఆడిస్తారు. ఏరు ఎక్కువగా భారత, రామాయణాది కథలు ప్రదర్శిస్తారు.

మందిచ్చుల బోమ్మలు, ‘సకాశి’ వారు పొనికి కర్తతో, చింత గింజల అంబలితో వివిధ రకాలైన బోమ్మలు, పటం కథలకు సంబంధించిన బోమ్మలు, కులపురాణాల వృత్తాంతాలను తెల్లబింబించే బోమ్మలు, లాంచివి తయారు చేస్తారు. ఏరు తెలంగాణ (ప్రాంతంలోని చేర్యాలలో ఉండటం మనకు గర్వకారణం. ఈ వృత్తి ద్వారా జాతీయ, అంతర్జాతీయ స్థాయిలో గుర్తింపు పొందిన ఏకైక కుటుంబం ధనాలకోటులాగే శ్వారూపురావుది.

యూదవులకు ఆశ్రితులైన మందిచ్చుల వాళ్ళ బుడిగి జంగం కులస్తులు. వీరు యూదవులకు సంబంధించిన కాటమరాజు కథ, ఎల్లమ్మకథ, పెద్దిరాజు కథలను ప్రదర్శించేటప్పుడు రంగస్తలం పైన వాటి సంబంధించిన బోమ్మలను చూపుతూ కథ చెపుతారు. వీరు వరంగల్ జిల్లా వెంకటాపూర్, నారాయణపురంలో ఈ కళాకారులు ఉన్నారు.

పెద్దమ్మలోల్లు, పెద్దమ్మ దేవతను నెత్తిమీద పెట్టుకొని ఊరూరు తిరుగుతూ, చర్కోలాతో కొట్టుకుంటూ, శరీరాన్ని కోసుకుంటూ భయానకంగా కనబడుతారు. వీరు తెలంగాణ అంతట జాతరల్లో ఎక్కువగా ఉంటారు.

అనుష్ఠాన కళారూపాలు

అనుష్ఠాన కళారూపాలను పండుగల్లో, దేవతల ఉత్సవాల్లో మాత్రమే ప్రదర్శిస్తారు. వీటిలో బతుకమ్మ, బోనాలు, దుబ్బుల కొలుపలు, పంబా, ఎల్లమ్మివేషం, వీరముష్టి పంటి కళారూపాలు మనకు కనబడుతాయి. తెలంగాణ ప్రభుత్వం బతుకమ్మ బోనాలను రాష్ట్ర పండగలుగా గుర్తించి సముచిత స్థానాన్ని కల్పించింది. దుబ్బుల వాళ్ళ దుబ్బు వాద్యంతో పెద్దవరను కొలిచే పూజారులు.

పంటా కళారూపం

గ్రామం పతల ఉత్సవాల్లో, బొడ్డాయి ప్రతిష్ఠాపనలో వీరి ప్రదర్శన తప్పక ఉంటుంది. ఎల్లమ్మివేషంలో ఊరు చుట్టూ పొలి చల్లుతూ గ్రామం బాగుండాలని కోరుకుంటారు. ఈ అనుష్ఠాన కళా రూపాలు తెలంగాణ ప్రజలతో విద్దియరాని సంబంధం ఉన్నప్పటికి ఆధునిక కరణ పేరుతో ఈ కళారూపాలు కూడ రంగస్తల ప్రవేశం చేస్తున్నాయి.

వాద్య కళారూపాలు

వాద్య కళారూపాల్లో ప్రధానంగా చెప్పుకనెవి డప్పు, దీనిని ఈ భాశులకు వాడినప్పటికి ప్రత్యేకమైన దరువులను వాయిస్తూ రథ రకాలుగా సృత్యాలు చేస్తారు. ఇక తెలంగాణకే తలమానికమైన ఒగ్గుడొల్లు, ఒగ్గు కథలతో పాటు వివిధ రకాల దరువులతో సృత్యాలు చేస్తారు.

బడబుక్కలవాళ్ళ బడగ అనే వాద్యంతో భవిష్యత్తు చెపుతూ ఇంటిముందు శ్రావ్యంగా వాయిస్తారు. ప్రజలకు వీరమీద అపార నమ్మకం ఉంటుంది. విశ్వ బ్రాహ్మణులకు కులపురాణాన్ని చెప్పేవారు రుంజ కళాకారులు. ‘రుంజ’ అనే వాద్యంతో ముఖ్యి రెండు రకాల ద్వానులు చేస్తూ విశ్వకర్మ పురాణం, మూలస్తుంభం పంటి కథలు చెపుతారు. తెలంగాణవ్యాప్తంగా ఒక్క మహాబాబ్ నగర్ ప్రాంతాల్లో ఒకటి రెండు జ్వందాల వారు మాత్రమే ఉన్నారు.

పటం కళారూపాలు

తెలంగాణలోనే ప్రత్యేకంగా ప్రదర్శించే కళారూపాల పటం కథలు. ఇవి వస్త్యైదు వరకు కలవు. వీటిలో ఒక్కాక్క కులం కుల పురాణాలను ప్రదర్శిస్తారు. వాటిలో పద్మశాలీ కులం వారికి ‘కూనపులి కళాకారులు’, మార్కెండేయ పురాణం, మాదిగు కులం వారికి ‘డక్కలీ

వారు' జాంబ పురాణం, మాల కులంవారికి 'గుర్రపు వారు' భేతాళ పురాణం, చాకలి వారికి 'మా సయ్యలు' మడెలు పురాణం, గౌడ కులం వారికి 'వీనోటి వారు', గౌడ జెట్లీలు' గౌడ పురాణం, కుమ్మరి వారికి 'పెకర్రు' గుండ బ్రహ్మపురాణం, యాదవులకు 'తెరచీరల వారు' మల్లస్ను కథను, ముదిరాజు కులస్ఫులకు 'కాకి పడిగిలవారు' పాండవుల కథలను చెపుతారు.

గిరిజన తెగైన నాయక పోడువారికి 'తోటివారు' పద్మనాయక వృత్తాంతమనే కథను ప్రదర్శిస్తారు. మై కులాల వారికి ఆశ్రితులుగా ఉంటూ కులపురాణాన్ని సకాశి ద్వారా బొమ్మలు వేయించి ఆ బొమ్మల ఆధారంగా ప్రేజుకులకు కథను చెపుతారు. ఈ కళారూపాలు వరంగల్, కరీంనగర్ జిల్లాలోనే ఎక్కువగా ఉన్నాయి.

సృత్యాలు

సృత్య కళారూపాలు ఎక్కువగా గిరిజన తెగలకు సంబంధించినవే ఉన్నాయి. జపి వారి ఐక్యత భావంను లెల్లడిస్తాయి. వీటిలో బంజారాలు -సగాలి సృత్యం, గోండు గుస్సాడి సృత్యం, కోయ్-కొమ్ము సృత్యాలు, ధింసా, రేలా, దండారి లాంటి సృత్యాలు కనబడుతాయి. వీటిలో పాటు పండుగలకు సంబంధించిన సృత్యాలు ఆయా సందర్భాల్లో ప్రదర్శిస్తారు.

ఇంద్రజాల ప్రదర్శనలు

ఇంద్రజాల ప్రదర్శనలో 'సాధన శారులు' పద్మశాలీ కులస్ఫులకు ఆశ్రితులుగా ఉంటారు. వీరు వివిధ రకాల విన్యాసాలు ప్రదర్శిస్తారు. చొపు బెండులతో పల్లకి చేసి అందులో కూర్చోవటం, నెత్తిమీద పొయ్యి పెట్టడం, చెవిలో నుండి నీళ్ళుపోసి ముక్కులో నుండి తీయడం, నీటి లో పసుపు కారం లాంటివి కలిపి మళ్ళీ పొడి పసుపు, కారం తీయడం లాంటివి ఎన్నో అటు ఆనందాన్ని, భయాన్ని కల్గిస్తాయి. మరొక కళారూపం 'కాచిపాపల వాళ్ళు' నోట్లో నుండి పాములను, తేళ్ళను, ఉంగరాలను తీస్తూ ప్రేక్షకులను ఆనందపరుస్తారు. 'పాములవాళ్ళు', యక్కిణి వాళ్ళు కూడ రకరకాల ఇంద్రజాల ప్రదర్శనలు చేస్తారు.

కథాగాన కళారూపాలు

కథాగాన కళారూపాల్లో రామాయణ, భారత, భాగవత కథలను పురాణాలుగా చెప్పేవారిలో చిందుయక్కగానం, గౌండేశివీధి భాగోతం, దాసరి భాగోతం, వీధి భాగోతాలు వీధి నాటకాలు ఈ కోవలోకి వస్తాయి. ఆ కథలకు సంబంధించి పాతలు-వేషధారణలతో కథలను రక్షించి కథలను ఉన్నాయి. వీటిలో పోస్యగాడి పాత అందరిని ఆకర్షిస్తుంది.

వేషాలతో కూడిన కళారూపాలు

కళారూపంలో ఎక్కువగా వేషాలతో అలరించేవి. ఇందులో పగలి వేష కళాకారులు ముష్టికి పైగా వేషాలు వేసి ప్రదర్శన ఇస్తారు. ఇందులో అర్థనారీశ్వర, అదేవిధంగా, పులివేషాలు లాంటివి ఉంటాయి. అదేవిధంగా, పులివేషాలు, కాళిక వేషం వంటివి ఇందులోకి వస్తాయి. పగలి వేషకళాకారులు రోజుకొక వేషం వేస్తూ ఊళోక్కే ప్రదర్శన ఇస్తారు. ఇందులో తుపాకి రాముడి వేషం తెలంగాణాలో ప్రత్యేకం.

జానపద కళారూపాల్లో మై కోవలోకి కాకుండా ఇతర జీవులతో

ప్రదర్శన ఇచ్చే కళారూపాలు కూడ ఉన్నాయి. వాటిలో గంగిరెడ్లుట, చిలుక జ్యోసం, గారడి వంటివి ప్రేక్షకులకు హస్యాన్ని పండిస్తాయి. ఈ విధంగా తెలంగాణ జిల్లాలకే ప్రత్యేకంగా నిలిచిన ఈ జానపద కళారూపాలను పరిరక్షించుటకు తెలంగాణ ప్రభుత్వం 'సాంస్కృతిక సారథి'లను ఏర్పాటు చేసి కళాకారులకు చేయుతనివ్వడం ఒక శుభ సంకేతంగా చెప్పువచ్చు.

ఈ కళా రూపాలను రక్షించి మన సంస్కృతిని మనమే కాపాడు కుండాం. తెలంగాణను సంస్కృతి రాష్ట్రంగా తీర్చిదిద్దుదాం. ఈ కృషిలో మనందరం భాగస్వాములం అవుదాం.

- డా॥ శ్రీమంతుల డామోదర్

చందాదారులుగా చేరండి!

చందాదారులను చేరించండి!!

మీ సహకారం మాకెంతో ముఖ్యం!

ఒక మాసపత్రికను తీసుకురావడం ఎంత కష్టమో అందరికి తెలిసిందే. ఈ నేపథ్యంలో వసరులు తక్కువే అయినప్పటికీ, ఒక మహాత్మర సంకల్పంతో ఆరంభమైన దక్కన్ల్యాండ్ను కాపాడుకోవాల్సిన బాధ్యత మనందరిపై ఉంది. అందుకే మీ అమూల్య సహకారాన్ని మేము కోరుతున్నాం.

పత్రికకు అధిక సంఖ్యలో చందాదారులను చేరించడం ద్వారా, వాణిజ్య ప్రకటనలు అందించడం ద్వారా మీరు మీ వంతు సహకారాన్ని అందించవచ్చు. ముఖ్యంగా సమాజాన్ని చైతన్యవంతు లను చేయగల శక్తిసామర్థ్యాలను మేధావి, ఉపాధ్యాయ, అధ్యాపక, ఉద్యోగపరాగలకు చెందిన వారు ఈ బాధ్యతను స్వీకరించాలిగా కోరుతున్నాం.

పత్రిక ప్రతి పారకుడు మరో పది మందిని చందాదారుల రూపంలో పారకులుగా మార్చేందుకు ప్రయత్నించాలి.

- వార్షిక చందా (రూ. 150) రూపంలో దక్కన్ల్యాండ్ను మీకు తెలిసిన వారికి బహుమతిగా ఇవ్వపచ్చ.
- ఉద్యోగసంఘాల వారు తమ సభ్యుల కోసం ఏకమెత్తంగా నిర్దిష్ట సంఖ్యలో వార్షిక చందాలను చెల్లించవచ్చు.
- చందాలను దక్కన్ల్యాండ్ పేరిట డి.డి. లేదా చెక్కు యం.బ. రూపంలో పంపించవచ్చు.

మా చిరునామా:

TELANGANA
RESOURCE CENTRE
DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 12,
Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Mobile: 9030626288

1969 తెలంగాణ ఉ

ద్వారానికి గుర్తింపు ఇవ్వాలి

తొలి తెలంగాణ ఉద్యమానికి గుర్తింపు నివ్వాలని పలువురు ఉద్యమకారులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని డిమాండు చేశారు. జనవరి17న ఇందిరాపార్యు వద్ద తెలంగాణ ప్రజాసమితి (టీఎస్) రాష్ట్ర కమిటీ మహా ధర్మాజరిపింది. ఈ సందర్భంగా టీఎస్ కార్యానిర్వాహక అధ్యక్షులు నీరాకిషోర్, ప్రధాన కార్యాదర్థి సిద్ధప్ప, శ్రీధర్ స్వామి, కేవెన్ ప్రసాద్ మాట్లాడారు. 1969లో తొలి తెలంగాణ ఉద్యమం ఉద్యతంగా సాగిందన్నారు. అమరుల కల సాకారమైన తరుణంలో స్వతంత్ర్య భారత చరిత్రలో నిలిచిపోయిన 1857 సిపాయిల తిరుగు బాటు వంటి పొందాను 1969 ఉద్యమానికి ఇచ్చి గౌరవించాలని కోరుతున్నామన్నారు. 1969 ఉద్యమ చరిత్రను పాఠ్యాంశంగా చేర్చాలని కోరారు. ఉద్యమకారులను సమరయోధులుగా గుర్తించి పించను, భూమి, ఆరోగ్యార్థులు, ఇతర సదుపాయాలు కల్పించాలని కోరారు. ఏలియమ్స్, రాజేశ్ మాధుర్లతో పాటు ఉద్యమకారులు నాటి సంఘటనలను తలుచుకొని కంటతడి పెట్టారు.

పాల వికయాల్లో ప్రైవేటు గుత్తాధిపత్యం వద్దు

పాల వికయాల్లో ప్రైవేటు సంపటులు గుత్తాధిపత్యం కోసం ప్రయత్నం చేస్తున్నాయని, ఆ తీరును అడ్డుకోవాల్సిన అవసరం ఉండని ప్రి. కోదండరాం అన్నారు. ఎక్కడో పాలను సేకరించి తయారుచేసిన పొడిణి ఇక్కడ పాలుగా మార్చి వికయిస్తే చాలా ప్రమాదమన్నారు. గుజరాత్లో తయారవుతున్న అమూల్ పాలపొడిని భైదరాబాదుకు తెచ్చిపాల పాకెట్లుగా మార్చి.. ఇతర కంపెనీలకంటే తక్కువ ధరకు వికయించే ఆలోచన పట్ల జంట నగరాల పాల వికయదారుల సంక్లేషు సంఘం అందోళన వ్యక్తం చేసింది. జనవరి20న సోమాజి గుడలోని ప్రెసెక్టులో వీలేకర్ల సమావేశం ఏర్పాటుచేసింది. సంఘం అధ్యక్షుడు విహానుమంతరెడ్డి అధ్యక్షతన జరిగిన ఈ సమావేశంలో కోదండ రాం మాట్లాడారు.

రైల్వేలో ఎఫ్టీఎలు వద్దంటూ ఆందోళన

రైల్వేలో విదేశీ ప్రత్యక్ష పెట్టుబడుల వల్ల ఉద్యోగులకు సష్టం జరుగుతుందంటూ ఆ శాఖ ఉద్యోగులు జనవరి19న సికింప్రాబాద్ లేభా భవనంలో ఆందోళన నిర్వహించారు. ప్రభుత్వాన్ని ప్రైవేటు భాగస్వామ్యం వల్ల విదేశీ శక్తుల చేతుల్లోకి రైల్వే వెళ్లిపోతుందని వాపోయారు. ఈడేవీ డివిజన్ ఆకొంట్ బ్రాంచ్ అధ్యక్షులో నిర్వహించిన కార్యక్రమంలో యుగంథర్, అరుంథతి, శివకుమార్, గోపాల కృష్ణమార్తి తదితరులు పాల్గొన్నారు. కేంద్రప్రభుత్వ నిర్ణయాలను తప్పుపడుతూ ధర్మ చేపట్టారు.

69 శాతం ఫిట్ మెంట్ ఇవ్వాలి: దేవిపుసాద్**విజ్ఞాక్ డిమాండ్**

పీఅర్సీ కోసం ఉద్యోగులు ఆసక్తిగా ఎదురు చూస్తున్నారని వీలైనంత త్వరగా వర్తింప చేయాలని టీఎస్వే అధ్యక్షుడు దేవీ ప్రసాద్ అన్నారు. జనవరి21న ఆయన నేత్తుప్పంలో ఉద్యోగ సంఘాల ప్రతినిధులు 10వ పీఅర్సీ ఉన్నతస్థాయి కమిటీ చైర్మన్ ప్రదీప్ చంద్రను కలిశారు. నుమారు 84 సంఘాలు విక్రీంగా చేసిన తీర్మానాలను

ఆయనకు విస్మయించారు. అనంతరం దేవీ ప్రసాద్ విలేకరుతో మాట్లాడుతూ, ప్రధానంగా ఐదు తీర్మానాలను కమిటీ చైర్మన్కు అందచేశామని తెలిపారు. 01.07.2013 నుంచి పీఅర్సీ అమలుచేయాలని, 69 శాతం ఫిట్ మెంట్ ఇవ్వాలని, దీవి శాతం పెంచాలని, కనీస వేతనం రూ.15 వేలు ఉండాలని, గ్రామ్యాటీ రూ.15 లక్షలకు పెంచాలనే డిమాండ్సు వివరించామన్నారు. తెలంగాణ ఏర్పడిన సందర్భంగా గతంలో జరిగిన నష్టాన్ని పూడ్చాలని తాము విస్మయించగా మరోసారి అసంతృప్తికరంగా ఫిట్ మెంట్ ప్రతిపాదనలు చేశారన్నారు. శాస్త్రీయంగా 69 శాతం ఫిట్ మెంట్ ఉండాలని తాము కోరగా 29శాతం ఫిట్ మెంట్ ప్రతిపాదించారన్నారు. ఇటీవలి కాలంలో ధరలు విపరీతి తంగా పెరిగిన ధృవ్యాంగు అది ఎంతమాత్రం సరిపోదన్నారు. ఫిట్ మెంట్ విషయంలో ఉద్యోగులంతా తీవ్ర అసంతృప్తితో ఉన్నారన్నారు. తమ డిమాండ్ పట్ల కమిటీ చైర్మన్ సానుకూలంగా స్వందించారని తెలిపారు. టీఎస్వే అధ్యక్షుడు మమత మాట్లాడుతూ వచ్చేవారం నుంచి ఉద్యోగుల సంఘాలతో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి అభిప్రాయాలు సేక రించున్నట్లు చైర్మన్ తెలిపారని పేర్కొన్నారు. కమిటీ చైర్మన్ కలిసిన వారిలో కారెం రవీందర్ రెడ్డి రేచర్, రాజీరెడ్డి, మధుసూదన్ రెడ్డి, నరేందర్ రావు, భిక్షుపతి తదితరులున్నారు.

వికలాంగులకు సూతన చట్టం తేవాలి

వికలాంగులకు సూతన చట్టం తేవాలిని వికలాంగుల హక్కుల జాతీయ వేదిక అధ్యక్ష ప్రధాన కార్యాదర్యులు రూస్సీరాణి, క్రాంతి గంగులీ కేంద్రాన్ని డిమాండు చేశారు. చిక్కడపల్లిలోని సంఘం రాష్ట్ర కార్యాలయంలో జరిగిన విలేకరుల సమావేశంలో వారు మాట్లాడుతూ అన్ని రాజకీయ పార్టీలు కలిపి పార్లమెంటులో వికలాంగులకు కొత్త చట్టం చేసేందుకు చిత్రశద్దితో కృషి చేయాలన్నారు. వికలాంగు సంఘాలతోనూ కేంద్రం చర్చించాలన్నారు. ఉద్యోగులకో సమావేశం ఏర్పాటు చేసి అభిప్రాయాలు సేక రించున్నట్లు చైర్మన్ తెలిపారని పేర్కొన్నారు. కమిటీ చైర్మన్ కలిసిన వారిలో కారెం రవీందర్ రెడ్డి రేచర్, రాజీరెడ్డి, మధుసూదన్ రెడ్డి, నరేందర్ రావు, భిక్షుపతి తదితరులున్నారు.

చెరువు

నాడు

ఎన్ని జ్ఞాపకాలు
మరణి అందమైన అనుభూతులు!!

వానా కాలంలో

జీరున కురిసే వాన చినుకుల అలజడిని
కళ్ళుమాసుకుని వింటూ
గుండమీద చేయి వేసుకుని
నిండా కలల ‘రుపుటీని’ కప్పుకుంటూ
హాయిగా నిద్రలో జారిపోయేవాడిని

పొద్దు పొడవంగనే

నా వాడకళ్ళు దోస్తులు
రయ్య మని మా ఇంట్లోకి పరుగిత్తుకొచ్చి
బరై...
“చెరువు నిండిందిరా..
“మన ఊరు చెరువు నిండిందిరా”... అంటూ
ఎగిరి గంతలువేస్తూ
కప్పుకున్న కలల దుప్పటిని లాగేస్తూ
అల్లంత దూరాన కనబడుతున్న
నిండు చెరువను చూపస్తుంటే
ఒక్కసౌరిగా ముఖం నిండా నవ్వులు
మెరిసిన ముత్యాలు వలె కురిసేవి

నాడు

చెరువు నిండితే
ఊరంతా పండుగే పండుగ
బక్కలే సందడే సందడి
ఇక మాక్కలే
రోజు పండుగే రోజు సందడే

ఇక మా గురించి చేపేదేముంది..?
అమృకు బాపుకు తెలపకుండ
నిండిన చెరువు డగ్గరికి
రిప్పున పట్టల్లా ఎగిరి పోయే వాళ్ళం
చేతిలో ‘సలాక’ పట్టుకుని
‘చెక్కుడు మొల’ అటు అడుకుంటూ
కాళ్ళకు అంటిన బురదను
బూట్లులాగా మలుచుకుని నడుస్తూ
చెరువు గట్టుపై నిల్చుని
పెంకాను బీళలను నీటిపై
గింతులేసేటట్లు విసురుతుంటే

ఆ అందాల్ని ఆనందంతో
తనివితీరా చూసి మురిసిపేయేటోళ్ళం

ఎన్ని
అనందాలు... అవి?
ఎమని
వర్షించాలే.. ఆ అందాల్ని..?

అలల మధ్య
సూర్యకిరణాలు పడుతూవుంటే
ముత్యపు బిందువుల నీటిపై
తేలియాడుతున్నట్లు...
ఆ ముత్యపు బిందువులను
నోటకరుచుకోడానికి ప్రయత్నించే
ఆ ‘మీనం’ వయ్యారపు సాగసులు...

కొంగల దొంగ జపాలు కప్పుల బెక బెకలు
పట్టల కిల కిలలు కీటకాల కిచకిచలు
పశ్యటి నాచులు కలువ తామర అందాలు
పడిలేచే కెరటాలు చల్లటి పైర గాలులు
వాహ్!!

ఒక్కటేమిటి..
స్వయంగా ఆ పక్కతి తల్లి
‘చెరువై’ దిగొచ్చిందా అని అన్నించేది

బడికి
సెలవొచ్చిందంతే చాలు
పొద్దునే దోస్తుల్లో గాలాలు పట్టుకుని
చెరువగట్టు కింద
మట్టిలోంచి ఎర్రలను తప్పుకుని
గట్టుమీద కూర్చొని చేపలను పడుతుంటే
అహో...

ఆ అనందం మాటల్లో ఎలా చెప్పగలం..?
గాలానికి పడ్డ చేపు ఒడ్డుకు గుంజగానే
ఆ చేపు చూసి
విదో విజయం పొందినవాడిలా
గర్వంగా అనుభూతికి లోనయ్యేవాళ్ళం!!

ఎన్ని తీర్మ చేపలో...!!
పరకలు జెల్లెలు
బొమ్మెలు కొర్మపట్లు
ఇంట్లికాలు మార్పులు
చందులు కొపిలు
బొచ్చెలు బంగారు తీగలు
బక్కసారి
గాలాలకు చేపలు బదులు

ఎంట్రికాయలు పొములు పడుతుంటే
ఆ సందర్భాలే బహు గమ్మత్తుగా ఉండేవి!!

చెరువు గట్టుమీద
చాకలి ఐలమ్మ “మ్మ...మ్మ..” అంటూ
బండమీద బట్టలుతుకుతుంటే
జాలువారే నీటి జల్లులకు తడుస్తూ
అంగి లాగులను
దూరంగా ఉన్న బండమీద విడిచిపెట్టి
దోస్తులో చెరువులో చేప పిల్లలా తడుతుంటే
అచ్చంగా అమ్మ ఒడిలో సాగిపోతున్నటన్నించేది

చెరువంటే
ఓ గుండ తడి
ఓ కన్న తల్లి ఒడి
రైతన్నలకు జీవన గుడి

నాడు చెరువు నిండితే
పల్లె పండేది పల్లె పండితే
ప్రతీ గుండ నిండుగా ఉండేది

నేడు
‘త’ చెరువులు లేక
‘త’ అందాలు కానరాక
నా పట్టెంత చిన్నబోయి
ప్రతీ గుండె పగిలి పగిలి ఏదుస్తూ
పట్టుం వైపు పయనిస్తుంటే
నిజంగా ఇప్పుడు
నా గుండె చెరువై పోతున్నది

చాలు..
ఇక చాలు..లేవండి!!
పలుగు... పారపట్టండి!!
‘హారిశుడికి’ ఊతమిస్తూ
నడుంకట్టి ముందుకు సాగండి!!
మూసుకపోయిన మన చెరువులను
మళ్ళీ మనమే పునర్లుర్చాణం చేఢాం
కన్నతల్లి లాంటి మన చెరువులను
మనమే కంటికి రెప్పలా కాపాడుకుని
పల్లెలు దేశానికి పట్టుకొమ్మలని చాటుదాం!!
మన తెలంగాణు
బంగారు తెలంగాణ వోలే మార్పుకుని
ముందుకు సాగుదాం!!

- చిల్ల మహేందర్, వరంగల్
సెల్ : 9177604430

రైతన్న దుస్థితి

దేశానికి వెన్నుముకవైన ఓ రైతన్నా...
 ఈ అసమ సమాజంలో నీ స్థానమేదన్నా?
 దుక్కిదున్ని సాక్షుచేసి.....
 నారువేసి నీరుపోసి.....
 కలుపుతీసి మందుచాలి...
 పొలంకోసి కుపుమాకిన... ఓ రైతన్నా!
 ఈ డళారీల దోషిదీల నీ స్థానమేదన్నా?...
 తాళిబొట్టు తాకట్టు పెట్టిన...
 తలకు మించిన అప్పుచేసిన...
 చెమటతోనే నీక్కుకట్టిన...
 నేలతల్లికి నేవచేసిన ... ఓ రైతన్నా!
 ఈ దొర్కన్నాల దురాగతాలలో నీ స్థానమేదన్నా?...
 రాత్రనకా పగలనకా...
 ఎండసకా వాననకా...
 నిరంతరం శ్రమించినా...
 నీకు దక్కేది ఏదీలేదా... ఓ రైతన్నా!
 ఈ రక్కలిశాచాల లోకంలో నీ స్థానమేదన్నా?..
 రక్కన్ని చెమటలా చిందిస్తూ...
 మాంసాన్ని ఘైనంలా కరిగిస్తూ....
 జీతమంతా మట్టిలోనే గడిపేస్తూ...
 అప్పులు తీరక ఉరికంబాలెక్కస్తున్నా... ఓ రైతన్నా!
 ఈ కల్పిల కాసారంలో నీ స్థానమేదన్నా?
 అగదు ఈ లోకం ఎవరు లేకున్నా...
 సాగదు ఈ జగతి నీవు లేకున్నా...
 ఐవను గుర్తించ లేకున్నాం నీ ఘనత...
 వర్షించ లేకున్నాం
 నీ అపూర్వ చరిత.. ఓ రైతన్నా!
 మంచి చెడులెరుగని ఈ జగతిలో నీ స్థానమేదన్నా?..

- పురం సరిత

హన్సుకొండ, వరంగల్, తెలంగాణ

గుట్టకో గుడికడదాం..!

పర్వతదేహంపై మిషన్సుబెట్టి
 నిలువెత్తు సజీవరూపాలను
 నిర్దాక్షిణ్యంగా నుజ్జనుజ్జ జేస్తు
 ప్రకృతిశిఖరాలను గూల్చి
 చిద్రమైన ముక్కలతో
 వికృత శిఖరమేదలనుగట్టే
 రాతిమనిషి రాబందుల్లారా...!

కాసులకాంక్షతో మీరుచేసేవిధ్వంసం
 రేపటితరాలకు కానరాని ఆనవాక్కె నిలుస్తుంటే
 నిన్ను సమర్థించే పెద్దలు పందికొక్కలేమో ! అని
 ప్రకృతిమాత ఘోషిస్తుందిప్పుడు
 గతసుందర దృశ్యాలకు గండ్ల కొడ్దుంటే
 అరికట్టే నాభుడెవ్వడా ! అని
 అరచేతులు చాస్తుంది....

దాని నిర్మానప్పుడు నిస్తేజమైన ఒక చుఖం
 నామనస్సు అంతరంగాన్ని తొలుస్తుంది
 అందుకే నేనిప్పుడు పోరాడదల్చుకున్నాను
 ఇది మా బాల్యానికి - భవిష్యత్తుకు మధ్యవారది
 గతంలో మేమిక్కడ .....

జ్యుపూవులనేరుకున్నాము
 విస్తరకై మోదుగాకులనేరుకున్నాము
 రేగు పంచ్చ...పరికిపంచ్చ..
 తంగేడు తీరొక్కపూలు
 ఎన్నెన్నే ఇచ్చింది ఈ గుట్టతల్లి
 ఈ గుట్టకు అడివికి ఉన్న అనుబంధం
 ఈ గుట్టకు వానకు ఉన్న బుణబంధం
 మనిషిభిత్తాన్ని పెనవేసుకున్న పేగుబంధం
 దీనిని కాలరానే అధికారం నీక్కడిది

ప్రకృతి ప్రేమికులారా కదలిరండి
 వినాశకారులను విధ్వంసకారులను నిలదీద్దాం
 కాదు కూడదంచే గుట్టకో గుడికడదాం రండి.....

- వళ్ళరు ప్రదీప్

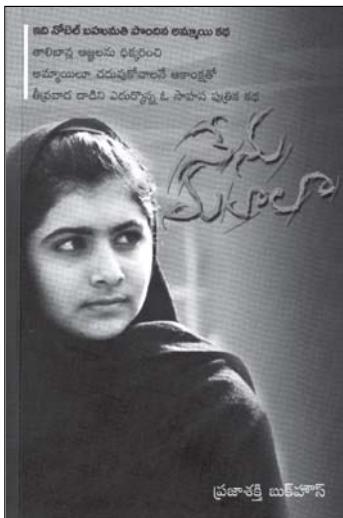
‘న్యూత్ లోయల్ మల్లెత్తగ - మలాలా’

‘మలాలా’ నేడు ఒక నినాదం...మూడుక్కరాల స్వార్లు గీతం...

పాకిస్థానీ తాలీబాన్ ఉన్నాద తుపాకి గుండును
నుసినుసి చేసిన నిప్పుతప్పిక
మీ అంజలు చదువుకోవాలనే
నా ఆకాంక్షను అడ్డుకోజాలవని
తీప్రవాదులను బేఖాతరు చేసిన ముక్కు పచ్చలారని ధీర వనిత.
నోబెల్ శాంతి పురస్కారానికి మెరుపులనద్దిన సాహస పుత్రిక.
మరియత్ చట్టం ప్రకారం పాకిస్థాన్ స్యూత్ జిల్లాలోని ఆడ పిల్లలు
చదువుకోవడానికి అవకాశం లేదని 2009లో ప్రకటించిన తాలి
బస్సను ఎదిరించి పాకిస్థాన్లోని ఆమ్మాయిలం
దరికీ విద్యున్బంధించే హక్కుండని మలాలా
దైర్యంగా పిలుపు నిచ్చింది. అప్పుడామె వయస్సు
కేవలం 11 ఏళ్లు.

‘శవాలతో వ్యాపారం చేసేవారు ధర్మాన్ని రక్షించే
వారు ఎలా అవుతారు? వీరిని మానవులుగా
భావించడమే అన్యాయం’ అంటూ సల్ మకాయి
పేర భ్లాగ్ రాయడం తాలిబస్తకు మింగుడుపడని
విషయం. మరణ శాసనం విధించారు.
అక్సెస్ బరు 9, 2012 నాడు 15 ఏళ్ల మలాలా
యూసఫ్ పై పాకిస్థానీ తాలీబాన్ తీప్రవాదులు
తుపాకులతో దాడి చేశారు. ఆధునిక వైద్య
సదుపాయాలవల్ల, ప్రపంచ స్థాయి చికిత్స అంద
డం వల్ల మలాలా మృత్యువు ఒడిలోంచి జారి
పడింది. ఆమెపై దాడిని యావత్ ప్రపంచం
తీప్రంగా భండించింది.

మలాలా గురించి ఈ నాలుగు మాటలు తెలిస్తే సరిపోదు. మలాల
దైర్యం, లక్షం రోజుా పొట్టుపొడుపులాగా లోకాన్ని నిద్ర లేప వలసిందే.
ఆమె ధీరగాధ మేలుకొలుపు గీతం కావాలని భావించిన మలాలా
క్రిస్తియన్ లాంబ్ అనే అంగ్ రచయిత సహాయింతో సహారచయిత్రిగా
‘ఐ యామ్ మలాలా’ పేరిట తన జీవన ఘట్టలను పుస్తకంగా తీర్చి
దిద్దింది. 2013లో ప్రపంచ వ్యాప్తంగా అమ్ముదు పోయిన ‘ఐ యామ్’
మలాలాను తెలుగులో ‘నేను మలాలా’ పేరున ప్రచురించిన ప్రజాశక్తి
బుక్ హాజ్ సత్వర నిర్ణయం వారి ప్రజా ప్రయోజకత్వ బాధ్యతను
తెలియచేస్తుంది.
ఇంగ్లీషులో వచ్చిన ‘ఐ యామ్ మలాలా’ కన్నా ఈ పుస్తకం ముఖ
చిత్రం మలాలా అత్యవిశాస్య దృక్కులతో స్వార్లిదాయకంగా ఉం ది.
పుస్తకాన్ని తీర్చిదిద్దిన తీరు కూడా బాగుంది. ఇంత విలువైన పుస్తకాన్ని

సంకీర్ణంగా, అందరినీ చదివించే రీతిలో అనువదించి కేవలం రూ.
50కే అందించడం ‘ప్రజాశక్తి’ వారి జనహిత సంకల్పానికి నిదర్శనం.
పారకుల నుండి ఈ పుస్తకానికి వచ్చిన స్పుండన కూడా అనవ్యం.
అక్సెస్ 2014 లో ప్రథమ ముద్రణగా వచ్చిన ఈ పుస్తకం ముద్రణల
పరంపర కొనసాగుతూనే ఉంది. మలాలా వెలుగులు ఇంటించికి
చేరుతున్నాయనడానికి ఇది రుజువు.

ఉగ్రవాదం రోజురోజుకూ వెస్తున్న వేళ, కరుడుకట్టిన
తుపాకులకు తమ మల్లె పూవులంటి జీవితంలో ఎదిరించిన మలాలా
ఇంటింటా పూయాలంటే ఆమె ధీరత్వాన్ని ప్రపంచం
నొసట దిద్దు కోవల్సిందే. ఉగ్రవాదం అంతం
కావల్సిందే.

“నా పై కాల్చులు జరిపిన ఆ తాలిబాన్ పై నాకు
ద్వేషం లేదు. ఒకవేళ ఒక తాలిబాన్ నా మందుకు
వస్తే నా వద్ద తుపాకి ఉన్నా సరే నేను అతడిపై
కాల్చులు జరపను. మీరు కూడా మీ పిల్లలను
చదివించండి అని చెబుతాను. మహ్మద్ ప్రవక్త
నుండి, జీసస్ క్రిస్తు నుండి, బుద్ధ భగవాన్కి నుండి
ఈ దయాగుణాన్ని నేను నేర్చుకొన్నాను”.

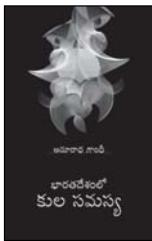
- మలాలా యుసాఫ్ జాయి.

మలాలా నేడు జాతి, మతాలకు అతీతమైన శక్తి.
అందరూ వయస్సు వక్కన పెట్టి ఆమెనుండి
నేర్చుకోవలసింది ఎంతో ఉంది. తెలుగులో
అందుబాటులో ఆమె కథ తెలుసుకోవడంతో మన
అలోచనల్లో సర్వమానవ సౌభ్రాత్మకాన్ని నింపు

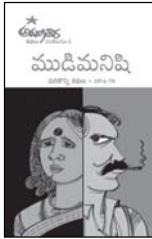
కుండాం.

- ఎన్. బద్రి
7674900488

పుస్తకం	: నేను మలాలా'
రచన	: మలాలా యుసాఫ్ జాయి
	క్రిస్తియన్ లాంబ్ కలిసి
తెలుగు	: సలీమ మహేష్ దుర్గే
పేజీలు	: 104
వెల	: రూ. 50
ప్రచురణ	: ప్రజాశక్తి బుక్స్ హాజ్ (తెలంగాణ)

పుస్తకం : భారతదేశంలో కులసమస్య
రచన : అమృతాధ గాంధీ
అమృతాదం : కె. సురేణ్
ప్రచురణ : మల్లవు
వెల : రూ. 120/-
ప్రతులకు : 2-1-1/5, నల్కుంట,
బైదూరాబాద్ - 500 044.

పుస్తకం : ముడిమనిషి (సంకలనం - 1)
అరుణతార కథలు (1974-79)
ప్రచురణ : చలత
వెల : రూ.30
ప్రతులకు : 12-13-830/13/బ,
జెట్ నెం. 103, ఎస్.ఎస్.ఆర్. అపార్ట్‌మెంట్స్
గీతులనగర్, ఆర్మాక, సికింద్రాబాద్ - 17.
ఫోన్ : 9866559867

పుస్తకం : నృసిం
(పాఠలు)
వెల : రూ.200
ప్రచురణ : ప్రజా నాట్యమండలి
ప్రతులకు : అన్ని ప్రముఖ పుస్తక పాపులలో

పుస్తకం : స్వర్ణ (కవితలు)
రచన : జాలాబి రత్న సుధీర్
వెల : రూ.60
ప్రచురణ : జాలాబి రత్న సుధీర్
ప్రతులకు : అన్ని ప్రముఖ పుస్తక పాపులలో

పుస్తకం : దర్శణ (కవిత)
రచన : ఎ.వి. వీరభద్రాచారి
వెల : రూ.100
ప్రచురణ : విశ్వకర్మ వీరం
ప్రతులకు : అన్ని ప్రముఖ పుస్తక పాపులలో

FORM IV (See Rule 8)

Statement about ownership and other particulars
of Deccan Land

1. Place of Publication : Hyderabad
2. Periodicity of its Publication : Monthly
3. Printer's Name : Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india : Yes
If foreigner, state the country of origin : -
Address : Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
4. Publisher's Name : Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india : Yes
If foreigner, state the country of origin : -
Address : Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
5. Editor's Name : Manikonda Vedakumar
Whether citizen of india : Yes
If foreigner, state the country of origin : -
Address : Street No.11, Himayat Nagar, Hyderabad-500 029.
6. Name and addresses of Individuals who own the newspaper : ManikondaVedakumar

I, Manikonda Vedakumar, here by declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief

Sd/-

Date : 1st March, 2015

(Manikonda Vedakumar)
Signature of the Publisher

Printed and Published by Manikonda Vedakumar,
Editor: Manikonda Vedakumar,
Printed at Deccan Press, 1-9-1126/B, Azamabad,
Hyderabad. Published at Chandram, 3-6-712/2, Street No.11,
HimayatNagar, Hyderabad-29. Telangana,
Ph.No.9030626288

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పారకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పారకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రోథాన్యం. పుస్తకాలు పంపించాల్సిన చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288

E-mail: deccanlandindia@gmail.com www.deccanland.com

Sri. K. Chandra Shekar Rao
Hon'ble Chief Minister of Telangana

Sri. K.T.Rama Rao
Hon'ble Minister for Panchayat Raj & IT

GOVERNMENT OF TELANGANA INFORMATION TECHNOLOGY ELECTRONICS & COMMUNICATIONS DEPARTMENT

Telangana has witnessed high growth in IT sector due to proactive initiatives taken by the State Government for promoting and augmenting the growth of IT Sector in Telangana. The state Government has played a pivotal role in creation of state-of-the-art physical infrastructure, provision of basic amenities such as roads, water, sewerage and power to the doorsteps of IT Layouts, availability of large English speaking and technical talent pool, low cost of operation and innovative e-Governance programmes. Today, state of Telangana is the most sought after ICT destination and Hyderabad is acknowledged as a global ICT Hub.

New IT Initiatives by the State Government

- ✿ Establishment of T-Hub at IIIT Gachibowli and enable Hyderabad a Hy-Fi city.
- ✿ Promotion of Tier II/III IT Hubs through special incentives.
- ✿ Development of Information Technology Investment Region (ITIR) in an area 202 sq.kms in & around Hyderabad & R.R.Districts.
- ✿ Creation of two Electronic Manufacturing Clusters – eCity & Maheshwaram EMC in R.R.District.
- ✿ Special thrust toward the growth of Animation and Gaming Sector.

For further details, please contact:

SRI. HARPREET SINGH, IAS
Secretary to the Government

Information Technology, Electronics & Communications Department,
Government of Telangana

2nd floor, D-Block, Telangana Secretariat, Hyderabad (India)

Telephone:+91-40-23456401, Fax: +91-40-23450103

E mail: secy_itc@telangana.gov.in

Website : www.it.telangana.gov.in

DECCANtv

అనునిత్యం... తెలంగాం
అనుక్షణం... ప్రజల కోసం

■ One to One

■ Turning Point

తెలంగాణ గుండెచప్పుడుగా

■ వేక్వ స్వాన్ విత్ మ్యాజిట్

మనరాష్ట్ర ప్రగతి బాటగా

పునర్నిర్మాణంలో చేసోడుగా

■ మన చరిత్ర

సమస్యల పరిష్కారంలో ప్రజల గొంతుకగా

అనునిత్యం మీకు తోడుగా

■ Hmmm GoooooD

మీ ఉన్నతిలో మీ నేస్తంగా

విలక్షణ కార్బూక్టమాలతో

■ టి.ఆర్.సి. చర్చ

విశిష్ట ప్రత్యేక కథనాలతో

మీ దక్కన్ టీవీ!

■ Ma... Ma.... Mazak

■ రైతు

హత్త వేలో 70 నెంబర్

Studio : Burri Residency, 8-2-624, Road No. 10, Near City Center Mall, Banjara Hills,
Hyderabad - 500 034, Telangana State, India. Ph : 040-33457802, Cell : 9505523332

DECCANtv

Voice of Telangana

www.deccantv.com

Telugu News Channel

deccantvhyd@gmail.com